ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
Ügyszám: IV/00156-0/2022
Érkezett: 2022 JAN 17.
Példány: 1
Kezelőiroda:
Melléklet: db

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK
KÖZIGAZGATÁSI KOLLÉGIUMA 18.
FŐLAJSTROMSZÁM
KEZDŐIRATON:
Postán/Gyűjtőjáratban/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-irat
Érkezett: 2021 DEC 30.
PÉLDÁNY: 4 IV:
MELLÉKLET: 1 KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM: 702 641/21
UTÓIRATON:

13.

Tisztelt Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiuma!

1027 Budapest, Tölgyfa utca 1-3.

1255 Budapest, Pf. 117.

A T. Bíróság előtt 112.K.702.641/2021/8. szám alatt [redacted] felperesnek a [redacted] alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt per volt folyamatban, és fenti számon hozott ítéletet. Az ügyben felülvizsgálati eljárásban a Kúria Kfv.III.45.003/2021/2. szám alatt hozott végzést. A Kúria végzésével szemben, mint felperes, a mellékelt alkotmányjogi panasszal élek, melyet mellékleteivel együtt az Alkotmánybíróságról szóló 2001. évi CLI. törvény (Abtv.) 53. § (2) bekezdése alapján a T. Bírósághoz

b e n y ú j t o k.

Kérem, hogy T. Bíróság az Abtv. 53. § (3) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt szíveskedjék az Alkotmánybírósághoz továbbítani.

[redacted]

Budapest, 2021. december 30.

Tisztelettel:

[redacted]

2 kk A'

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
Ügyszám:
Érkezett: 2022 JAN 17.
Mellékl.:
CAP:

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c), d), f), g) pontja, valamint Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a), b), c) pontja illetve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése továbbá az Abtv. 27. §, Abtv. 28.§ valamint Abtv. 29. §, és Abtv. 41.§ (1) alapján az alábbi

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK
KÖZIGAZGATÁSI KOLLÉGIUMA 18.
FŐLAJSTROMSZÁM
Postán/Gyűjtőládába/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-irat
Érkezett: 2021 DEC 30.
PÉLDÁNY: IV:
MELLÉKLET: KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM: 702.K.41/21
UTÓIRATON:

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

1. *Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a* hatályos a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése alaptörvényellenességét, továbbá nemzetközi szerződésekbe, az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az „Emberi Jogok Európai Egyezményének" egyes – jelen alkotmányjogi panaszban hivatkozott – cikkeibe *ütközését az* Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a) és *c)* pontja alapján *állapítsa meg, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.*

2. *Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy alkotmányjogi panaszomban leírt, az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárása kapcsán megfogalmazott kérdésköröket érintően* – A perbeli időszakban hatályos társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése kapcsán, azok nemzetközi szerződésekbe, az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az „Emberi Jogok Európai Egyezményének" egyes cikkeibe ütközése kapcsán *folytassa le a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 32. § (1) alapján: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján a jogszabályok vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi."*

3. *Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Kfv.III.45.003/2021/2. számú végzését – beleértve a Fővárosi Törvényszék* 112.K.702.641/2021/8. *számú ítéletét valamint az alperesi (Budapest Főváros Kormányhivatala,* [redacted] *)* BP/L100/13399-11/2020. számú *társadalombiztosítási határozatot is – az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontba ütközését állapítsa meg, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, és kötelezze a Fővárosi Törvényszéket új eljárás lefolytatására és ennek megfelelő ítélet meghozatalára.*

4. Az Alkotmánybíróság hatáskörét fenti számú alkotmányjogi panaszom elbírálására az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c), d), f), g)* pontja, az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) és b) pontja továbbá az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontja, továbbá az Abtv. 28. § (1) (2) bekezdés valamint az Abtv. 29. § (1) bekezdés és az *Abtv. 41. § (1) bekezdése* alapozza meg.

5. ***A Kúria Kfv.III.45.003/2021/2. számú végzése – beleértve a Fővárosi Törvényszék 112.K.702.641/2021/8. számú ítéletét valamint az alperesi (Budapest Főváros Kormányhivatala, [redacted]) BP/L100/13399-11/2020. számú társadalombiztosítási határozatát – sérti az Az Alaptörvény B) (1) cikk, Alaptörvény O) cikk, Alaptörvény R) cikk (2), Alaptörvény T cikk (3), Alaptörvény I.cikk (1), (2), (3), Alaptörvény II. cikk, Alaptörvény XII. cikk (1), Alaptörvény XIII. cikk. Alaptörvény XV. cikk (1), (2), Alaptörvény XIX. cikk (4), Alaptörvény XXIV. cikk, Alaptörvény XXVIII. cikk (7), Alaptörvény XXX. cikk (1), Alaptörvény 28.cikk, Alaptörvény 40.cikk rendelkezéseit.***

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A középiskolai (gimnáziumi tanulmányaim befejezését követően [redacted] 2 éves [redacted] szakmai képzésen vettem részt állami szakmunkásképző intézetben, majd az [redacted] tett szakmunkásvizsgát követően [redacted] munkaviszonyt létesítettem, majd [redacted] kellett sorkatonai szolgálatot teljesítenem. [redacted] hivatásos szolgálati jogviszonyban álltam [redacted]. Az o[redacted] szolgálati jogviszonyomat felmentéssel megszüntette. A hatályos jogszabályok alapján, az [redacted] ugdíjmegállapító Osztálya [redacted] folyósítási kezdettel 26. évi szolgálati nyugdíjat állapított meg részemre. A szolgálati nyugdíjas jogviszonyom kezdete: [redacted]. volt. Jelenleg 27 év hivatásos szolgálati jogviszonnyal rendelkezem, amely alapján folyósítják a szolgálati járandóságot, mert utólagosan a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság további 1 év hivatásos szolgálati jogviszonyt állapított meg részemre. Szolgálati nyugdíjasként [redacted] egyéni vállalkozói jogviszonyom volt, de [redacted]-től munkaviszonyt létesítettem a Munka törvénykönyvéről szóló jogszabály alapján, jelenleg is munkaviszonyban dolgozom. A hatályos jogszabályok (1973. évi 10. tvr., 1996 évi XLIII. tv) alapján megállapított szolgálati nyugdíjam – a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (Knymt.) 5. § (1)-(2) bekezdése és 11. § alkalmazásával – visszamenőleges hatállyal 2012. január 1-től szolgálati járandóságként került folyósításra, de a mindenkori legmagasabb személyi jövedelemadóval (16 %-kal) csökkentett összegben, jelenleg 15%-os személyi jövedelemadóval csökkentett összegű szolgálati járandóságot folyósítanak részemre, amely csökkentés álláspontom szerint az Alaptörvénybe és az Emberi Jogok Európai Egyezményébe ütközik. Az alperes [redacted] Kormányhivatala [redacted] Hivatala [redacted] levelében arról tájékoztatott, hogy a társadalombiztosítási jogviszony tényleges időtartama vonatkozásában adategyeztetést kezdeményezett, és kimutatást küld a nyilvántartásában levő adatokról. Az alperes [redacted] számú, nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásban levő tényleges adatokról tájékoztatott, amely szerint az [redacted] közötti időszakban mindösszesen 11 év 200 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati idővel rendelkezem. Önmagában is érthetetlen az alperes nyilvántartása, annak rendszere, az adatok beszerzésének törvényi kötelezettsége, hiszen szolgálati nyugdíjasként minimum 25 év szolgálati jogviszonnyal kellett rendelkeznem, ennek ellenére mindösszesen 2 év rendőrségi jogviszonyt szerepelt az alperes által vezetett nyilvántartásban.

Tekintettel arra, mivel az alperes nyilvántartása rendkívül hiányos adatokat tartalmazott, ezért 2019. szeptember 20-ai dátummal ellátott válaszlevélben csatoltan megküldtem a társadalombiztosítási jogviszony alapján figyelembe veendő időszakra vonatkozó adatokat igazoló hiteles dokumentumokat, amelyek szerint – figyelemmel a 2019-évre is – ténylegesen **37 év 116 nap társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkezem.** Ebben a levélben – az Adategyeztetés keretében – tájékoztattam [redacted] Főosztályvezető asszonyt a [redacted] Kormányhivatala [redacted] Nyugdíjbiztosítási és Adategyeztetési Főosztályának vezetőjét az alábbiakról: *„Tájékoztatom arról is, hogy a szolgálati nyugdíjas jogviszonyom megkezdését [redacted]) követően [redacted] kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó voltam a szolgálati nyugdíj mellett, amelyre vonatkozóan – a következő mondatban foglalt jogviszonyon kívül – egyetlen adat sem szerepelt a nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásban szereplő adatok kiadásáról szóló – [redacted] sorszámú – értesítésben. A szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá történő jogalkotói „lecsúsztatását" követően a [redacted] terjedő időszak került csak feltüntetésre az értesítésben, mint kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozás ténye, amely [redacted] megszüntetésre került. Fentiekre tekintettel, kérem T. Főosztályvezető Asszony szíves, soron kívüli intézkedését, annak megállapítására, hogy a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó jogviszonyomra vonatkozó adataim – különösen a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 96/B. §-96/D.§ szerinti adategyeztetési eljárás, mint hatósági eljárás hatályba lépését, 2013. január 1-ét követően – milyen okok miatt nem kerültek feltüntetésre a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv hatósági nyilvántartásában, illetve miért nem kerültek adatok átadásra-átvételre a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv és a [redacted] (Kormányablak) között. Kérem soron kívüli intézkedését arra vonatkozóan is, hogy a [redacted] ig fennálló, kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozói jogviszonyom vonatkozásában az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, a [redacted] Nyugdíjbiztosítási és Adategyeztetési Főosztálya haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot az adategyeztetési eljárásban a Nemzeti Adó és Vámhivatal illetékes szervével valamint a [redacted] (kormányablak) – fent hivatkozott jogszabályi rendelkezésekben meghatározott társadalombiztosítási jogviszonyt igazoló – személyes adataim, valamint a szükséges dokumentumok átadása-átvétele érdekében."*

Az alperes [redacted]-ai dátummal ellátott, [redacted] ugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés tárgyú társadalombiztosítási határozatát [redacted]-én vettem át a postai kézbesítőtől. Az alperes által küldött határozat szerint 33 év 118 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati idővel, és a foglalkoztató által korkedvezményes jogosító időtartamnak jelölt idők alapján 22 év 96 nap korkedvezményes jogosító idővel rendelkezem. Az alperes által küldött fenti határozatban az 1997. évi LXXXI. törvény 22/A.§ (2). bekezdése szerint a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység időtartama szolgálati időként nem vehető figyelembe. A saját jogú nyugellátás (Nyugdíjfolyósítási törzsszámom: 546-71248-7) mellett folytatott keresőtevékenységgel szerzett, nyugdíjjárulék alapot képező kereset, jövedelem összege az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset kiszámítása során nem vehető figyelembe. Az 1997. évi LXXXI. törvény 22/A.§ (2). bekezdését a jogalkotó 2020. július 1-jén hatályon kívül helyezte a 2019. évi CXXII. törvény § (4). bekezdése alapján. A határozat nem tartalmazta azt a tényt a 3. oldalon történő adatok felsorolásánál, hogy az egyéni nyugdíjjárulékra vonatkozó fizetési felső határ megszűnt, a munkavállalóknak felső korlát nélkül kell 10% nyugdíjjárulékot, illetőleg 2020. július 1-től 18,5% társadalombiztosítási járulékot fizetniük a jövedelmük után. A jogalkotó által hozott, de általam támadott jogszabály alapján alperes nem számította be az egyéni vállalkozói jogviszonyom alatt [redacted]) szerzett összesen 1.458 napot, azaz 3 év 363. napot a társadalombiztosítási jogviszonyba, sem pedig nem biztosította a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága az évenkénti 0,5%-os nyugdíjemelést 2009. január 1-től.

Holott a jogszabályi rendelkezések alapján alperesnek vagy be kellett volna számítani a jogszerző időbe vagy pedig a MÁK Nyugdíjfolyósító Igazgatóságának évente 0,5% nyugdíjemelést kellett volna biztosítani részemre, mint jogalkalmazó szerveknek.

Az, hogy a tényleges egyéni vállalkozói jogviszonyom időtartamát [redacted] szerzett összesen 1.458 napot, azaz 3 év 363. napot sem a társadalombiztosítási jogviszonyba nem számította be az alperes, illetve nem emelte a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága sem 2009. január 1-től 2012 január 1-ig évente 0,5%-kal a szolgálati nyugdíjamat, alaptörvényellenes, és az Emberi Jogok Európai Egyezményébe ütköző, mert a tényleges társadalombiztosítási befizetés ellenében semmilyen ellentételezés nem történt. A Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága részére minden év május hónapban – a szolgálati járandóság szüneteltetése tárgyában tett bejelentésem során kifejezetten kértem, hogy emelje a fenti időszakban a szolgálati nyugdíjam (jelenleg szolgálati járandóság) összegét évente 0,5%-kal, de még csak nem is reagált erre, holott, már nem kérelemre, hanem a jogszabályi rendelkezés alapján kötelező lett volna emelni. A jogalkotó a 2012. január 1-től hatályba lépett, a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (Khtv.) 18. § (3) bekezdésében a korhatár előtti ellátásban és a szolgálati járandóságban részesülő személyeknek biztosított lehetőséget a nyugellátások ismételt megállapítására.

Ezt a tényt a Kúria is megállapította az alábbiakban hivatkozott határozatában, figyelemmel arra a körülményre, hogy a Khtv. hatálya alatt álló érintettek nem a saját döntésük alapján kerültek a jogviszonyba: A Kúria Mfv.III.10.148/2019/3. számú ügyben hozott határozatában az alábbiakat mondta ki: ***„Öregségi nyugellátások ismételt megállapítására a törvényhozó a 2012. január 1-től hatályba lépett, a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (Khtv.) 18. § (3) bekezdésében a korhatár előtti ellátásban és a szolgálati járandóságban részesülő személyeknek biztosított lehetőséget.”***

A bírósági eljárás során a Fővárosi Törvényszék az alábbi eljárási jogsértéseket vétette:

a) Az alperes a beterjesztett védiratához csatolta a közigazgatási iratokat, ugyanakkor ezen közigazgatási iratokat a Fővárosi Törvényszék hivatalból nem küldte meg részemre, csak miután a kereseti kérelem után beadványban kifejezetten sérelmeztem ezt a tényt.

b) Sérelmeztem azt is, hogy alperes a határozatában és védiratában csak felsorolta a jogszabályi hivatkozásokat, egyéb érdemi indokolást nem tett a bírósági keresetemben foglaltak vonatkozásában, ugyanakkor a Fővárosi Törvényszék elfogadta érdemi indokolásként az alperes által felsorolt, de érdemben nem indokolt – védiratában – leírtakat.

c) Egyértelmű tény, hogy [redacted] között a szolgálati nyugdíjasoknak/öregségi nyugdíjasoknak ezen jogviszonyok időtartama alatt végzett munkaviszony, vagy kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozás során társadalombiztosítási járulékot (egészségbiztosítási járulékot és nyugdíjbiztosítási járulékot) kellett fizetni. Tekintettel arra, mivel hogy [redacted] között a szolgálati nyugdíjasoknak ezen jogviszonyok időtartama alatt végzett munkaviszony, vagy kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozás során kellett társadalombiztosítási járulékot (egészségbiztosítási járulékot és nyugdíjbiztosítási járulékot) fizetni, azaz a magyar állam köteles – az akkor hatályos Alkotmány szerint is – ellentételezést biztosítani a szolgálati nyugdíj összegének vagy a szolgálati idő növelésével. Ez a nyugdíjrendszer alapja, a tényleges befizetési kötelezettség alapján tényleges ellentételezés kötelező.

d) Az alperes nem a jogszabály által előírt határidőn (75 napon) belül hozta meg a határozatát, mivel [redacted]én indult az adategyeztetési eljárás, ugyanakkor az alperes a határozatát [redacted]azaz összesen 410 nap elteltével) hozta meg. A [redacted] megtartott tárgyaláson ezt a jogsértést külön is kiemeltem, a Fővárosi Törvényszék ennek tényét meg is kérdezte az alperes jelenlevő törvényes képviselőitől, akik nem tudtak arra vonatkozóan még csak válaszolni sem, hogy miért tartott az adategyeztetési eljárás a jogszabályban meghatározott 75 nap helyett több mint 410 napig. A Fővárosi Törvényszék előtt folyó tárgyaláson egyértelműen jeleztem, hogy emiatt is súlyosan jogsértő a közigazgatási eljárás, mivel az alperes nem a jogszabály alapján törvényes határidőben hozta meg a határozatát. Indítványoztam az eljáró bírói tanácsnak, hogy alperes a további eljárás során nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy milyen okok miatt tartott az adategyeztetési eljárás több mint egy évig. A Fővárosi Törvényszék azt próbálta bizonygatni a tárgyaláson, hogy nekem, mint alperesnek kell meghatároznom, hogy milyen konkrét jogsérelem ért annak következtében, hogy az alperes nem a törvényes határidőben – tehát 75 nap helyett 410 nap után – hozta meg a határozatát. A Fővárosi Törvényszék hivatkozott a Kp. 2. § (2) bekezdésére, amely szerint nekem, mint alperesnek kell bizonyítanom az alperesi határozatban foglalt, az abban megállapított tényállás valóságát. Álláspontom szerint a nyilvánvaló és egyértelműen bizonyítottam a bírósági tárgyaláson, hogy az alperes túllépte a jogszabály által meghatározott határidőt – ezt a Fővárosi Törvényszék is megállapította, és az alperes jelenlevő jogi képviselői sem vitatták –, és az alperesnek kellett volna azt bizonyítania, hogy jogszerűen hozta meg határozatát. Önmagában is jogsértő a Fővárosi Törvényszék azon érvelése, hogy nekem, mint alperesnek kell bizonyítanom a jogszabály által előírt 75 napos határidő helyett alkalmazott 410 napos határidő jogszerűtlenségét. Erre nekem nincs lehetőségem, hiszen, minden ezzel kapcsolatos dokumentum az alperes birtokában van. A Fővárosi Törvényszék ezen indokolása jogi képtelenség, jogi abszurdum, hiszen az eljárás lefolytatásának törvényes határideje 75 nap, ezért a ténylegesen 410 napos határidő törvénytelen, különösen úgy, hogy az alperes jogi képviselői nem tudtak semmilyen magyarázattal szolgálni arra, hogy milyen okok, eljárási cselekmények miatt tartott az eljárás 75 nap helyett összesen 410 napig. A Fővárosi Törvényszék hivatkozott a Kp. 2. § (2) bekezdése fenti körülményekre nem alkalmazható. A Fővárosi Törvényszék mindezen tények ellenére, ezzel a nyilvánvalóan jogsértő alperesi határozattal, a törvényes határidő (75 nap helyett alkalmazott 410 nap) kirívóan súlyos be nem tartásával nem is foglalkozott érdemben, és a tárgyaláson ebben a kérdésben végzést is hozott, ezt követően a tárgyalást folytatta, majd annak lezártát követően pedig azonnal ítéletet is hirdetett. A Fővárosi Törvényszék határozatának 41. pontjában azt írta ezzel kapcsolatban, hogy az eljárási szabálysértésre hivatkozásom, mely szerint több mint 1 elteltével hozott határozatot az alperes, ez „alaptalan, hiszen a határozat valóban a törvényi határidőn túl született, az azonban a döntés érdemére nem hatott ki." Ez a bírósági indokolás súlyosan jogsértő, hiszen ezzel tulajdonképpen azt mondja ki, hogy nincs jelentősége a közigazgatási hatósági eljárásban a jogszabályban előírt törvényes határidőnek. A Fővárosi Törvényszék ezzel túlterjeszkedett a jogalkotó akaratán, kvázi jogalkotóként – átvéve az Országgyűlés törvényhozói szerepét – lépett fel és a súlyosan jogsértő alperesi joggyakorlatot próbálta jogszerűvé tenni, A Fővárosi Törvényszék indokolásában semmilyen konkrét jogszabályhelyre, vagy egyéb bizonyítékra nem utalt, hogy mi alapján tett olyan megállapítást az eljárási jogszabálysértésre történő hivatkozásommal kapcsán, hogy „bár több mint 1 év elteltével hozott határozatot az alperes, ez „alaptalan, hiszen a határozat valóban a törvényi határidőn túl született, az azonban a döntés érdemére nem hatott ki." Ez az eljárás – mind az alperes, mind a Fővárosi Törvényszék esetében – súlyosan jogsértő, hiszen a törvényben meghatározott határidő túllépése jogvesztő hatályú, ezért az alperesi határozat, valamint a Fővárosi Törvényszék ítélete esetében a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő alapvető emberi jogom is sérült ezzel.

A fenti bíróság ítéletben leírtak – különösen a 75 napos határidő figyelmen kívül hagyása, sőt ahelyett összesen 410 napos tényleges határidő alkalmazása – alapján a Fővárosi Törvényszék a jogalkalmazói feladatkör helyett jogalkotói szerepkörbe helyezte magát önkényesen. Példátlan, felháborító és jogilag is értelmezhetetlen a Fővárosi Törvényszék bírósági eljárása valamint ítélete és annak indokolása.

Ezzel egyértelműen sérült a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő alapvető emberi jogom, amelyet mind az Alaptörvény, mind pedig a Emberi Jogok Európai egyezménye kiemelten véd, amelynek érvényesítése érdekében az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordulok, amennyiben az Alkotmánybíróság nem orvosolja a súlyos jogsértés okozta joghátrányt.

A fenti bírósági eljárás kapcsán, figyelemmel arra, hogy a jogerős bírósági ítélet kapcsán engem, mint felperest egyértelműen jelentős joghátrány érhet, míg az alperes illetve a magyar állam esetében jogelőny keletkezhet, véleményem szerint felvetődhet akár még a hivatali visszaélés bűntett elkövetésének megalapozott gyanúja is. (Btk. 305. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen a) hivatali kötelességét megszegi, b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy c) hivatali helyzetével egyébként visszaél, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.)

A bírósági kereseti kérelmemben egyértelműen hivatkoztam az anyagi és eljárásjogi jogszabálysértésekre (külön is kiemelve, hogy az alperes a jogszabályban előírt 75 nap helyett több mint 410 nap után hozta meg a határozatát, valamint nem ismerte el a jogszerző időt, illetve a magyar állam (MÁK Nyugdíjfolyósító Igazgatóság) sem emelte a szolgálati nyugdíjam (szolgálati járandóságom) összegét. A bírósági kereseti kérelmemben leírtak megfeleltek az 1/2011. (V.9.) KK véleményben meghatározottaknak. A Tny. 22/A.§ (2) bekezdése súlyosan jogsértő, mert [redacted] közötti időszakban társadalombiztosítási járulékot fizettem az egyéni vállalkozásomban és a magyar állam részéről semmilyen ellentételezés nem történt (jelen esetben az alperes nem ismerte el a jogszerző időt, míg a MÁK Nyugdíjfolyósító Igazgatósága azt, hogy az igazoltan évek óta minden év májusában benyújtott kérelemben leírtak, sem pedig a törvény erejénél fogva, azaz a jogszabályi rendelkezés alapján kötelezően emelnie kellett volna évente 0,5%-kal a nyugdíjat, ezt szándékosan elmulasztotta.) A Fővárosi Törvényszék határozata indokolásában olyan indoklást is tett, amely nem volt része jelen bírósági kereseti kérelemnek az, hogy 2012. január 1-től a szolgálati idő és nyugdíjjárulékköteles jövedelem elismerésre került. Tette ezt indokolásában a bíróság úgy, hogy ezen bírói tanács elnöke kioktató jellegű hangnemben beszélt velem ezen bírósági tárgyaláson, valamint a 2021. május 27-én – a 2020. évi szolgálati járandóság szüneteltetése tárgyában, 112.K.708.133/2020. számú ügyben – megtartott bírósági tárgyaláson is (ugyanaz a bírói tanács tárgyalta mindkét ügyet).

A Fővárosi Törvényszék hivatkozott az AB 12/2018. (VII.18.) számú határozatára, mely szerint [redacted]-től a saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott köteles nyugdíjjárulékot fizetni, ami által megszűnt a különbségtétel a nyugdíjas és nem nyugdíjas személyek járulékfizetési kötelezettségét érintően az addigi jogszabályok alapján fennállt, illetve a nyugdíjas foglalkoztatott járulékfizetési kötelezettségét a jogalkotó a Tny.22/A.§-ában kompenzálta, amely alapján a nyugdíj összegét mindig emelni kellett a Tny.22/A.§-ának változásainak megfelelően.

A Fővárosi Törvényszék 112.K.702.641/2021/8. számú ítélete ellen meghatalmazott ügyvédem útján felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be törvényes határidőn belül – 2021. augusztus 15-én – a Kúriához, amelytől az alábbiakat kértem: Kértem, hogy a Kúria a Fővárosi Törvényszék 2021. június 10-én meghozott – a felperes által személyesen 2021. július 27-én a MAGYAR Postánál átvett – 112.K.702.641/2021/8. számú ítéletét, mint jogszabálysértőt helyezze hatályon kívül, és hozzon a jogszabályoknak megfelelő határozatot az alperes Budapest Főváros Kormányhivatala BP/L100/13399-11/2020. számú határozatára is kiterjedően, azokat helyezze hatályon kívül a felülvizsgálati kérelemben (kereseti kérelemben is) foglaltaknak megfelelően. A leírtak alapján kétrem az alperes Budapest Főváros Kormányhivatala BP/L100/13399-11/2020. iktatószámú határozatának hatályon kívül helyezését.

Kértem, hogy a Kúria – a bírósági keresetben és felülvizsgálati kérelmemben előterjesztett indokok alapján, figyelemmel a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 34. § a) pontjára kezdeményezze az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását, tekintettel arra, mivel az alperesi határozat, a Fővárosi Törvényszék ítélete, valamint az általam vitatott jogi szabályozás – **az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1) (2) (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** - nemzetközi szerződésekbe, továbbá az Európai Unió Szerződés egyes cikkeibe valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az Emberi Jogok Európai Egyezményének egyes cikkeibe ütközik.

Kértem tovább, hogy a Kúria a per tárgyalásának felfüggesztése mellett, figyelemmel a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 34. § b) pontjára, - **az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1) (2) (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdés, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** vonatkozásában – kezdeményezze az Alkotmánybíróságnak az általam hivatkozott pertárgyi jogszabályok, jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Abtv. vonatkozó szabályai szerint, jelen kérelem indokolásában kifejtettekre figyelemmel. Kértem a Kúriát, hogy kötelezze az alperest perköltségünk megfizetésére.

Kúria a felülvizsgálati kérelmem befogadását a 2021. szeptember 29-ei dátummal ellátott, Kfv.III.45.003/2021/2. számú végzésében megtagadta. A végzést a Fővárosi Törvényszék 2021. november 11-én küldte meg elektronikus úton a meghatalmazott jogi képviselőmnek (ügyvédemnek).

A Kúria az alábbiakra hivatkozott a Kfv.III.45.003/2021/2. számú végzésében:

„A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás [1] A felperes szolgálati nyugdíját – a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Khtv.) 5.§ (1) bekezdése alkalmazásával – 2012. január 1-től szolgálati járandóságként folyósították tovább. [2] A felperes a [redacted] közötti időszakban a szolgálati nyugdíja mellett kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó volt. [3] A felperes a szolgálati idő elismerése iránt adategyeztetési kérelmet terjesztett elő az alperesnél. Az alperes BP/L100/13399-11/2020. számú határozatában rögzítette, hogy a felperes [redacted] közötti időszakra összesen 33 év 118 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati idővel rendelkezett, amelyből 22 év 96 nap a korkedvezményre jogosító idő. Az alperes a határozatban a felperes szolgálati nyugdíja mellett végzett egyéni vállalkozói tevékenység időtartamát szolgálati időnek nem ismerte el. [4] A határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő annak hatályon kívül helyezése végett. Keresetében arra hivatkozott, hogy a [redacted] közötti időszakban, vagyis a szolgálati nyugdíja mellett végzett egyéni vállalkozói jogviszonyának időtartama alatt, az akkor hatályos társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (2) bekezdése alapján nyugdíjjárulékot fizetett, és ezen időszakot az alperes mégsem számította be szolgálati időként, és nem biztosította az évenkénti 0,5%-os nyugdíjemelést sem. Ezen túlmenően kérte, hogy a bíróság kezdeményezze a Tny. 22/A. § (2) bekezdésének vonatkozásában az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását, valamint az ügy Alkotmánybíróság előtti vizsgálatát. A bíróság ítélete [5] A Fővárosi Törvényszék 112.K.702.641/2021/8. számú jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint az alperes határozata megfelelt a jogszabályi előírásoknak. [6] Az ítéletben a bíróság megindokolta, hogy a felperes indítványa ellenére miért nem kezdeményezte a Tny. 22/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és az előzetes döntéshozatal iránti eljárást.

A felülvizsgálati kérelem [7] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben elsődlegesen annak a társadalombiztosítási határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalát, másrészt az alperes perköltségben marasztalását kérte. Kérte továbbá, hogy a Kúria kezdeményezze az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását a perbeli időszakban hatályos Tny. 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése nemzetközi szerződésekbe, az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az „Emberi Jogok Európai Egyezményének" egyes cikkeibe ütközése folytán. Amennyiben ez utóbbi kérelmének a Kúria nem adna helyt kérte, hogy a Kúria kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását. [8] A felperes a felülvizsgálati kérelem befogadásának indokai kapcsán a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2020. március 31-ig hatályos 118. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontjaira hivatkozott. E körben előadta, hogy a bíróság ítéletében – arra hivatkozással, hogy az a döntés érdemére kihatással nem volt – figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy az alperes az adategyeztetési eljárásban határozatát nem a jogszabályban rögzített 75 napon belül, hanem 1 év 1 hónap elteltével hozta meg. A felperes szerint az Alaptörvény, az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió Alapjogi Chartája és az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény egyes cikkeibe ütköző, hogy a [redacted] közötti időszakban, vagyis a szolgálati nyugdíja mellett végzett egyéni vállalkozói jogviszonyának időtartama alatt, az akkor hatályos Tny. 22/A. § (2) bekezdése alapján fizetett nyugdíjjárulék ellenére ezen időszakot az alperes nem számította be szolgálati időként, és a Magyar Államkincstár nem biztosította számára az évenkénti 0,5%-os nyugdíjemelést. - 3 - Kfv.III.45.003/2021/2. A Kúria döntése és jogi indokai [9] A felperes felülvizsgálati kérelmének befogadására – az alábbiak szerint – nincs lehetőség. [10] A Kp. 118. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége, ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége, ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt. [11] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a befogadási okokat a Kp. 118. § (1) bekezdése 2020. március 31-ig hatályos állapota szerint jelölte meg, azonban a Kúria – a Kp. 157. § (4) bekezdésére figyelemmel – a Kp. 117. § (4) bekezdése alapján, azokat megfelelően értelmezve döntött a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról. [12] A közigazgatási (társadalombiztosítási) per tárgya a keresettel támadott jogerős közigazgatási határozat, és a perben a bíróságnak a támadott határozat jogszerűségéről a Kp. 2. § (4) bekezdésében és a Kp. 85. §-ában foglalt korlátok között kellett állást foglalnia. A Kp. 117. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemben nem lehetett hivatkozni új jogalapra és olyan új tényre, körülményre, amely nem volt az elsőfokú eljárás tárgya. A felperes azonban a felülvizsgálati kérelmét olyan jogszabályi rendelkezésekre is alapította, amelyek nem képezhették az elsőfokú eljárás tárgyát. Előbbiekből eredően a Kúria az ügy érdemére kiható jogszabálysértés körében csak a felperes által megjelölt és a bíróság által vizsgált, a perbeli időszakban hatályos jogszabályi rendelkezéseket vehette figyelembe. [13] Jelen alperesi határozat jogszerűségére közvetlenül nincs hatással a felperes által „az ügy érdemére kiható jogszabálysértés" körében hivatkozott azon körülmény, hogy annak meghozatalára a jogszabályban meghatározott határidőn túl került sor. Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a bíróság eljárása során az ügy érdemére kiható olyan jogszabálysértés, amely a felperes alapvető eljárási jogának a sérelmét valószínűsíti vagy olyan egyéb, az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés nem történt, amely a felülvizsgálati kérelem befogadást indokolja. [14] A Kúria az Mfv.III.10.705/2016/3. számú határozatában már állást foglalt a perbeli időszakban hatályos Tny. 22/A. § alkalmazhatóságáról. [15] Az Alkotmánybíróság a felperes felülvizsgálati kérelmében támadott és a perbeli időszakban hatályban volt Tny. 22/A. §-a alaptörvény-ellenességével kapcsolatos kifogásokat a 12/2018. (VII. 18.) AB határozatban és a 1157/B/2008. AB határozatban már vizsgálta, és az e szabályozás alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványokat elutasította. [16]

A Kúria több határozatában (Mfv.III.10.261/2019/4., Mfv.III.10.285/2019/4.) kifejtette, hogy a bíró az Alkotmánybíróság eljárásában res iudicatanak minősülő kérdések vizsgálatát milyen korlátok között kérheti. [17] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése indokaként kifejtette, hogy a támadott törvényi rendelkezés azért ütközik az általa hivatkozott Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió Alapjogi Chartája, valamint az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény egyes cikkeibe, mert „az a társadalombiztosítási jogviszony alanya által befizetett nyugdíjjárulék ellenére kizárja a társadalombiztosítási jogviszony szempontjából figyelembe vehető nyugdíjjogosultsági idő beszámítását vagy az évenkénti nyugdíjemelés mértékét". [18] Ezzel szemben a perbeli időszakban hatályban volt Tny. 22/A. §-ban rögzített rendelkezések alapján a saját jogú nyugdíj mellett végzett keresőtevékenység időtartama bár szolgálati időként nem vehető figyelembe, az így szerzett jövedelem után úgynevezett 0,5%-os nyugdíjnövelés jár. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének alapját képező - 4 - Kfv.III.45.003/2021/2. felperesi indokolás a perbeli időszakban hatályban volt jogszabályi rendelkezésekkel nem áll összhangban, a bírói gyakorlat egységes, továbbá a jogszabályi rendelkezések helyes értelmezésével kapcsolatban kétség nem merült fel, az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nem szükséges. [19] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a Kp. 118.§ (1) bekezdésében rögzített befogadási okok egyike sem valósult meg, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alkalmazásával megtagadta. Záró rész [20] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes. [21] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott. [22] A Kúria végzése elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja kizárja."

Összefoglalva tehát megállapítható, hogy rendkívül súlyosan jogsértő az a tény, hogy az alperes a fentieken kívül nem a jogszabály által előírt határidőn belül hozta meg a határozatát, mivel a [redacted] indult adategyeztetési eljárás lefolytatásának jogszabály által meghatározott határideje mindösszesen 75 nap, ugyanakkor az alperes a határozatát [redacted]án, azaz több mint 13 hónap (összesen 410 nap) elteltével hozta meg, és ennek okára a bírósági tárgyaláson sem tudtak semmilyen magyarázatot adni az alperes jogi képviselői. A bírósági tárgyaláson indítvánnyal éltem, hogy a Fővárosi Törvényszék írásban nyilatkoztassa az alperest, hogy milyen indokok alapján nem tartotta be a 75 napos jogszabályi határidőt, és milyen indokok, jogszabályi rendelkezések alapján, miért csak 410 nap után hozta meg a [redacted]számú közigazgatási határozatát. A Fővárosi Törvényszék a bírósági tárgyaláson az indítványomat végzésben elutasította azzal az érveléssel, hogy emiatt nekem, mint felperesnek érdemi hátrányt nem okozott a 75 napos határidő helyett alkalmazott 410 napos határidő. A határozat alapján megállapítható, hogy az alperes nem vette figyelembe [redacted] közötti jogszerző időszakot, amikor saját jogú nyugdíjas (szolgálati nyugdíjas) voltam és mellette egyéni vállalkozóként dolgoztam, amelynek során nyugdíjjárulékot fizettem, és ennek ellentételezésére nem került sor, mivel a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága sem emelte évente 0,5%-kal a szolgálati nyugdíjamat. A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes nem számította be az egyéni vállalkozói jogviszony alatt szerzett összesen 1.458 napot, azaz 3 év 363. napot. Álláspontom szerint az alperes határozatába [redacted] jogszerző időként feltüntetett 33 év 118 nap helyett a nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető tényleges szolgálati időm ténylegesen összesen: 37 év 116 nap. Súlyosan jogsértő módon járt el a Fővárosi Törvényszék valamint a Kúria is, mivel előbbi a hatályos ítéletében, utóbbi pedig a végzésében – arra hivatkozással, hogy az a döntés érdemére kihatással nem volt – figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy az alperes az adategyeztetési eljárásban határozatát nem a jogszabályban rögzített 75 napon belül, hanem 1 év 1 hónap (410 nap) elteltével hozta meg. A Kúria a végzésében ebben a kérdéskörben azt állapította meg, hogy „Jelen alperesi határozat jogszerűségére közvetlenül nincs hatással a felperes által az ügy érdemére kiható jogszabálysértés körében hivatkozott azon körülmény, hogy annak meghozatalára a jogszabályban meghatározott határidőn túl került sor.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a bíróság eljárása során az ügy érdemére kiható olyan jogszabálysértés, amely a felperes alapvető eljárási jogának a sérelmét valószínűsíti vagy olyan egyéb, az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés nem történt, amely a felülvizsgálati kérelem befogadást indokolja."

A fentiek alapján mind a Fővárosi Törvényszék, mind pedig a Kúria egyértelműen túlterjeszkedett a jogszabályi kereteken, és kvázi jogalkotói szerepkört vindikáltak az eljáró bírói tanácsok maguknak. Az 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 96/B. § (7) szerint „Az egyeztetési eljárás ügyintézési határideje hetvenöt nap." A Fővárosi Törvényszék, mind pedig a Kúria kvázi jogalkotóként próbált eljárni, amikor figyelmen kívül hagyta az 1997. évi LXXXI. törvény 96/B. § (7) bekezdésében megállapított 75 napos határidőt. A Kúria végzése szerint „az alperesi határozat jogszerűségére közvetlenül nincs hatással a felperes által „az ügy érdemére kiható jogszabálysértés" körében hivatkozott azon körülmény, hogy annak meghozatalára a jogszabályban meghatározott határidőn túl került sor. Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a bíróság eljárása során az ügy érdemére kiható olyan jogszabálysértés, amely a felperes alapvető eljárási jogának a sérelmét valószínűsíti vagy olyan egyéb, az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés nem történt, amely a felülvizsgálati kérelem befogadást indokolja." A jogalkotó nem véletlenül határozott meg 75 napos határidőt az eljárás lefolytatására. A Fővárosi Törvényszéknek lett volna lehetősége a bírósági eljárásban egyértelműen tisztáznia, hogy az alperes miért csak 13 hónap, azaz 410 nap után hozta meg a közigazgatási határozatát, amennyiben ezen indítványomat nem utasította volna el. A bírósági tárgyaláson jelenlevő alperesi jogi képviselők egyértelműen arról nyilatkoztak, hogy nem tudták miért, milyen okok miatt húzódott el az adategyeztetési eljárás. A Kúriának is lett volna lehetősége, hogy ezt a súlyos eljárásjogi sérelmet orvosolja, ennek ellenére nem tette, és a felülvizsgálati kérelem befogadását végzésében megtagadta, holott egyértelműen súlyos jogszabálysértés történt a Fővárosi Törvényszék eljárása során.

Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (megerősítette a 3/2014. (I.21.) AB határozat is) leszögezte, hogy a tisztességes eljárás követelménye felöleli az eljárásjogi garanciák érvényesülését, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, bár ez alapvető követelmény, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését. A jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének tehát nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. Egyes részletszabályok betartásának elmaradása miatt épp úgy lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan, azaz nem tisztességes, mint valamennyi részletszabály betartása ellenére. A tisztességes eljáráshoz való jog az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mérceként, egyúttal a jogérvényesítés segítését szolgálja, annak fontos részeleme a tájékoztatás.

A tisztességes eljáráshoz való jogból fakad az eljárási határidők betartásának követelménye, az eljáró hatóságok ügyfelekkel szemben fennálló tájékoztatási kötelezettsége, valamint az önálló jogként nevesített jogorvoslathoz való jog is. A tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az állami aktusok által érintett jogok, törvényes érdekek, és különösen a gyengék és veszélyeztetettek érdekeinek védelme közötti egyensúly kialakításának célját, annak felismerését, hogy az egyének érdekeit az állammal való kapcsolataikban védeni kell.

Esetemben az alperes az adategyeztetési eljárás során hozott határozatát jogsértő módon a hatályos jogszabály alapján előírt 75 nap helyett több mint 13 hónap (összesen 410 nap után) hozta meg. [redacted] indult az adategyeztetési eljárás, ugyanakkor az alperes a határozatát [redacted] hozta meg, amelyet a Fővárosi Törvényszék, és a Kúria is jogszerűnek minősített. Ezen jogalkalmazói határozatok, ítéletek, végzések egyértelműen igazolják, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető emberi jogom, amely az alábbi (előző bekezdésekben részletezett) alkotmánybírósági határozatokban foglaltakkal egyértelműen igazolható. *(Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (megerősítette a 3/2014. (I.21.) AB határozat is.)*

„Az 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 96/B. § (1) A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a biztosított, volt biztosított biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyaira és kereseteire, jövedelmeire vonatkozó, nyilvántartásba bejelentett adatokat az öregségi nyugdíjasnak nem minősülő biztosítottal, volt biztosítottal hatósági eljárás keretében egyezteti.

(2) Az egyeztetési eljárás a biztosított, volt biztosított elektronikus úton benyújtott kérelmére vagy hivatalból indul. A biztosított, volt biztosított egyeztetési eljárás lefolytatását naptári évenként egyszer kérelmezheti.

(3) A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az egyeztetési eljárás hivatalbóli megindítását megelőzően a biztosítottat, volt biztosítottat értesíti az eljárás menetéről, továbbá részletes kimutatást küld az általa nyilvántartott következő adatokról:

a) a biztosításban töltött időszakok, egyéb szolgálati idők, nők esetében a 18. § (2b)-(2d) bekezdése szerinti jogosultsági idők, valamint a korhatár előtti ellátás, az átmeneti bányászjáradék és a táncművészeti életjáradék igénybevételéhez szükséges, foglalkozáshoz kötött kedvezményre jogosító idők,

b) a foglalkoztatók adatai,

c) az 1987. december 31-ét követő időszakra vonatkozó nyugdíjjárulék-köteles kereset, jövedelem,

d) az 1987. december 31-ét követő időszakra vonatkozóan a foglalkoztató által levont, befizetett nyugdíjjárulék, és

*e)** azok a szolgálati időnek minősülő időszakok, amelyek után nem történt járulékfizetés.

(4) A biztosított, volt biztosított a (3) bekezdés szerinti értesítés vele való közlését követő hatvan napon belül nyilatkozik a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek azokról az általa ismert, (3) bekezdés *a)*-*e)* pontja szerinti adatokról, amelyeket a nyilvántartás nem tartalmaz, vagy amelyek nem egyeznek meg a nyilvántartott adatokkal. A biztosított, volt biztosított az általa közölt adatokat igazoló, rendelkezésére álló okiratokat megküldi a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek.

(5) A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a biztosított, volt biztosított (4) bekezdés szerinti nyilatkozatának beérkezését, ennek hiányában a (4) bekezdés szerinti határidő leteltét követő öt napon belül hivatalból megindítja az egyeztetési eljárást.

(6) A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az egyeztetési eljárás során bizonyítási eljárást folytathat le, e törvény alapján ellenőrzés lefolytatását kezdeményezheti, és az állami adóhatóságnál adategyeztetést, illetve adóhatósági eljárást kezdeményezhet.

(7) Az egyeztetési eljárás ügyintézési határideje hetvenöt nap.

(8) A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az egyeztetési eljárást határozattal zárja le. A határozatban fel kell tüntetni az adatmódosításokat, illetve a kért adatmódosítások megtagadásának okát, továbbá a biztosítottnak, volt biztosítottnak az egyeztetési eljárást követően nyilvántartott valamennyi, (3) bekezdés szerinti adatát."

A Magyar Államkincstár honlapján az adategyeztetési eljárással kapcsolatban az alábbiak olvashatók:

„A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 96/B-D. §-ai szerinti adategyeztetési eljárás legfontosabb célja, hogy a leendő nyugdíjasok a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő biztosítási jogviszonyaikról, a megszerzett és a nyugdíjnál figyelembe vehető kereseteikről aktív korban – a nyugdíjigény bejelentése előtt – tájékoztatást kapjanak. Az eljárás célja továbbá, hogy az ügyfél jelzése alapján a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban nem, vagy hibásan szereplő, illetve hiányzó adatok minél hamarabb beszerzésre, kiegészítésre, a téves adatok javításra, törlésre kerülhessenek, és a nyugdíjbiztosítás nyilvántartása kizárólag az ügyfél által ismert és vele egyeztetett adatokat tartalmazza. Az adategyeztetés eredményeként - a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő teljes körű és egyeztetett adatok birtokában - a nyugdíj elbírálásának folyamata gyorsabbá válik, a nyugdíjak megállapítására és folyósítására hamarabb kerülhet majd sor. Az adategyeztetési eljárást a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalok (a továbbiakban: nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv) elektronikus ügyintézés keretében benyújtott kérelemre folytatják le. Az eljárás illeték- és költségmentes. Az adategyeztetési eljárás lefolytatására kérelemre és hivatalból kerülhet sor. A kérelem benyújtásához szükséges és valamennyi a folyamatban lévő ügyben alkalmazott elektronikus és letölthető nyomtatvány a magyarorszag.hu kormányzati portálon érhető el. Az adategyeztetési eljárást főszabály szerint a lakóhely szerinti nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv folytatja le. Az alábbiakban felsorolt esetekben Budapest Főváros Kormányhivatal jár el országos illetékességgel az adategyeztetési ügyekben:

- *ha az ügyfél külföldön él, vagy*

- *ha az ügyfél az egyeztetési eljárás során jelzi, hogy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek vagy szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmény hatálya alá tartozó, külföldön szerzett szolgálati idővel rendelkezik,*
- *ha az ügyfél az eljárás megindításakor szolgálati viszonyban áll fegyveres szervvel, a Magyar Honvédséggel vagy a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálattal, vagy*
- *ha az ügyfél korábban szolgálati viszonyban állt valamelyik nemzetbiztonsági szolgálattal.*

Elektronikus ügyintézésre kizárólag saját Ügyfélkapun keresztülvan lehetőség, amely használata előzetes regisztrációhoz kötött. Az Ügyfélkapus regisztráció az elektronikus személyazonosító igazolvánnyal rendelkezők esetében a https://ugyfelkapu.gov.hu oldalon a Regisztráció / E-személyi gombra kattintással, minden más esetben személyesen kezdeményezhető bármely okmányirodában vagy kormányablakban, az adóhatóság kiemelt ügyfélszolgálatain, illetve egyes postai ügyfélszolgálatokon. Külföldön élő személyek az ügyfélkapus regisztrációt Magyarország Külképviseletein kérelmezhetik. Elektronikus ügyintézés esetén az eljárás során keletkező dokumentumok megküldése elektronikusan történik az értesítési tárhelyére. A Tárhely szolgáltatás a magyarorszag.hu kormányzati portálon történő azonosítást követően érhető el. A Tárhelyre megküldött dokumentumokat Önnek 5 naptári napon belül át kell vennie. Amennyiben ez nem történik meg, a rendszer az át nem vett dokumentumról értesítést küld a hivatal számára.

A Beérkezett dokumentumok fiókban a dokumentumok 30 napig kerülnek megőrzésre, ezt követően azokat a rendszer automatikusan törli. Javasoljuk, hogy a beérkezett dokumentumok megőrzése érdekében helyezze át azokat a Tartós tárba. Az eljárás menete: A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az eljárás menetéről szóló értesítést és részletes kimutatást küld az általa nyilvántartott biztosításban töltött időszakokról, illetve nők esetében a nők kedvezményes nyugdíjára vonatkozó jogosultsági időkről, valamint a korhatár előtti ellátás, az átmeneti bányászjáradék és táncművészeti életjáradék igénybevételéhez szükséges, foglalkozáshoz kötött kedvezményre jogosító időkről. A kimutatáson szerepelnek továbbá a munkáltató, vagy jogutódja, illetve az adatszolgáltatásra kötelezett adatai, az 1987. december 31-ét követő időszakra vonatkozó társadalombiztosítási, illetve nyugdíjjárulék-köteles kereseti és jövedelemi adatok, továbbá az erre az időszakra vonatkozóan levont társadalombiztosítási, és nyugdíjjárulék adatok, továbbá egyéb, a nyugdíjra való jogszerzés szempontjából fontos adatok. A kimutatás tartalmára vonatkozó információt itt érhető el. A kimutatás könnyebb megértését az egyes sorok adattartalmára vonatkozó magyarázatokat tartalmazó „Útmutató a Kimutatáshoz" elnevezésű tájékoztató segíti. A kimutatást tartalmazó értesítés kézhezvételét követően Önnek a kimutatásban megjelölt határidő áll rendelkezésére, hogy az abban nem szereplő vagy tévesen feltüntetett adatokra vonatkozóan észrevételt tegyen a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv felé, a helyes adatokat igazoló, alátámasztó dokumentumok megküldésével. Ekkor nyílik lehetőség egyéb, szolgálati időnek minősülő időszakok – például a szakmunkástanulói idő, katonaidő, felsőfokú intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányok időtartama - elismerésérét kezdeményezni, illetőleg a korkedvezményre jogosító munkakörben végzett munka időtartamát megállapítani. A csatolt adatok, dokumentumok alapján, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv bizonyítási eljárást folytat le, amelynek keretében megkísérli felkutatni a szükséges iratokat, megkeresheti a volt foglalkoztatót, adóhatóságot, egyéb szervet. Amennyiben a megküldött kimutatással kapcsolatban Önnek érdemi észrevétele van, (pl.: a kimutatás nem tartalmaz minden időszakot, amelyet biztosításban töltött, stb.), akkor azt az e célra rendszeresített „Nyilatkozat a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő nyugdíjbiztosítási adatokról készült kimutatás tartalmára vonatkozóan (NY_AEELF_01)" elnevezésű űrlapon jelezheti, amely letölthető és elektronikusan beküldhető formában a magyarorszag.hu oldalon elérhető. Az észrevételező nyilatkozat postán és elektronikusan is beküldhető. A nyilatkozathoz mellékelni kell azokat az eredeti dokumentumokat (pl. munkakönyv, leckekönyv, katonakönyv stb.), amelyek alátámasztják az észrevételeit. Az eljárás során a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv - ha a benyújtott okiratok nem elegendőek a tényállás tisztázására - megvizsgálja az eltérés okait. Ennek során a biztosítottat nyilatkozattételre hívhatja fel, a foglalkoztatótól vagy más adatszolgáltatásra kötelezettől, illetve az egykorú iratokat őrző más személytől vagy szervezettől adatot kérhet, helyszíni szemlét tarthat, más bizonyítási eljárást folytathat le, továbbá 2009. december 31-ét követő időszakra vonatkozóan az állami adóhatóságnál adategyeztetést, illetve adóhatósági eljárást kezdeményezhet. Amennyiben Ön valamely Európai Uniós tagállamban, az Egyesült Királyságban, Izlandon, Norvégiában, Liechtensteinben, Svájcban vagy valamely szociális biztonsági egyezményben részes országban is biztosítási időt szerzett, annak elismerése az érintett ország nyugdíjbiztosítási szervének a hatásköre. Ezek a külföldi időszakok az adategyeztetési eljárást lezáró határozatban nem szerepelhetnek, ezért annak tartamáról a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek tájékoztató levélben értesítik. Amennyiben a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő adatok a valóságnak megfelelnek, abban módosításra nincs szükség, azaz Ön a kimutatásban foglaltakkal egyetért, lehetősége van a közölt adatok jóváhagyására is az elfogadó nyilatkozat nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv részére történő megküldésével. Amennyiben az előírt határidőn belül az ügyfél az eljáró szerv felé észrevételt nem tesz, vagy az adatok módosítását, kiegészítését nem kezdeményezi, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv ezt jóváhagyásnak tekinti, és a rendelkezésre álló adatok alapján határozatot hoz. Az egyeztetési eljárás során az ügyintézési határidő 75 nap. Szünetel az eljárás, ha azt az ügyfél kéri. Az eljárás ismételt folytatását az ügyfélnek szintén kérnie kell. Hat hónapi szünetelés után az eljárás megszűnik, amely tényről az eljáró szerv az ügyfelet értesíti. Az eljárás aktuális állapotáról a „Státuszinformáció lekérdezése nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő adatok egyeztetése, hatósági nyilvántartásban szereplő nyugdíjbiztosítási adatokról igazolás kérése iránti eljárásokban" elnevezésű felületen kaphat tájékoztatást.

Az eljárás során minden olyan nyilatkozatot, bejelentést, amely a hatósági eljárás lefolytatását érdemben befolyásolja a „Bejelentés, nyilatkozat, hiánypótlás nyugdíjbiztosítási ügyben (NY_BENYIHP_01)" elnevezésű űrlapon lehet megtenni. A tényállás tisztázását követően a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az eljárást határozattal zárja le, mely tartalmazza az elismert szolgálati idejét és a nyugdíj megállapításánál figyelembe vehető egyéb tényeket, amelyek a továbbiakban egyeztetett adatként kerülnek nyilvántartásra. Amennyiben a határozatban foglaltakkal nem ért egyet, a határozat bírósági felülvizsgálatát kérheti a lakóhelye szerint illetékes közigazgatási kollégiummal működő Törvényszéktől. A keresetlevelet a határozatot hozó nyugdíjbiztosítási igazgatási szervhez kell benyújtani a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül. Amennyiben újabb adategyeztetési eljárás indul kérelemre, vagy hivatalból, a megküldött kimutatáson a már lezárt időszakra vonatkozó adatok nem szerepelnek. Az új eljárás során a lezárt időszakot követő idő vizsgálata történik meg, a kimutatás csak az erre vonatkozó adatokat tartalmazza. Ha az egyeztetési eljárással kapcsolatosan kérdése merül fel, az alábbi elérhetőségeken veheti fel a kapcsolatot a hivatallal: Személyesen: A lakóhelye szerinti illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervként eljáró kormányhivatal nyugdíjbiztosítási ügyfélszolgálatán. A személyes ügyintézéshez javasoljuk az előzetes időpont kérést Magyar Államkincstár honlapján elérhető Online időpontfoglaló használatával vagy az alábbi telefonszámokon. Telefonon: Hétfőtől – csütörtökig 8.00-15.30 között, pénteken 8.00-13.30 között. Belföldi vezetékes számról ingyenesen hívható: [redacted] *Külföldről és mobiltelefonról az általános díjszabás szerint hívható:* [redacted]_ *A kérelemre indult eljárás szabályai: A nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban meglévő adatok egyeztetésére irányuló eljárás megindítása iránti kérelem kizárólag elektronikusan évente egyszer nyújtható be. A kérelem a magyarorszag.hu oldalon a „NYUGDÍJ, JUTTATÁS, SEGÉLY" főmenü „Társadalombiztosítási nyugellátás" almenü kiválasztását követően a „Nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő adatok egyeztetése iránti kérelem (NY_AEKER_01)" elnevezésű űrlap használatával indítható meg. A kérelem benyújtását követően Önnek az eljárás bármely szakaszában lehetősége van áttérni hagyományos (papír alapú) ügyintézésre, az e célra rendszeresített „Kapcsolattartás (elektronikus vagy papíralapú) módjának megváltoztatásáról nyilatkozat nyugdíjbiztosítási ügyben (NY_MODVALT_01)" elnevezésű űrlap megküldésével. Abban az esetben, ha korábban az Európai Unió más tagállamában, vagy az Európai Gazdasági Térséghez tartozó államban [Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Jersey és Man szigetek kivételével), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Izland, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Svájc, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia Szlovénia] vagy szociálpolitikai, illetve szociális biztonsági egyezményben részes államban [Ausztrália, Bosznia-Hercegovina, Dél-Korea, India, Japán, Kanada, beleértve Québec tartományt, Koszovó, Macedónia, Moldova, Montenegró, Mongólia, Oroszország, Szerbia, Ukrajna] is folytatott keresőtevékenységet, a SZÜF felületről a „Nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő nyugdíjbiztosítási adatok egyeztetése iránti kérelem külföldön élő vagy külföldön szolgálati időt szerzett személyek részére (NY_AENKKER_01)" elnevezésű űrlapot kell beküldeni. Az eljárás megindítását követő 5 napon belül küldi meg a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az értesítést az eljárás menetéről és a részletes kimutatást küld az általa nyilvántartott biztosításban töltött időszakokról, illetve nők esetében a nők kedvezményes nyugdíjára vonatkozó jogosultsági időkről, valamint a korhatár előtti ellátás, az átmeneti bányászjáradék és táncművészeti életjáradék igénybevételéhez szükséges, foglalkozáshoz kötött kedvezményre jogosító időkről. A kimutatást tartalmazó értesítés kézhezvételét követően 30 nap áll rendelkezésére, hogy az abban nem szereplő vagy tévesen feltüntetett adatokra vonatkozóan az ügyfél észrevételt tegyen. Amennyiben 30 napon belül észrevételt megtételére nem kerül sor az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv ezt az információt jóváhagyásnak tekinti, és a rendelkezésre álló adatok alapján határozatot hoz. Ebben az esetben a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv 30 napos határidő leteltét követően folytatja az eljárást. A hivatalból induló adategyeztetés szabályai: Az adategyeztetési eljárást hivatalból a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően három évvel indítja meg.*

Ez azt jelenti, hogy mindenki, akinek nyugdíjbiztosítási jogszerzésre vonatkozó adata szerepel a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban, részletes kimutatást kap a nyilvántartott jogviszonyairól, valamint az adategyeztetési eljárás menetéről. Nem indul meg az adategyeztetési eljárás annak a személynek,

- *aki öregségi nyugdíjasnak minősül,*
- *akivel az egyeztetési eljárást öt éven belül már lefolytatták, vagy az egyeztetési eljárás folyamatban van,*
- *akinek öregségi nyugdíj, korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, átmeneti bányászjáradék, táncművészeti életjáradék, vagy más szolgálati idő és az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset alapján kiszámított ellátás megállapítása vagy nyugdíjbiztosítási átutalás iránti eljárása van folyamatban.*

Az eljárást a lakóhely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv folytatja le. A hivatalból induló adategyeztetési eljárást a hatóság postai úton indítja, az eljárás során azonban lehetőség van elektronikus ügyintézésre is. Erre első ízben kimutatás kézhezvételét követően a „Státuszinformáció lekérdezése nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő adatok egyeztetése, hatósági nyilvántartásban szereplő nyugdíjbiztosítási adatokról igazolás kérése iránti eljárásokban" felületen az „Elektronikus ügyintézésre váltok" gomb segítségével van lehetősége. Ezt követően az eljárás bármely szakaszában kezdeményezheti a kapcsolattartás módjának megváltoztatását a „Kapcsolattartás (elektronikus vagy papíralapú) módjának megváltoztatásáról nyilatkozat nyugdíjbiztosítási ügyben (NY_MODVALT_01)" elnevezésű űrlap megküldésével. Az egyeztetési eljárás hivatalbóli megindítását megelőzően az eljáró szerv az ügyfelet értesíti az eljárás menetéről és részletes kimutatást küld az általa nyilvántartott biztosításban töltött időszakokról. A kimutatással kapcsolatos észrevételt a kézhezvételtől számított 60 napon belül (pl.: a kimutatás nem tartalmaz minden időszakot, amelyet biztosításban töltött, stb.) lehet jelezni. Az eljáró nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az ügyfél nyilatkozatának beérkezését, ennek hiányában a 60 napos határidő leteltét követő 5 napon belül hivatalból indítja meg az adategyeztetési eljárást. Jogszabályok 1997. évi LXXXI. törvény 96/B-D. §"

A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott 2006. december 31-ig nem volt köteles nyugdíjjárulékot fizetni a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 25. §-a szerint, de 2007. január 1. óta azonban köteles. Ezáltal megszűnt az a különbségtétel, amely a nyugdíjas és a nem nyugdíjas személyek járulékfizetési kötelezettségét érintően az addig hatályos szabályok alapján fennállt. A törvényalkotó a Tny. módosításával kompenzálta azt, hogy a nyugdíjas foglalkoztatott is fizet nyugdíjjárulékot. A többletjárulék-fizetéshez ugyanis többletjuttatást kapcsolt a Tny. 22/A. §-ának a betűzésével, ami az eredetileg hatályos állapota szerint arról a képletről rendelkezett kettő bekezdésben, amely alapján a megállapított nyugdíj összegét emelni kellett. A Tny. 22/A. §-át a jogalkotó többször módosította. A Tny. 22/A. §-ának hatályos szövegét 2017. január 1-jei hatálybalépéssel a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2016. évi CLXVII. törvény 12. §-a állapította meg. A Tny. 22/A. § (1) bekezdése tartalmazza azt a szabályt, amely korlátozást jelent. A szolgálati idő, illetve az átlagkereset figyelembe vételének a kizárása ugyanis alacsonyabb összegű nyugdíj megállapításához vezet ahhoz képest, mintha a szolgálati időben és az átlagkeresetben benne lenne a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység is. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése a kompenzációról szól, ami ellentételezi az előbbi bekezdésben lefektetett korlátozó szabályt. Ez a bekezdés tartalmazza azt a képletet, amely alapján kiszámolható a megállapított havi nyugdíj összegének a növelése. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése szerinti kompenzáló szabály célja nem az, hogy pontosan akkora összegű nyugdíjhoz vezessen, mintha a korlátozó szabály nem létezne, hanem az, hogy számszerű egyenértékűségre törekvés nélkül elismerje a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységgel 2007. január 1. óta együtt járó nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettséget ahelyett, hogy szolgálati időként, illetve az átlagkereset számításakor venné figyelembe.

Az AB 12/2018. (VII.18.) számú határozatában maga az Alkotmánybíróság ismerte el, hogy a Tny.22/A.§ (1) bekezdése valóban korlátozó szabályt tartalmaz, amely kizárja a szolgálati idő és az átlagkereset figyelembevételét, ami valójában alacsonyabb nyugdíjhoz vezet, mintha a szolgálati időben és az átlagkeresetben benne lenne a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység is. **Önmagában az az Alkotmánybírósági megállapítás, hogy nem a számszerű egyenértékűségre törekszik a jogalkotó, egyértelműen azt bizonyítja, hogy ez kizárólag jogalkotói trükközés, kvázi joggal való visszaélés, és az Alkotmánybíróság részéről a jogalkotónak történő maximális megfelelőség miatt a jogállamiság alapjai kérdőjeleződnek meg. Esetemben a jogalkotó és a jogalkalmazó elvonta [redacted]-ig a társadalombiztosítási járulékokat, de sem az évenkénti 0,5%-os nyugdíjemelést (egyetlen forintot sem), illetve ezen időszakot társadalombiztosítási szolgálati időnek sem vette figyelembe. Az ellentételezés nélküli társadalombiztosítási járulék elvonás pedig esetemben nem felel meg sem a hatályos jogszabályoknak, sem az Alaptörvénynek, sem a Magyarország által elfogadott nemzetközi szerződéseknek, sem az Emberi Jogok Európai Egyezményének. sem az Emberi Jogi Európai Bíróság joggyakorlatának.**

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése azáltal sérül, hogy „a nyugellátás mellett folyatott keresőtevékenységhez nem fűződnek ugyanazon jogok, mint az általában vett, nyugellátás előtti keresőtevékenységhez. Ez pedig olyan korlátozás, mely jogállami elvekkel nem alátámasztott, és kifejezetten sérti a jogállamiság részét képező jogegyenlőség elvét. A B) cikk (1) bekezdésének a sérelme abban állapítható meg, hogy a Tny. 22/A. § (1) bekezdése egy korlátozó szabály, ami igazolhatatlan különbséget tesz a nyugellátás mellett folyatott keresőtevékenység és a nyugellátás előtti keresőtevékenység között, miközben a társadalombiztosítási járulékot, társadalombiztosítási adót az állam elvonja. Nem véletlen, hogy a jogalkotó is észlelte ezt a jogi ellentmondást, ezért jelenleg az öregségi nyugdíjasoknak a munkaviszonyuk mellett már nem kell fizetniük a társadalombiztosítási adókat, járulékokat, viszont ennek fejében jogszerző időt sem szereznek.

Az „az egyenlőség végső forrása az egyenlő emberi méltóság" 3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, 3157/2018. (V. 16.) AB határozat. A jogegyenlőség tehát az Alaptörvény II. cikkére vezethető vissza, jóllehet az általános egyenlőségi szabály az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére alapozható. Ez dogmatikai egyszerűsítés, miközben a szükségszerű kapcsolat az egyenlő méltóság és a törvény előtti egyenlőség között változatlanul fennáll, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, 30/2017. (XI. 14.) AB határozat, 3157/2018. (V. 16.) AB határozat. **Ezek alapján az Alkotmánybíróság tévesen állapította meg, hogy nincs érdemi alkotmányos összefüggés a Tny. 22/A. § (1) bekezdése és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése között a korábbi határozatában vizsgált jogegyenlőségi okból kifolyólag.** Az egyenlőség egyrészt az Alaptörvény II. cikkével is összefüggésbe hozható, és az Alaptörvény XV. cikkéhez is kötődik, amire önálló panaszelem vonatkozik. Utóbbi cikk sérelmének a vizsgálatakor az Alkotmánybíróság korábban kitért a B) cikk (1) bekezdése kapcsán előadott különbségtételre is. Az emberi méltóság (Alaptörvény II. cikk) sérelme abban is jelölhető meg, hogy a jogviszony jogellenes megsértésének a kiküszöbölésére megalkotott jogszabály nem hozta ugyanolyan vagy legalábbis megközelíthetően hasonló jogi helyzetbe az érintetteket, mint amilyenben az alaptörvénysértő jogszabály alkalmazása előtt voltak. Az Alkotmánybíróság emlékeztetett arra, hogy az emberi méltóság az ember érinthetetlen lényegét juttatja kifejezésre. „Az egyén számára szubjektíve bosszúságot okozó helyzetek, esetleg célszerűtlennek tartott jogszabályi rendelkezések az emberi méltósághoz való jog alkotmányos értelemben vett tartalmával nem állnak összefüggésben" 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat. A jogszabályi rendelkezés vonatkozásában az Alkotmánybíróság nem tudott (nem akart) olyan tartalmat azonosítani, amelyben az emberi méltósághoz fűződő elidegeníthetetlen jog összefüggésbe hozható lenne a sérelemmel.

A tulajdonhoz való jog [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése] sérelme a következő: a Tny. 22/A. § (1) bekezdése értelmében a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység annak ellenére nem keletkeztet szolgálati időt és nem vehető figyelembe az átlagkereset számítása során, hogy nyugdíjjárulékot ugyanúgy kell fizetni utána a Tbj. 25. §-a alapján, mint a nyugellátás előtti keresőtevékenység után. Ez tehát egy ellentmondás, amely akként összegezhető, hogy a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység után ugyanannyi nyugdíjjárulékot kell fizetni, mint a nem nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység után, mégse ugyanazok a jogkövetkezmények kapcsolódnak az előbbi befizetéshez, mint az utóbbihoz. Az Alkotmánybíróság ezt az ellentmondást már megvizsgálta. Az Alkotmány hatálya alatt a Tbj. 25. §-ának a felülvizsgálatakor arra az álláspontra helyezkedett, hogy „önmagában az a tény, hogy egyes tényállások ellentétes törvényi rendezést nyernek, még nem jelent szükségképpen alkotmányellenességet. »Az ilyen rendezés alkotmányellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis, ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alkotmányellenességhez vezet, tehát például ha a rendelkezések valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alkotmányellenes helyzet megteremtését, vagy alkotmányos alapjog korlátozását eredményezi.« [35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991, 175, 176.]" {Abh.3., ABH 2010, 1913, 1915.} Az előbb idézett megállapítást az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt számos döntésében megerősítette {43/2012. (XII. 20.) AB határozat; 3155/2018. (V. 11.) AB határozat}.

Azt is kifejtette már az Alkotmánybíróság, hogy a társadalombiztosítási jogviszonyokkal összefüggő szolgáltatások alkotmányossági felülvizsgálatakor felhasználhatók az Alaptörvény negyedik módosítása előtt hozott kapcsolódó döntései, figyelemmel azokra az elvekre, amelyeket a 13/2013. (VI. 17.) AB határozata leszögezett {3048/2013. (II. 28.) AB határozat, 3226/2015. (XI. 23.) AB határozat, 3237/2015. (XII. 8.) AB határozat, 3238/2017. (X. 10.) AB határozat. Emlékeztetett az Alkotmánybíróság megerősített gyakorlatának azon releváns részére, amit egyik legutóbbi határozatában összefoglalt a társadalombiztosítási jogviszonyok alkotmányos tulajdonvédelme kapcsán. Eszerint a tulajdonhoz való jog sérelmére a társadalombiztosítási rendszerben ígért váromány korlátozása okán akkor lehet sikeresen hivatkozni, ha a szóban forgó ellátás biztosítási elemet is tartalmaz. A nyugdíjjárulék fizetésén alapuló öregségi nyugdíj kétség kívül ilyen, hiszen az állami nyugdíjrendszerben az ellátási jogosultság nyugdíjjárulék fizetésen alapul a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCIV. törvény 40. § (2) bekezdése szerint. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság arra is rámutatott már, hogy a társadalombiztosításban keverednek a biztosítási és a szolidaritási elv szerint finanszírozott ellátások. Ez a megállapítás a felosztó-kirovó rendszerben működő állami nyugdíjbiztosításra kifejezetten helytálló. Emiatt a korlátozás alkotmányossága nem ítélhető meg önmagában a fizetett járulék és az ellenszolgáltatás közötti mennyiségi viszony alapján. A befizetések és az ellátások pontos egyezőségére nem terjed ki a védelem. A szolidaritási elem miatt a járulékfizetés és a társadalombiztosítási szolgáltatások pontos megfeleltetése az Alaptörvény alapján nem követelhető meg. Ez azt jelenti, hogy az állami nyugdíjalapba történő befizetések és az onnan kapott ellátások nem mérhetők közvetlenül össze egymással. Ez a megállapítás az Alkotmánybíróság részéről egyáltalán nem fedi a valóságot, hiszen a társadalombiztosítási befizetés mértéke, és a szolgálati idő hossza alapján kerül megállapításra a nyugdíj, ezért is lehetséges az, hogy jelenleg több millió forintos nyugdíjak is vannak, mivel eltörlésre került a társadalombiztosítási befizetési összeg felső határa. Esetemben a társadalombiztosítási járulék/társadalombiztosítási adók befizetése az akkor hatályos társadalombiztosítási jogszabályi alapon történt, tehát az anyagi ellentételezés kötelező. Ennek hiányában jogsértő az alperes, a Fővárosi Törvényszék, a Kúria, sőt a magyar állam eljárása is, mivel esetemben semmilyen ellentételezés nem történt. A tulajdonhoz való jogot sértő csökkentés határa ott húzódik meg, ahol a járulékkal vásárolt ellátás elveszíti funkcióját {3238/2017. (X. 10.) AB határozat}. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése egy kompenzáló szabály, amelynek célja ugyan nem az, hogy pontosan akkora összegű nyugdíjhoz vezessen, mintha a korlátozó szabály nem lenne a hatályos jog része, hanem az, hogy számszerű egyenértékűségre törekvés nélkül elismerje a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységgel 2007. január 1. óta együtt járó nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettséget.

A kompenzáció pontosan azt biztosítja, hogy a járulékkal vásárolt ellátás ne veszítse el funkcióját abban a sajátos értelemben, hogy a többlet-járulékfizetés magasabb összegű nyugdíjhoz vezet a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység esetében is. Esetemben tehát a járulékkal vásárolt ellátás elveszítette a funkcióját, mert a többletbefizetés nem vezetett sem magasabb összegű nyugdíjhoz (nem volt évenkénti 0,5%-os emelés, sem pedig az adategyeztetés során nem számolták be a szolgálati időnek ezen időszakot. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének a sérelmét állító panaszelemet is, ami úgy szólt, hogy a támadott szabály „különbséget tesz az emberek két csoportja között aszerint, hogy valaki nyugellátás előtt kötelezett nyugdíjjárulék fizetésére, vagy e kötelezettségnek a nyugellátása mellett tesz eleget."

Az Alkotmánybíróság megállapította, másként kezeli a hatályos szabályozás a munkavállalók azon csoportját, akik öregségi nyugellátásban részesülnek és azokat, akik nem részesülnek ebben az ellátásban. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában diszkrimináció összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – személyi körön belül állapítható meg. A hátrányos megkülönböztetésnek tehát homogén csoporton belül kell fennállnia fogalmilag. Nem lehet hátrányos megkülönböztetésről beszélni, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket {Alaptörvény hatálya alatt először: 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, 3172/2017. (VII. 14.) AB határozat Az Alkotmánybíróság rögzítette: az öregségi nyugdíjasként adó- és járulékköteles tevékenységet végző személyek nem tartoznak egy csoportba az ilyen tevékenységet végző, ám öregségi nyugdíjasnak nem minősülő aktív dolgozókkal.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban előadott hátrányos megkülönböztetés nem áll fenn, mert két különböző csoportra vonatkozik eltérő szabályozás. Egyfajta nyugdíj-megállapítási rezsim vonatkozik az öregségi nyugellátásban nem részesülő adó- és járulékköteles tevékenységet végző személyekre és egy másik rendezi az öregségi nyugdíjasként adó- és járulékköteles tevékenységet végző személyek helyzetét a megállapított nyugdíj összegének az emelése érdekében. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tny. 22/A. § (1) bekezdése nem sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, II. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését és XV. cikk (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság ezen eljárása során annak a kételye merült fel, hogy nem a támadott szabályozás tartalma ellentétes az Alaptörvénnyel, hanem annak a hiányossága. Emiatt hivatalból vizsgálta, hogy teljesülnek-e azok a feltételek, amelyek a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának a megállapítását lehetővé teszik [Abtv. 46. § (2) bekezdés c) pont]. Az Alkotmánybíróság támaszkodott azokra a megállapításokra, amelyeket a IV. pontban tett. Az Alkotmánybíróság a mulasztás megállapítását alapozta már a hátrányos megkülönböztetés tilalmának a megsértésére {17/2017. (VII. 18.) AB határozat}. Az előbbi ügyben az egyes vallások követői minősültek homogén csoportnak, amelyen belül tett indokolatlan különbséget a sérelmezett szabályozás {17/2017. (VII. 18.) AB határozat}. Abból szükséges kiindulni, hogy diszkrimináció nemcsak akkor állapítható meg, ha a szabályozás azonos csoporton belül vezet hátrányos megkülönböztetésre, hanem akkor is, ha eltérő csoportba tartozó személyeket kezel azonos módon. A kezelésnek ez a módja is hátrányos megkülönböztetéshez vezet ugyanis abban a sajátos értelemben, hogy a korlátozást az okozza, hogy a szabályozás nem reflektál az elkülönülő csoport megkülönböztető jegyeire, jóllehet az Alaptörvényre visszavezethető, hogy figyelemmel kellene lennie azokra. A diszkrimináció tilalma tehát egyfelől azt követeli meg, hogy a különbözőeket különbözően, másfelől azt, hogy az azonosakat azonos módon kezelje a jog. Az Alkotmánybíróság mindezt úgy fogalmazta meg korábban, hogy „az egyenlő bánásmód követelményéből az fakad, hogy a hasonló eseteket hasonlóan, míg a különböző eseteket különbözőképpen kell kezelni" {3073/2015. (IV. 23.) AB határozat}. Azt is megállapította már a testület, hogy „ha az állam a különböző helyzetek között – azzal, hogy az azokban rejlő lényeges különbözőségeket figyelmen kívül hagyja – egyenlőtlen elbánást eredményező módon azonosságot állapít meg, az személyek közötti tilos megkülönböztetést eredményez, és ezért alkotmányellenes" {20/2014. (VII. 3.) AB határozat, 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, 1/1995. (II. 8.) AB határozat, ABH 1995, 31, 56. Következésképpen a lényeges és releváns szempontból különböző helyzetben lévő személyeket nem lehet egyformán kezelni.

Ebben az értelemben véve érvényesülhet a maga teljességében az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, miszerint „[a] törvény előtt mindenki egyenlő". A Tny. 22/A. § (1) bekezdése minden egyes, saját jogú nyugellátás mellett keresőtevékenységet folytató személyt azonos módon kezel: senkinek sem keletkeztet szolgálati időt és járulékalapot képező jövedelmet a járulékköteles tevékenysége. Viszonzásképpen minden egyes, saját jogú nyugellátás mellett keresőtevékenységet folytató személynek azon képlet szerint kell emelni a megállapított öregségi nyugdíja összegét, amely a Tny. 22/A. § (2) bekezdésében szerepel. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése hatálya alá tartozó esetben a „személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 200.] {14/2014. (V. 13.) AB határozat}" {7/2015. (III. 19.) AB határozat}. A diszkrimináció igazolására vonatkozó kérdést úgy kell feltenni, hogy van-e tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka annak, hogy a különböző csoportba tartozókat azonos módon kezelte a jogalkotó. Az azonos csoporton belüli megkülönböztetésre vonatkozó, előbb idézett tesztet ugyanis megfelelően kell alkalmazni, azaz logikailag meg kell fordítani. Ebben az esetben a megkülönböztetés a tulajdonhoz való joggal áll összefüggésben, hiszen a társadalombiztosítási jogviszonyokra kiterjed az alkotmányos tulajdonvédelem az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint. Ahhoz, hogy a különbözők azonos kezelése miatt mulasztás megállapítható legyen, nem elegendő önmagában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére hivatkozni. Míg ugyanis az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése kifejezi, hogy a jogban minden ember egyenlő, addig a materiális életviszonyokban minden ember különböző. Nem vezethető le az Alaptörvényből, hogy egyediesíteni kellene a jogi szabályozást; ezzel ellentétben a jogi normával szemben támasztott elvárás az általánosság és a hipotetikusság. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe foglalt jogbiztonság és jogállamiság elvéből azonban az következik, hogy az előbb megállapított két csoportra különböző normának kell vonatkoznia. Ez az a többletelem, amely miatt a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányosnak minősíthető. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján „ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65-66.] 31/2012. (VI. 29.) AB határozat, 24/2016. (XII. 12.) AB határozat, 3098/2016. (V. 24.) AB határozat. A testület azt is megállapította már, hogy „a jogbiztonság elve többek között megköveteli a szerzett jogok védelmét, a véglegesen teljesedésbe ment jogviszonyok érintetlenül hagyását, továbbá a múltban keletkezett tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozhatóságát. Mindemellett az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint «a jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme nem értelmezhető akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet alkotmányos szabályozásokkal megváltoztatni» {515/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 976, 977., 3244/2014. (X. 3.) AB határozat", 3078/2017. (IV. 28.) AB határozat, az Alaptörvény hatálya előtt: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat}. „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság elvéből következik az Alaptörvényben szabályozott szerveknek az a kötelezettsége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják" {18/2013. (VII. 3.) AB határozat. A szükséges jogalkotási lépéseket a jogalkotónak kell azonosítania és végrehajtania jogállami keretek között. Ez következik ugyanis a törvényalkotó és az Alkotmánybíróság hatáskörgyakorlása közti interakcióból a jogállamban, amelyben a jogszabályok megalkotására és megsemmisítésére elkülönült fórumokat hatalmaz fel az Alaptörvény. Egyrészt ily módon válhat a társadalombiztosítási jog egyik kiemelkedően fontos jogintézménye (az öregségi nyugdíj) kiszámíthatóvá, másrészt ekként számolhatók fel a jogellenesnek minősített szabályozás hátrányos jogkövetkezményei. Ezek megszüntetése szintén egyike a jogállamiságból fakadó követelményeknek.

Amíg a múltban keletkezett társadalombiztosítási jogviszony tartalma alkotmányos szabályozással megváltoztatható, addig nem korlátozható azzal, hogy csak részben orvosolják a jogellenes jogviszony-megszüntetés különböző jogkövetkezményeit. A jogállamiságból levezetett előbbi elvárás mellett a nyugdíjbiztosítási jogviszonyokra vonatkozó rendelkezések stabilitása, kiszámítható működtetése is azt követeli meg, hogy a státuszváltozás helyreállítható legyen. A 3206/2014. (VII. 21.) AB határozat indokolásának [23] bekezdése is megerősítette a korábbi határozatokban körvonalazott gondolatokat: „az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabály [...], amely a jogrend valamennyi szabálya tekintetében azért biztosítja az egyenlően kezelés követelményét, mert az egyenlőség végső forrása az egyenlő emberi méltóság. A jogegyenlőség klauzulája a közhatalmat gyakorlók számára tehát azt az alkotmányos parancsot fogalmazza meg, hogy valamennyi személyt egyenlő méltóságúként kezeljenek, és szempontjaikat egyenlő mércével és méltányossággal mérjék. Ebből következik, hogy egy adott szabályozás abban az esetben nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos mércének, ha végső soron az emberi méltósághoz fűződő jogot sérti. Vagyis a jogegyenlőség elve nem bármifajta különbségtételt, hanem csupán az emberi méltóságot sértő megkülönböztetéseket tilalmazza." Ezt az értelmezést az Alkotmánybíróság számos határozatában megerősítette. Az Alkotmánybíróság gyakorlata az emberi méltósághoz való jogot tekinti az általános jogegyenlőség [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés] forrásának. Az Alaptörvény II. cikkének meghatározó tartalmi eleme, hogy az önkényes – tehát észszerű, kellő súlyú alkotmányos indok nélküli – megkülönböztetéstől mentesen érvényesüljön. Az Alkotmánybíróság a 42/2012. (XII. 20.) AB határozat indokolásának [28] bekezdésében foglalta össze az Alaptörvény alapján azokat a szempontokat, amelyeket a figyelembe kell venni az emberi méltóságot sértő megkülönböztetés esetén. Eszerint „az azonos szabályozási koncepción belül adott, homogén csoportra nézve eltérő szabályozás a diszkrimináció tilalmába ütközik, kivéve, ha az eltérésnek ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka van, azaz nem önkényes [...]. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint nem tekinthető viszont [...] hátrányos megkülönböztetésnek, ha a jogi szabályozás különböző tulajdonságokkal bíró alanyi körre eltérő rendelkezéseket állapít meg, mert alkotmányellenes megkülönböztetés csak összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – személyi körben lehetséges.

Esetemben az azonos homogén csoportba, azaz a [redacted]g öregségi (szolgálati) nyugdíjban részesülő munkát végzők vonatkozásában vagy évi 0,5 %-os nyugdíjemelést kellett volna végrehajtani vagy be kellett volna számítani a társadalombiztosítási jogszerző időt. Esetemben egyik sem valósult meg, azaz nem történt semmilyen ellentételezése a társadalombiztosítási befizetésnek. Ez tehát ellentétes a hatályos Alaptörvénnyel, és az Emberi Jogok Európai Egyezményével is. Ráadásul az alperes az adategyeztetés kapcsán hozott határozatát jogsértő módon a hatályos jogszabály alapján előírt 75 nap helyett több mint 13 hónap (összesen 410 nap után) hozta meg, amelyet a Fővárosi Törvényszék, és a Kúria is jogszerűnek minősített. Ezen jogalkalmazói határozatok, ítéletek, végzések egyértelműen igazolják, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető emberi jogom.

Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni". Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi éllel azt mondta ki azt, hogy „az Alkotmánybíróság a hatályát vesztett alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek.

A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja." Az Alkotmánybíróság a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírósági gyakorlat továbbra is releváns.

Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (megerősítette a 3/2014. (I.21.) AB határozat is) leszögezte, hogy a tisztességes eljárás követelménye felöleli az eljárásjogi garanciák érvényesülését, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. **Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, bár ez alapvető követelmény, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését. A jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének tehát nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. Egyes részletszabályok betartásának elmaradása miatt épp úgy lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan, azaz nem tisztességes, mint valamennyi részletszabály betartása ellenére**. A tisztességes eljáráshoz való jog az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mérceként, egyúttal a jogérvényesítés segítését szolgálja, annak fontos részeleme a tájékoztatás.

A tisztességes eljáráshoz való jogból fakad az eljárási határidők betartásának követelménye, az eljáró hatóságok ügyfelekkel szemben fennálló tájékoztatási kötelezettsége, valamint az önálló jogként nevesített jogorvoslathoz való jog is. A tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az állami aktusok által érintett jogok, törvényes érdekek, és különösen a gyengék és veszélyeztetettek érdekeinek védelme közötti egyensúly kialakításának célját, annak felismerését, hogy az egyének érdekeit az állammal való kapcsolataikban védeni kell.

Esetemben az alperes az adategyeztetési eljárás során hozott határozatát jogsértő módon a hatályos jogszabály alapján előírt 75 nap helyett több mint 13 hónap (összesen 410 nap után) hozta meg. [redacted]dult az adategyeztetési eljárás, ugyanakkor az alperes a határozatát [redacted]án hozta meg, amelyet a Fővárosi Törvényszék, és a Kúria is jogszerűnek minősített. Ezen jogalkalmazói határozatok, ítéletek, végzések egyértelműen igazolják, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető emberi jogom, amely az alábbi (előző bekezdésekben részletezett) alkotmánybírósági határozatokban foglaltakkal egyértelműen igazolható. *(Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (megerősítette a 3/2014. (I.21.) AB határozat is.)*

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Ahogy azt az Alkotmánybíróság a 3293/2019. (XI.18.) AB határozatában ismételten kifejtette, a testület következetes gyakorlata szerint a jogállamiság nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság követelményét a jogállamiság klauzula immanens módon tartalmazza. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága és az egyes jogi normák egyértelműsége (33/2014. (XI. 7.) AB határozat). Ugyanakkor a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények kiszámíthatóságát is.

Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet. (9/1992. (I. 30.) AB hat.) A jogbiztonság igénye nemcsak az, hogy a jogszabályok, hanem a jogalkalmazók döntési megfontolásai, az egyedi ügyekben hozott döntések is átláthatóak, követhetőek legyenek, vagyis a közhatalmi szervek hatáskörgyakorlása, feladatellátása is megfeleljen az előreláthatóság, megismerhetőség és kiszámíthatóság követelményének. Az eljárási garanciák teszik lehetővé az eljárási hibák orvosolhatóságát, a jogalkalmazói tevékenység törvényi keretek között maradását, az eljárás alanyainak jogi védettségét, ami elengedhetetlen feltétele az alapvető jogok érvényesülésének. A jogbiztonság követelményéből adódóan az alaptörvényi elveknek, követelményeknek egyedi ügyekben is érvényesülniük kell. A jogbiztonság igénye magában foglalja a közhatalmi döntések előreláthatóságát, kiszámíthatóságát, aminek biztosításához elengedhetetlenül szükséges az eljáró szervvel szemben törvényben előírt és az ügyfelek irányában fennálló tájékoztatási kötelezettség, és annak teljesítése. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek legyenek a norma címzettjei számára. A jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a kiszámíthatóság és az eljárási garanciák biztosítása szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok védelmével, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást. Az alapjogok valódi érvényesülését képes kiüresíteni, megbénítani a szabályozás vagy a jogalkalmazás hibáiból, zavarából adódó kiszámíthatatlanság, az eljárásra vonatkozó garanciális szabályok félre tétele, figyelmen kívül hagyása. Érdemes utalni itt arra az alkotmánybírósági tézisre, amely szerint közvetlen alkotmányi garanciák gazdaságossági és célszerűségi okokból, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszerűség követelményének érvényesülése címén sem mellőzhetők. Az Alkotmánybíróság már 1992-ben, a korábbi Alkotmány alapján megfogalmazta, hogy a jogalkotás garanciális szabályainak mellőzésével hozott minisztériumi és egyéb központi állami szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadása és az ezekkel való irányítás gyakorlata alkotmányellenes, majd a 23/2007. (IV. 19.) AB határozat mindezt megerősítette.

Az Alaptörvény II. cikke alapján az emberi méltóság sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani, védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. A két évtizedes alkotmánybírósági gyakorlat alapján állami szemszögből létezik az alapjogoknak egy objektív intézményvédelmi oldala: az egyén szubjektív (alanyi) jogának biztosításával, védelmével, érvényesülésével összefüggő tágabb értelemben vett pozitív állami kötelezettségeket összefoglalóan objektív állami intézményvédelmi kötelezettségnek nevezzük. Az állam a szubjektív alapjog által védett körön túlmenően is meghatározhatja ugyanazon alapjog objektív, intézményes védelmi körét. Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az életvédelmi kötelezettség körében az állam elsőrendű és alapvető fontosságú kötelezettsége az emberi élet védelme: nemcsak egyedi szinten, hanem általában az emberi életet és létfeltételeket kell védenie. Az állam objektív életvédelmi kötelezettsége az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének, illetve a II. cikkének együttes értelmezéséből továbbra is levezethető. Az állam életvédelmi kötelezettsége körében az állam az egyes emberek élethez való alanyi jogát nem sértheti meg.

A szubjektív alapjoggal kapcsolatban az állam kötelezettsége arra is kiterjed, hogy annak védelméről jogalkotással és szervezési intézkedésekkel gondoskodjék. Az Alkotmánybíróság már a 64/1991. (XII.17.) AB határozatban rögzítette, hogy „az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá.

A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs érinthetetlen lényegük." A tárgyként kezelés tilalmát erősítette meg a 39/2007. (VI. 20.) AB határozat, melynek értelmében „az ember soha nem tekinthető puszta eszköznek valamilyen közcél eléréséhez." Erre az elvre hivatkozva döntött a testület a 8/2011. (II. 18.) AB határozatban is, melyben rögzítette: az érintett személyeknek az állami feladatmegoldás „eszközeként" való kezelése ellentétes az emberi méltósággal. Az Alkotmánybíróság már az egyik első, 1990-ben hozott döntésében kimondta továbbá, hogy az emberi méltósághoz való jog általános személyiségi jog, amelynek egyes fontos eleme az önrendelkezés szabadsága, az önrendelkezéshez való jog. Ugyanebben a határozatban hívta fel a figyelmet arra az Alkotmánybíróság, hogy az önrendelkezési jog – mint az összes különös személyiségi jog – az egyén autonómiáját, az egyéni döntés szabadságát védi. A 3132/2013. (VII. 2.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „az Alaptörvény emberképe nem az elszigetelt egyéné, hanem a társadalomban élő felelős személyiségé. Ez következik különösen az Alaptörvény O) cikkéből.

A XV. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Amint arra az Alkotmánybíróság is rámutatott, a XV. cikk (2) bekezdésében foglalt tilalom kiterjeszthető a teljes jogrendszerre, mert az ott felsorolt diszkriminatív megkülönböztetések nemcsak az alapvető jogok védelmi körébe tartozó jogszabályokban, hanem bármely jogszabályban előfordulhatnak. Joggal feltételezhető tehát, hogy az Alaptörvény értékrendje szerint ezek a megkülönböztetések akkor is tilosak, ha nem az alapvető jogok védelmi körébe eső tárgyakat szabályozó jogszabályok tartalmazzák. (42/2012. (XII.20.) AB határozat). Az Alkotmánybíróság gyakorlatában, ha a megkülönböztetés valamely alapjog vonatkozásában áll fenn, a testület annak alkotmányosságát az alapjog-korlátozás általános tesztje, a szükségesség-arányosság teszt alapján vizsgálja. Ha a megkülönböztetés nem alapjogra vonatkozik, a testület az ésszerűségi tesztet alkalmazza [3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, 3/2014. (I. 21.) AB határozat]. A hátrányos megkülönböztetés tilalma alapján pedig Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármilyen megkülönböztetés nélkül kell, hogy biztosítsa. Tny. 22/A. § (1)–(3) bekezdései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, II. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését és XV. cikk (2) bekezdését. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése azért sérül, mert a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység jogállami keretek között alkotmányosan nem korlátozható, ha az nem sérti mások jogait vagy jogos érdekeit. A nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységhez nem fűződnek ugyanazon jogok, mint az általában vett, nyugellátás előtti keresőtevékenységhez. Ez pedig olyan korlátozás, mely jogállami elvekkel nem alátámasztott, és kifejezetten sérti a jogállamiság részét képező jogegyenlőség elvét. Az Alaptörvény II. cikkének a sérelmére az vezet, hogy alaptörvény-ellenes jogszabály folytán nyugellátás igénybevételére kényszerültem a betegségem miatti nyugállományba helyezés kapcsán, és a jogszabály nem hozott ugyanolyan jogi helyzetbe, mint amilyenben az alaptörvénysértő jogszabály alkalmazása előtt volt. A jogalkotó megoldása nyilvánvalóan méltatlan helyzetbe hozott, ami által sérült az emberi méltóságom. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelme azáltal következett be, hogy kellő társadalmi cél és indok nélküli tulajdonkorlátozás valósul meg azáltal, hogy a korlátozás indok és alátámasztás nélkül foszt meg a munkám eredményétől úgy, hogy egyúttal a tevékenységemet befizetési kötelezettséggel sújtja és ezzel kettős aránytalanságot valósít meg: a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységet folytatóként felső korlát nélkül fizettem a társadalombiztosítási járulékot, ugyanakkor nem jutok ezzel arányos juttatáshoz, sőt semmilyen kompenzációhoz A jogállamiság részét képező jogegyenlőség elve sérül, mert a támadott szabályozás különbséget tesz az emberek két csoportja között aszerint, hogy valaki nyugellátás előtt kötelezett nyugdíjjárulék fizetésére, vagy e kötelezettségnek a nyugellátása mellett tesz eleget. Mindkét csoport eleget tesz normatív módon meghatározott kötelezettségnek, de ezzel egyidejűleg negatív megkülönböztetés történik: a nyugellátáshoz az a szankció társul, hogy a felső határ nélkül járulékot fizető nem jut hozzá ahhoz a jogosultsághoz, ami a másik csoportot megilleti.

Ezen hátrányos megkülönböztetés nincs semmilyen jogállami elvvel alátámasztva, még akkor sem, ha az Alkotmánybíróság az azonos homogén csoport elvét próbálja követni, csakhogy az Alkotmánybíróság az azonos homogén csoportokat is rendszeresen alcsoportokra osztja, annak érdekében, hogy megfeleljen a jogalkotó elvárásainak. A vázolt különbségtétel a diszkrimináció tilalmába ütközik és sérti az alapvető jogokat. Ezáltal sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését.A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott 2006. december 31-ig nem volt köteles nyugdíjjárulékot fizetni a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 25. §-a szerint. 2007. január 1. óta azonban köteles. Ezáltal megszűnt az a különbségtétel, amely a nyugdíjas és a nem nyugdíjas személyek járulékfizetési kötelezettségét érintően az addig hatályos szabályok alapján fennállt. A törvényalkotó a Tny. módosításával kompenzálta azt, hogy a nyugdíjas foglalkoztatott is fizet nyugdíjjárulékot. A többletjárulék-fizetéshez ugyanis többletjuttatást kapcsolt a Tny. 22/A. §-ának a betűzésével, ami az eredetileg hatályos állapota szerint arról a képletről rendelkezett kettő bekezdésben, amely alapján a megállapított nyugdíj összegét emelni kellett. A Tny. 22/A. §-át a jogalkotó többször módosította. A Tny. 22/A. §-ának hatályos szövegét 2017. január 1-jei hatálybalépéssel a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2016. évi CLXVII. törvény 12. §-a állapította meg. A Tny. 22/A. § (1) bekezdése tartalmazza azt a szabályt, amely korlátozást jelent. A szolgálati idő, illetve az átlagkereset figyelembe vételének a kizárása alacsonyabb összegű nyugdíj megállapításához vezet ahhoz képest, mintha a szolgálati időben és az átlagkeresetben benne lenne a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység is. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése a kompenzációról szól, ami ellentételezi az előbbi bekezdésben lefektetett korlátozó szabályt. Ez a bekezdés tartalmazza azt a képletet, amely alapján kiszámolható a megállapított havi nyugdíj összegének a növelése. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése szerinti kompenzáló szabály célja nem az, hogy pontosan akkora összegű nyugdíjhoz vezessen, mintha a korlátozó szabály nem létezne, hanem az, hogy számszerű egyenértékűségre törekvés nélkül elismerje a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységgel 2007. január 1. óta együtt járó nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettséget ahelyett, hogy szolgálati időként, illetve az átlagkereset számításakor venné figyelembe. A Tny. 83. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján megállapított nyugellátásról lemondani, azt – mint a jogosult személyéhez kötött ellátást – átruházni (engedményezni) nem lehet. Ez a rendelkezés teremti meg az öregségi nyugdíjas státusz élethosszig tartó garanciáját. Ez a szabályozás nincs tekintettel arra, hogy a saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott személyes döntése alapján vagy a jogellenes jogviszony-megszüntetés folyományaként került a Tny. 22/A. § hatálya alá. Figyelemmel azonban arra, hogy a kompenzáló szabály nem biztosít egyenértékű ellentételezést, az érintett biztosítottak akár hátrányt is szenvedhetnek, mert nem biztosítja a szabályozás, hogy az eredetileg megállapított öregségi nyugdíjuk emelésekkel növelt összege elérje azt a szintet, amire a nyugalmazásuk időpontjában hatályos rendelkezések szerint jogosultak lennének. A Tny. 22/A. § (1) bekezdése egy korlátozó szabály, ami igazolhatatlan különbséget tesz a nyugellátás mellett folyatott keresőtevékenység és a nyugellátás előtti keresőtevékenység között. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „az egyenlőség végső forrása az egyenlő emberi méltóság" (3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, 3157/2018. (V. 16.) AB határozat).

A jogegyenlőség tehát az Alaptörvény II. cikkére vezethető vissza, jóllehet az általános egyenlőségi szabály az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére alapozható. Ez dogmatikai egyszerűsítés, miközben a szükségszerű kapcsolat az egyenlő méltóság és a törvény előtti egyenlőség között változatlanul fennáll, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság (42/2012. (XII. 20.) AB határozat, 30/2017. (XI. 14.) AB határozat, 3157/2018. (V. 16.) AB határozat) Ezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nincs érdemi alkotmányos összefüggés a Tny. 22/A. § (1) bekezdése és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése között a jogegyenlőségi okból kifolyólag. Az egyenlőség egyrészt az Alaptörvény II. cikkével hozható összefüggésbe, amit eddig más kezdeményezés az egyenlőséggel kapcsolatban nem hívott fel. Másrészt az Alaptörvény XV. cikkéhez kötődik. Utóbbi cikk sérelmének a vizsgálatakor az Alkotmánybíróság kitért a B) cikk (1) bekezdése kapcsán előadott különbségtételre is.

Az emberi méltóság (Alaptörvény II. cikk) sérelme abban jelölhető meg, hogy a megalkotott jogszabály nem hozta ugyanolyan jogi helyzetbe az érintetteket, mint amilyenben az alaptörvénysértő jogszabály alkalmazása előtt voltak. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az emberi méltóság az ember érinthetetlen lényegét juttatja kifejezésre. „Az egyén számára szubjektíve bosszúságot okozó helyzetek, esetleg célszerűtlennek tartott jogszabályi rendelkezések az emberi méltósághoz való jog alkotmányos értelemben vett tartalmával nem állnak összefüggésben" (3181/2018. (VI. 8.) AB határozat). A tulajdonhoz való jog [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelme a következő: a Tny. 22/A. § (1) bekezdése értelmében a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység annak ellenére nem keletkeztet szolgálati időt és nem vehető figyelembe az átlagkereset számítása során, hogy nyugdíjjárulékot ugyanúgy kell fizetni utána a Tbj. 25. §-a alapján, mint a nyugellátás előtti keresőtevékenység után. Ez tehát egy ellentmondás, amely akként összegezhető, hogy a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység után ugyanannyi nyugdíjjárulékot kell fizetni, mint a nem nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység után, mégse ugyanazok a jogkövetkezmények kapcsolódnak az előbbi befizetéshez, mint az utóbbihoz. Az Alkotmány hatálya alatt a Tbj. 25. §-ának a felülvizsgálatakor arra az álláspontra helyezkedett, hogy „önmagában az a tény, hogy egyes tényállások ellentétes törvényi rendezést nyernek, még nem jelent szükségképpen alkotmányellenességet. Az ilyen rendezés alkotmányellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis, ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alkotmányellenességhez vezet, tehát például ha a rendelkezések valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alkotmányellenes helyzet megteremtését, vagy alkotmányos alapjog korlátozását eredményezi. (35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991, 175, 176., Abh.3., ABH 2010, 1913, 1915.) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálya alatt számos döntésében megerősítette (43/2012. (XII. 20.) AB határozat, 3155/2018. (V. 11.) AB határozat). Azt is kifejtette már az Alkotmánybíróság, hogy a társadalombiztosítási jogviszonyokkal összefüggő szolgáltatások alkotmányossági felülvizsgálatakor felhasználhatók az Alaptörvény negyedik módosítása előtt hozott kapcsolódó döntései, figyelemmel azokra az elvekre, amelyeket a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat leszögezett (3048/2013. (II. 28.) AB határozat, 3226/2015. (XI. 23.) AB határozat, 3237/2015. (XII. 8.) AB határozat, 3238/2017. (X. 10.) AB határozat). Emlékeztet az Alkotmánybíróság megerősített gyakorlatának azon releváns részére, a társadalombiztosítási jogviszonyok alkotmányos tulajdonvédelme kapcsán, mely szerint a tulajdonhoz való jog sérelmére a társadalombiztosítási rendszerben ígért váromány korlátozása okán akkor lehet sikeresen hivatkozni, ha a szóban forgó ellátás biztosítási elemet is tartalmaz. A nyugdíjjárulék fizetésén alapuló szolgálati nyugdíj kétség kívül ilyen, hiszen az állami nyugdíjrendszerben az ellátási jogosultság nyugdíjjárulék fizetésen alapul a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCIV. törvény 40. § (2) bekezdése szerint. A tulajdonhoz való jogot sértő csökkentés határa ott húzódik meg, ahol a járulékkal vásárolt ellátás elveszíti funkcióját {3238/2017. (X. 10.) AB határozat. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése egy kompenzáló szabály, amelynek célja ugyan nem az, hogy pontosan akkora összegű nyugdíjhoz vezessen, mintha a korlátozó szabály nem lenne a hatályos jog része, hanem az, hogy számszerű egyenértékűségre törekvés nélkül elismerje a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységgel 2007. január 1. óta együtt járó nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettséget. A kompenzáció pontosan azt biztosítja, hogy a járulékkal vásárolt ellátás ne veszítse el funkcióját abban a sajátos értelemben, hogy a többlet-járulékfizetés magasabb összegű nyugdíjhoz vezet a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység esetében is. Következésképpen megállapítható, hogy a felosztó-kirovó elv szerint működő állami nyugdíjbiztosítás rendszerében a támadott szabály sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, amennyiben semmilyen kompenzáció (évenkénti 0,5% emelés vagy a jogszerző idő szolgálati időként történő elismerése nem valósul meg). Az Alkotmánybíróság megvizsgálta az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének a sérelmét is mely szerint a támadott szabály különbséget tesz az emberek két csoportja között aszerint, hogy valaki nyugellátás előtt kötelezett nyugdíjjárulék fizetésére, vagy e kötelezettségnek a nyugellátása mellett tesz eleget. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában diszkrimináció összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – személyi körön belül állapítható meg.

A hátrányos megkülönböztetésnek tehát homogén csoporton belül kell fennállnia fogalmilag. Nem lehet hátrányos megkülönböztetésről beszélni, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket (42/2012. (XII. 20.) AB határozat, 3172/2017. (VII. 14.) AB határozat). Az Alkotmánybíróság rögzítette: az öregségi nyugdíjasként adó- és járulékköteles tevékenységet végző személyek azonos homogén csoportnak minősülnek. Ez alapján tehát amennyiben ezen csoportba tartozók esetében különbséget tesz a jogalkalmazó azaz egyik esetben emeli az éves nyugdíjat 0,5%-kal, vagy szolgálati időbe beszámítja, míg a másik öregségi nyugdíjas esetében egyik elemet sem alkalmazza, ezzel egyértelműen diszkrimináció valósul meg.

Mindezek alapján a Tny. 22/A. § (1) bekezdésének nem alkalmazása esetemben sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, II. cikkét, XIII. cikk (1) bekezdését és XV. cikk (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság a mulasztás megállapítását alapozta már a hátrányos megkülönböztetés tilalmának a megsértésére (17/2017. (VII. 18.) AB határozat. A társadalombiztosítása befizetés mértéke, és a szolgálati idő hossza alapján kerül megállapításra a nyugdíj. Esetemben a társadalombiztosítási járulék/társadalombiztosítási adók befizetése az akkor hatályos társadalombiztosítási jogszabályi alapon történt, tehát az anyagi ellentételezés kötelező. Ennek hiányában jogsértő az alperes, a Fővárosi Törvényszék, a Kúria, sőt a magyar állam eljárása is. A kompenzáció pontosan azt biztosítja, hogy a járulékkal vásárolt ellátás ne veszítse el funkcióját abban a sajátos értelemben, hogy a többlet-járulékfizetés magasabb összegű nyugdíjhoz vezet a nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység esetében is.

Diszkrimináció nemcsak akkor állapítható meg, ha a szabályozás azonos csoporton belül vezet hátrányos megkülönböztetésre, hanem akkor is, ha eltérő csoportba tartozó személyeket kezel azonos módon. A kezelésnek ez a módja is hátrányos megkülönböztetéshez vezet ugyanis abban a sajátos értelemben, hogy a korlátozást az okozza, hogy a szabályozás nem reflektál az elkülönülő csoport megkülönböztető jegyeire, jóllehet az Alaptörvényre visszavezethető, hogy figyelemmel kellene lennie azokra. A diszkrimináció tilalma tehát egyfelől azt követeli meg, hogy a különbözőeket különbözően, másfelől azt, hogy az azonosakat azonos módon kezelje a jog. Az Alkotmánybíróság mindezt úgy fogalmazta meg korábban, hogy „az egyenlő bánásmód követelményéből az fakad, hogy a hasonló eseteket hasonlóan, míg a különböző eseteket különbözőképpen kell kezelni" (3073/2015. (IV. 23.) AB határozat). Azt is megállapította már a testület, hogy „ha az állam a különböző helyzetek között – azzal, hogy az azokban rejlő lényeges különbözőségeket figyelmen kívül hagyja – egyenlőtlen elbánást eredményező módon azonosságot állapít meg, az személyek közötti tilos megkülönböztetést eredményez, és ezért alkotmányellenes" {20/2014. (VII. 3.) AB határozat; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, 1/1995. (II. 8.) AB határozat, ABH 1995, 31, 56.) Következésképpen a lényeges és releváns szempontból különböző helyzetben lévő személyeket nem lehet egyformán kezelni. Ebben az értelemben véve érvényesülhet a maga teljességében az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, miszerint „ a törvény előtt mindenki egyenlő". A Tny. 22/A. § (1) bekezdése minden egyes, saját jogú nyugellátás mellett keresőtevékenységet folytató személyt azonos módon kezel: senkinek sem keletkeztet szolgálati időt és járulékalapot képező jövedelmet a járulékköteles tevékenysége. Viszonzásképpen minden egyes, saját jogú nyugellátás mellett keresőtevékenységet folytató személynek azon képlet szerint kell emelni a megállapított öregségi nyugdíja összegét, amely a Tny. 22/A. § (2) bekezdésében szerepel.

Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése hatálya alá tartozó esetben a „személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes (35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 200, 14/2014. (V. 13.) AB határozat, 7/2015. (III. 19.) AB határozat). Az azonos csoporton belüli megkülönböztetésre vonatkozó tesztet ugyanis megfelelően kell alkalmazni, azaz logikailag meg kell fordítani.

Ebben az esetben a megkülönböztetés a tulajdonhoz való joggal áll összefüggésben, hiszen a társadalombiztosítási jogviszonyokra kiterjed az alkotmányos tulajdonvédelem az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint. Ahhoz, hogy a különbözők azonos kezelése miatt mulasztás megállapítható legyen, nem elegendő önmagában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére hivatkozni. Míg ugyanis az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése kifejezi, hogy a jogban minden ember egyenlő, addig a materiális életviszonyokban minden ember különböző. Nem vezethető le az Alaptörvényből, hogy egyediesíteni kellene a jogi szabályozást; ezzel ellentétben a jogi normával szemben támasztott elvárás az általánosság és a hipotetikusság. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe foglalt jogbiztonság és jogállamiság elvéből azonban az következik, hogy az előbb megállapított két csoportra különböző normának kell vonatkoznia. Ez az a többletelem, amely miatt a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányosnak minősíthető a jelen ügyben. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján „ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát (9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65-66, 31/2012. (VI. 29.) AB határozat, 24/2016. (XII. 12.) AB határozat, 3098/2016. (V. 24.) AB határozat. A testület azt is megállapította már, hogy „a jogbiztonság elve többek között megköveteli a szerzett jogok védelmét, a véglegesen teljesedésbe ment jogviszonyok érintetlenül hagyását, továbbá a múltban keletkezett tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozhatóságát. Mindemellett az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme nem értelmezhető akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet alkotmányos szabályozásokkal megváltoztatni (515/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 976, 977., 3244/2014. (X. 3.) AB határozat, 3078/2017. (IV. 28.) AB határozat, az Alaptörvény hatálya előtt 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság elvéből következik az Alaptörvényben szabályozott szerveknek az a kötelezettsége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják" (18/2013. (VII. 3.) AB határozat). A szükséges jogalkotási lépéseket a jogalkotónak kell azonosítania és végrehajtania jogállami keretek között. Ez következik ugyanis a törvényalkotó és az Alkotmánybíróság hatáskörgyakorlása közti interakcióból a jogállamban, amelyben a jogszabályok megalkotására és megsemmisítésére elkülönült fórumokat hatalmaz fel az Alaptörvény. Egyrészt ily módon válhat a társadalombiztosítási jog egyik kiemelkedően fontos jogintézménye (az öregségi nyugdíj) kiszámíthatóvá, másrészt ekként számolhatók fel a jogellenesnek minősített szabályozás hátrányos jogkövetkezményei. Ezek megszüntetése szintén egyike a jogállamiságból fakadó követelményeknek. Amíg a múltban keletkezett társadalombiztosítási jogviszony tartalma alkotmányos szabályozással megváltoztatható, addig nem korlátozható azzal, hogy csak részben orvosolják a jogellenes jogalkalmazói intézkedések különböző jogkövetkezményeit. A jogállamiságból levezetett előbbi elvárás mellett a nyugdíjbiztosítási jogviszonyokra vonatkozó rendelkezések stabilitása, kiszámítható működtetése is azt követeli meg, hogy a státuszváltozás helyreállítható legyen. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdéséből és a B) cikk (1) bekezdéséből levezetve az előbbiek szerint megállapítható, hogy a jogalkalmazói intézkedés, valamint a Fővárosi Törvényszék ítélete alaptörvényellenes és az Emberi Jogok Európai Egyezményébe ütközik.

A saját jogú nyugellátás mellett keresőtevékenységet nyugdíjjárulékkal terhelte meg a jogalkotó 2007. január 1-jétől, ugyanakkor az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből, XIII. cikk (1) bekezdéséből és XV. cikk (1) bekezdéséből fakadó mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn amiatt, hogy a Tny. nem ad lehetőséget az alaptörvény-ellenes, illetve az uniós jogot sértő szabályozásra visszavezethető okból a nyugalmazottaknak arra, hogy esetükben az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megállapítsák úgy, mintha korábban nem szolgálati nyugdíjban részesültek volna.

A leírt tényállás alapján a támadott jogszabályi rendelkezések nemcsak az Alaptörvénybe, hanem a [redacted] ött hatályos Alkotmányba is ütköznek.

„A járulékkal fedezett időszakra feltétlenül szolgáltatni kell a nyugdíjat, különben szerzett jogtól fosztanák meg a jogosultat" (11/1991. (III. 29.) AB határozat, ABH 1991, 35).

„Az alapjogi tulajdonvédelem kiterjed a tulajdon egykori ilyen szerepét átvevő vagyoni jogokra, illetve közjogi alapú jogosítványokra is (például társadalombiztosítási igényekre) " **(64/1993. (XII.22.) AB határozat, ABH 1993,380).**

A **45/1995. (VI. 30.) AB határozatában** az Alkotmánybíróság megerősítette a következőket: „A kötelező biztosítás mind az egyén cselekvési autonómiáját, mind ennek hagyományos anyagi alapját, tulajdonhoz való jogát korlátozza. (...) A társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségből a biztosítás jellegénél fogva személyes és előre meghatározott igények származnak."

Az **56/1995. (IX. 15.) AB határozata** szerint: „Mivel az állam a társadalombiztosítás jogszabályilag meghatározott szolgáltatásait garantálja, mindazokban az esetekben, amikor törvény a társadalombiztosítás kiadásait (szolgáltatásait) csökkenti, a csökkentett szolgáltatások tekintetében megszűnik ez a mögöttes állami garancia is. Az Alkotmánybíróság elvi éllel mutat rá arra, hogy alkotmányosan a társadalombiztosítás szolgáltatási rendszerét nem lehet a végtelenségig "fogyasztani", a szolgáltatásokat és a hozzájuk fűződő várományokat nem lehet mértéktelenül csökkenteni, az ellentételezések érintetlenül hagyása mellett a kölcsönös teljesítések egyensúlyát nem lehet aránytalanul megváltoztatni. A társadalombiztosítás szolgáltatásainak az előre nem látható – ellentételezés nélküli – csökkentése és mindezeknek a napi gazdaságpolitikai célkitűzések szolgálatába állítása a rendszer stabilitásának alkotmányos követelményét veszélyezteti, sérti a bizalomvédelem elvét és az állam alkotmányos garanciavállalásának kötelezettségét.

Az állam szociális ellátásokkal kapcsolatos változtatási lehetőségeinek, jogosítványainak alkotmányosságáról az Alkotmánybíróság a **43/1995. (VI. 30.) AB határozatában** fejtette ki álláspontját. Kiindulópontként megerősítette a **26/1993. (IV. 29.) AB határozatában** kimondott tételt, mely szerint az állam széleskörű jogosítványokkal rendelkezik a szociális ellátásokon belüli változtatásokra, átcsoportosításokra és átalakításokra a gazdasági viszonyok függvényében. A változtatások joga azonban nem minden korlátozás nélkül illeti meg az államot. (**26/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 196, 199, 200.)** E korlátok a következőkben öltenek testet: „az egyes változtatások alkotmányossága azonban függ attól is, hogy nem ütköznek-e más alkotmányos elvekbe és jogokba, így nem ellentétesek-e a jogbiztonság elvével, a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, illetve – ha biztosítási elemet is tartalmazó szolgáltatásról van szó - a tulajdon védelmével". A jogbiztonság – amely az Alkotmánybíróság szerint a jogállamiság leglényegesebb fogalmi eleme és a szerzett jogok védelmének elvi alapja – a szociális ellátási rendszerek stabilitása szempontjából tehát különös jelentőségű. A szolgáltatásokat és a hozzájuk fűződő várományokat nem lehet sem alkotmányosan megfelelő indok nélkül, sem pedig egyik napról a másikra lényegesen megváltoztatni. Az átmenet nélküli változáshoz különös indok szükséges. A kötelező biztosítási rendszer esetében a járulékok kötelező befizetése, vagyis e "vagyonelvonás" fejében a biztosított a rendszer fokozottabb stabilitását várhatja el. A törvénnyel elrendelt kötelező járulékfizetést, - amely a közteherviseléstől (Alkotmány 70/I. §) lényegét tekintve eltér, mert személyes és előre meghatározott igény származik belőle, - csakis egy nagymértékű állami garanciavállalás (a másik oldalról: bizalomvédelem) legitimálhatja. A kötelező biztosítás elvonja ugyanis azokat az eszközöket, amelyekkel az érintett a saját kockázatára maga gondoskodhatott volna magáról és családjáról, s ezt a vagyont a társadalombiztosítás szolgálatába állítja úgy, hogy a biztosított a szolidaritás alapján másokról is gondoskodni tudjon. A kötelező biztosítási rendszerben, e rendszerhez kötődve kialakult szociális ellátások védelme ezért különösen indokolt.

A várományok annál nagyobb védelmet élveznek, minél közelebb állnak a "beteljesedéshez", vagyis a szolgáltatásra való alanyi jog megnyíltához. A már élvezett, megszerzett szolgáltatás még inkább védendő. A járulék fejében járó szolgáltatás megvonása vagy jogalapjának kedvezőtlen megváltoztatása az alapjogi sérelem ismérvei szerint bírálható el. Ezt az Alkotmánybíróság az eddigiekben, mint a biztosítási elem elsőbbségét vallotta a társadalombiztosítás vegyes rendszerén belül. Az Alkotmánybírósági gyakorlat szerint az ellenszolgáltatás fejében szerzett járulékfizetési kötelezettségen alapuló ellátás, mint például a saját jogú öregségi nyugdíj, tulajdonvédelemben részesül. **[40/2012. (XII. 6.) AB határozat]**

Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra is, hogy a jogbiztonság, mint a jogállamiság leglényegesebb fogalmi eleme, szoros kapcsolatban áll a szerzett jogok védelmével. Az államot, mint jogalkotót megillető változtatásokra vonatkozó jogosítványok csak a jogállamiság szoros korlátai között gyakorolhatók alkotmányosan. **[43/1995. (VI. 30.) AB határozat].** Ez a megállapítás különösen igaz az öregségi nyugdíjra, amelynek a megvonása ellentétes a szerzett jogok védelmének elvével, a tulajdonhoz való joggal, a jogbiztonság követelményével, és ily módon a jogállamisággal. **Ebből a nyugdíj és végzett munkáért járó ellenszolgáltatás nem egymást kizáró jövedelem.**

Azzal, hogy a jogalkotó – egyes rétegek hátrányára – folyamatosan változtatgatja a jogszabályokat (beleértve az Alaptörvényt is), azzal a jogállamiság alapja, a jogbiztonság egyértelműen sérül. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata az alábbiak tekintetében különösen fontosak jelen ügyben is: A bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük. A Simmenthal ügyben kimondta az Emberi Jogok Európai Bírósága, hogy a nemzeti bíróságnak joga van mellőzni a nemzeti jogot, ha az a közösségi joggal ellentétes. Az Alkotmánybíróság **1718/B/2010. AB határozata** szerint: „Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból" ez kényszerűen nem következne." Ezzel az Alkotmánybíróság a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának kötőerejét mondta ki saját döntéseire vonatkozóan.A hivatkozott és sérelmezett jogszabályok az Alkotmánybíróság által a **3125/ 2015 (VII.9.) AB határozatban** a tulajdonkorlátozás három válfaja közül a legsúlyosabbként definiált „tulajdon elvétele" formáját valósítják meg. Ahogy azt a hivatkozott AB határozat {29} pontja is leszögezi, az alkotmányi tulajdonvédelem fogalomhasználata nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, így egy járulékfizetéssel megalapozott, ellenérték fejében szerzett jog is alkotmányos tulajdonvédelem tárgya lehet. Hasonló álláspontot képvisel az **Emberi Jogok Európai Bírósága** is, amelynek gyakorlatában régóta megfigyelhető, hogy a tulajdon fogalmának használatakor függetleníti magát a nemzeti jogalkotó és jogalkalmazó szervez interpretációitól, annak tartalmát pedig folyamatosan bővíti. Már a ***Gasus Dosier- und Fördertechnik GmbH v. Hollandia ügyben (1995. február 23-i ítélet, 15375/89, Series A no. 306-B, p. 46)*** leszögezte, hogy a „tulajdon" fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, így meghatározott vagyoni értékkel bíró előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek. A tulajdonjogba való beavatkozásnak, ahhoz, hogy ne ütközzön az Egyezménybe, törvényesnek kell lennie és a „köz érdekében" egy legitim célt kell szolgálnia.

A törvényesség nem csupán egy nemzeti jogban meglévő, az intézkedésre felhatalmazást adó jogszabály meglétét feltételezi, hanem magában foglalja a jog minőségének az értékelését is, azaz az önkényes intézkedéssel szemben védelmet kell *biztosítson* ***(Emberi Jogok Európai Bírósága: James kontra Egyesült Királyság, 8793/85, § 67. 1986. február 21, series A, No. 98, (1986) 8 EHRR 123)***.

A jognak tehát kellőképpen pontosnak és előreláthatónak kell lennie az abból származó következményeket illetően. A jogszerűség követelménye magában foglalja a visszaható hatály tilalmát is. A visszaható hatály tilalma azonban nemcsak az Egyezmény valamennyi cikkét átható jog uralmának (rule of law) elvéből fakad, hanem azt a magyar jog is kifejezetten tiltja. A jogalkotási törvény világosan rögzíti, hogy jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem vonhat el vagy korlátozhat jogot. Ezt a törvényben meghatározott jogelvet egyébként az Alkotmánybíróság számos döntésében újra és újra megerősítette. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján egy járulékfizetéssel megalapozott, tehát ellenérték fejében, szerzett jogot, magántulajdont von el utólag, visszaható hatállyal. Ilyen esetben a közérdekre való hivatkozás nem foghat helyt ***(Emberi Jogok Európai Bírósága: James és Társai kontra Egyesült Királyság, § 45; és Valkov és Társai kontra Bulgária, 2033/04, 19125/04, 19475/04, 19490/04, 19495/04, 19497/04, 24729/04, 171/05, 2041/05, § 91, 2011. október 25.).***

Az 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § szerint a nyugellátásban részesülő személy nyugellátását a saját jogú nyugdíjasként történt foglalkoztatása, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként végzett kiegészítő tevékenysége alapján, a naptári évben elért, nyugdíjjárulék alapot képező jövedelme figyelembevételével növelni kell. A saját jogú nyugdíjas biztosított részére járó 0,5 százalékos növelés ahhoz a nyugdíjhoz kapcsolódik, amelynek a folyósítása alatt a növelést megalapozó munkavégzés, járulékfizetés megtörtént.

- A nyugdíjnövelést 2017. január 1-étől nem kell igényelni, azt a Magyar Államkincstár Központ hivatalból állapítja meg, a 2018. évben fennállt biztosítási jogviszonyok alapján legkésőbb 2019. október 31-éig.
- A növelés megállapításához a Nemzeti Adó és Vámhivatal által közölt, konszolidált kereseti adatokat kell figyelembe venni.
- A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 5. § (1) bekezdés a) pontjának 2019. január 1-től alkalmazandó rendelkezése értelmében nem biztosított az Mt. szerinti munkaviszonyban álló saját jogú nyugdíjas, így az ebből a jogviszonyból származó jövedelem alapján nyugdíjnövelésre nem szerez jogosultságot.

Az alperesi határozatban, továbbá a Fővárosi Törvényszék végzésében valamint ítéletében és a Kúria által a végzésében hivatkozott jogszabályok hivatkozott pontjai – **az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** – az alábbi rendelkezésekbe ütközik:

Európai Unióról szóló szerződés (2012/C 326/01)

„19. cikk (az EKSz. korábbi 13. cikke)

(1) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül és a Szerződések által az Unióra átruházott hatáskörök keretén belül a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet, nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére." Európai Unió Alapjogi Charta preambuluma szerint: „Tiszteletben tartva az Unió hatásköreit és feladatait, valamint a szubszidiaritás elvét, újólag megerősíti azokat a jogokat, amelyek különösen a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból és nemzetközi kötelezettségeiből, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményből, az Unió és az Európai Tanács által elfogadott szociális chartákból, valamint az Európai Unió Bíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogából következnek.

Ebben az összefüggésben a Charta értelmezése során az Unió és a tagállamok bíróságai kellően figyelembe veszik a Chartát megszövegező Konvent elnökségének irányítása alatt készített és az Európai Konvent elnökségének felelőssége mellett naprakésszé tett magyarázatokat. E jogok gyakorlása együtt jár a más személyek, az emberi közösség és a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel és kötelezettségekkel. Az Unió ezért elismeri az alábbiakban kinyilvánított jogokat, szabadságokat és elveket."

A saját jogú nyugdíj tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében. Az 1997. évi LXXXI. tv. 22/A. § (2) bekezdése visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted] lati nyugdíjra voltam jogosult, és a [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerző időt nem ismert el. Az 1997. évi LXXXI. tv. 22/A. § (2) bekezdése a társadalombiztosítási jogviszony hatálya alatt levők között különbséget tesz a magyar állampolgárok között, hogy valaki nyugdíjban volt és úgy szerzett még további jogszerző időt és azzal évente 0,5% nyugdíjemelést. A megkülönböztetés abban valósul meg, hogy vagy jogszerző időt vagy pedig évi 0,5%-os nyugdíjemelést kellett volna az alperesnek megállapítania. Mivel [redacted] közötti időben nyugdíjas voltam, ugyanakkor, mint egyéni vállalkozónak fizetnem kellett a nyugdíjjárulékot, ezért annak vagy jogszerző időkénti vagy évi 0,5% mértékű nyugdíjemelésre vonatkozó ellentételezése kötelező.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése életkoron és társadalmi helyzeten alapuló diszkriminatív rendelkezés, mivel az esetemben is alkalmazott és hivatkozott rendelkezés, különösen az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. Cikke (diszkrimináció tilalma) által, valamint az Alaptörvény által védett (Alaptörvény XV. Cikk diszkrimináció tilalma) emberi jogot is sért.

21. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának alábbi cikkeibe ütközik:

„17. cikk A tulajdonhoz való jog

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségeként kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni." A nyugdíj valamint a nyugdíjváromány tulajdonnak minősül.

„21. cikk A megkülönböztetés tilalma

(1) Tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékosság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés. (2) A Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés."

A saját jogú nyugdíj és nyugdíjváromány tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében.

Az 1997. évi LXXXI. tv. 22/A. § (2) bekezdése visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted] szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerző időt nem ismert el, illetve évi 0,5% nyugdíjemelést sem biztosított. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** a társadalombiztosítási jogviszony hatálya alatt levők között különbséget tesz a magyar állampolgárok között, hogy valaki nyugdíjban volt és úgy szerzett még további jogszerző időt és azzal évente 0,5% nyugdíjemelést. A megkülönböztetés abban valósul meg, hogy vagy jogszerző időt vagy pedig évi 0,5%-os nyugdíjemelést kellett volna az alperesnek megállapítania. Mivel [redacted] közötti időben szolgálati nyugdíjas voltam, ugyanakkor, mint egyéni vállalkozónak fizetnem kellett a nyugdíjjárulékot, ezért annak ellentételezése kötelező.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése életkoron és társadalmi helyzeten alapuló diszkriminatív rendelkezés, mivel az esetemben is alkalmazott és hivatkozott rendelkezés, különösen az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. Cikke (diszkrimináció tilalma) által, valamint az Alaptörvény által védett (Alaptörvény XV. Cikk diszkrimináció tilalma) emberi jogot is sért.

„34. cikk A szociális biztonság és a szociális segítségnyújtás

(1) Az Unió, az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok és a gyakorlat megállapított szabályokkal összhangban elismeri és tiszteletben tartja a szociális biztonsági ellátásokra való jogosultságot, amelyek védelmet nyújtanak anyaság, betegség, munkahelyi baleset, gondoskodásra utaltság, vagy idős kor, továbbá munkahely elvesztése esetén. (2) Az Unión belül jogszerűen lakóhellyel rendelkező és tartózkodási helyét jogszerűen megváltoztató minden személy jogosult – az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban – szociális biztonsági ellátásokra és szociális előnyökre. (3) A társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében az Unió – az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban – elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek ehhez elégséges pénzeszközökkel."

A saját jogú nyugdíj és a nyugdíjváromány tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel 2007. december 30-tól szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, és a [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerő időt nem ismert el sem az évi 0,5%-os nyugdíjemelést nem biztosította.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése a társadalombiztosítási jogviszony hatálya alatt levők között különbséget tesz a magyar állampolgárok között, hogy valaki nyugdíjban volt és úgy szerzett még további jogszerző időt és azzal évente 0,5% nyugdíjemelést. A megkülönböztetés abban valósul meg, hogy vagy jogszerző időt vagy pedig évi 0,5%-os nyugdíjemelést kellett volna az alperesnek megállapítania. Mivel [redacted] közötti időben nyugdíjas voltam, ugyanakkor, mint egyéni vállalkozónak fizetnem kellett a nyugdíjjárulékot, ezért annak ellentételezése kötelező.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése életkoron és társadalmi helyzeten alapuló diszkriminatív rendelkezés, mivel az esetemben is alkalmazott és hivatkozott rendelkezés, különösen az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. Cikke (diszkrimináció tilalma) által, valamint az Alaptörvény által védett (Alaptörvény X. Cikk diszkrimináció tilalma) emberi jogot is sért.

„54. cikk A joggal való visszaélés tilalma

E Charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármilyen jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az e Chartában elismert jogok vagy szabadságok megsértésére vagy a Chartában meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul." Az Európai Unióban az alapvető jogok jogalapját az európai nemzetközi szerződésekben hosszú időn át elsősorban az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményre történő hivatkozások képezték. A Lisszaboni Szerződés hatályba lépése óta, a jogilag kötelező erejűvé vált Európai Unió Alapjogi Chartája bővíti ki ezt a jogalapot. Az alapvető jogok garantálása az uniós jog egyik alapköve. Az európai nemzetközi szerződések az uniós jog általános elveiként utaltak a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következő alapvető emberi jogokra. Emellett az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata szintén nagyban hozzájárult az alapvető jogok fejlődéséhez és tiszteletben tartásához. A Lisszaboni Szerződés 2009 végén történt elfogadása érzékelhető változást hozott, hiszen az EU immár egy jogilag kötelező erejű Alapjogi Chartával rendelkezik. Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke kimondja, hogy „az Unió az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul". Az EUSZ 6. cikke a következőket írja elő: „Az Unió elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájának (...) 2007. december 12-i (...) szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket; e Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések." „Az Unió csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez." „Az alapvető jogokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következnek, az uniós jogrend részét képezik, mint annak általános elvei." Az EUSZ 7. cikke egy, a Nizzai Szerződésben már szereplő rendelkezést vett át, amely egyszerre vezetett be megelőzési mechanizmust arra az esetre, amikor fennáll az „egyértelmű veszélye annak, hogy egy tagállam súlyosan megsérti" az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, valamint büntetési mechanizmust arra az esetre, ha megállapítják, hogy egy tagállam „súlyosan és tartósan megsérti" ezeket az értékeket. Az Európai Parlament kezdeményezési joggal és a demokratikus ellenőrzéshez való joggal is rendelkezik, azaz jóvá kell hagynia azok végrehajtását. Az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó rendelkezések (az EUSZ 21. cikke) szintén utalnak az emberi jogokra és az alapvető szabadságokra. Az EUMSZ 67. cikke kimondja, hogy „az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait".

A szerződés rendelkezései is rögzítenek egyes jogokat, különösen igaz ez az EUMSZ 8. cikkére, amely a férfiak és nők közötti egyenlőségre vonatkozik, valamint a megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló 10. cikkére. Az Európai Bíróság régóta hangsúlyozza, hogy minden egyén alapvető jogait tiszteletben kell tartani. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény egyes cikkeiben védett alapjog sérelme:**

1. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. cikk (Megkülönböztetés tilalma)** „A jelen Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani."
2. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 17. cikk (joggal való visszaélés tilalma)**„Az Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul."
3. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikk (tulajdon védelme)** „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnek ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák."
4. **Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Egyezményhez 1. cikk (A megkülönböztetés általános tilalma)** „1. A törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani. 2. Hatóság senki ellen nem alkalmazhat megkülönböztetést semmilyen, például az 1. bekezdésben említett alapon."

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése sérti az Alaptörvény alábbi cikkeiben védett alapjogokat:

1. Tulajdon védelem (Alaptörvény XIII. cikk):

A saját jogú nyugdíj és a nyugdíjvároméany tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted]ól szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, és a [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerű időt nem ismert el és nem nem állapított meg évi 0,5%-kos nyugdíjemelést sem.

2. Szerzett jog védelme (Alaptörvény XIII cikk):

A saját jogú nyugdíj és a nyugdíjváromány tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted] szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, és a [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerő időt nem ismert el és nem nem állapított meg évi 0,5%-kos nyugdíjemelést sem.

3. Diszkrimináció tilalma (Alaptörvény XV. Cikk.):

A saját jogú nyugdíj és a nyugdíjváromány tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted]-tól szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, és [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerő időt nem ismert el és nem nem állapított meg évi 0,5%-kos nyugdíjemelést sem.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése a társadalombiztosítási jogviszony hatálya alatt levők között különbséget tesz a magyar állampolgárok között, hogy valaki nyugdíjban volt és úgy szerzett még további jogszerző időt és azzal évente 0,5% nyugdíjemelést. A megkülönböztetés abban valósul meg, hogy vagy jogszerző időt vagy pedig évi 0,5%-os nyugdíjemelést kellett volna az alperesnek megállapítania. Mivel [redacted] közötti időben nyugdíjas voltam, ugyanakkor, mint egyéni vállalkozónak fizetnek kellett a nyugdíjjárulékot, ezért annak ellentételezése kötelező.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése életkoron és társadalmi helyzeten alapuló diszkriminatív rendelkezés, mivel az esetemben is alkalmazott és hivatkozott rendelkezés, különösen az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. Cikke (diszkrimináció tilalma) által, valamint az Alaptörvény által védett (Alaptörvény XV. Cikk diszkrimináció tilalma) emberi jogot is sért.

4. Jogbiztonság és bizalomvédelem elve (Alaptörvény B. Cikk):

A saját jogú nyugdíj és a nyugdíjváromány tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted]szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, és a [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerő időt nem ismert el és nem állapított meg évi 0,5%-kos nyugdíjemelést sem. A jogszabályt utólagosan, 2012. január 1-jei hatállyal megváltoztatni, ellentétes minden demokratikus, jogállami alapelvvel.

5. Visszamenőleges hatály tilalma (Alaptörvény B. Cikk):

Mivel engem 2007. december 30-án szolgálati nyugállományba helyezett az ORFK. vezetője, és szolgálati nyugdíj került megállapításra, én az akkori jogszabályok alapján alakítottam ki az életemet. A saját jogú nyugdíj és a nyugdíjváromány tulajdonnak minősül. A társadalombiztosítási jogviszony során történő nyugdíjjárulék befizetésem alapján ellentételezésre vagyok jogosult vagy társadalombiztosítási jogszerző idő vagy pedig évi 0,5%-kos nyugdíjemelés tekintetében.

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése visszamenőleges hatályú jogszabály alapján jogbiztonságot is sért, mivel [redacted]szolgálati nyugdíjra voltam jogosult, és a [redacted] terjedő időszakban, mint egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot fizettem, amely vonatkozásában a jogalkotó semmilyen jogszerő időt nem ismert el és nem állapított meg évi 0,5%-kos nyugdíjemelést sem.

6. Alaptörvény T Cikk:

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések ellentétesek az Alaptörvénnyel, holott az Alaptörvény T Cikk. (3) rendelkezései szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel. Az Alaptörvény védi a nyugdíjat és nyugdíj várományt, ugyanakkor az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése éppen a jogszerző idő egy részétől (3 év 363 nap) vagy az az évi 0,5%-kos mértékű nyugdíjemeléstől foszt meg.

7. Tisztességes hatósági eljárás sérelme (Alaptörvény XXIV. Cikk):

Az alperes részére benyújtottam a társadalombiztosítási jogszerző idő vonatkozásában a beadványomat, amelynek jogi tartalmi elemeit a határozatot hozó hatóság, érdemben nem vizsgálta, különösen az egyéni vállalkozás vonatkozásában. Nem vizsgálta azt a tényet sem, hogy miért csak 2 év társadalombiztosítási jogviszony szerepelt a magyar rendőrség állományában szolgálati jogviszonyban eltöltött tényleges 22. év 96 nap helyett, holott az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény alapján érdemben indokolni kell a határozatot. A bírósági eljárás kapcsán fentiekben részletesen leírtam, hogy mely vonatkozásokban okozott jogsérelmet, mely esetekben járt el súlyosan jogsértő módon a Fővárosi Törvényszék és a Kúria.

Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (megerősítette a 3/2014. (I.21.) AB határozat is) leszögezte, hogy a tisztességes eljárás követelménye felöleli az eljárásjogi garanciák érvényesülését, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán.

Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, bár ez alapvető követelmény, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését. A jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének tehát nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. Egyes részletszabályok betartásának elmaradása miatt épp úgy lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan, azaz nem tisztességes, mint valamennyi részletszabály betartása ellenére. A tisztességes eljáráshoz való jog az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mérceként, egyúttal a jogérvényesítés segítését szolgálja, annak fontos részeleme a tájékoztatás. A tisztességes eljáráshoz való jogból fakad az eljárási határidők betartásának követelménye, az eljáró hatóságok ügyfelekkel szemben fennálló tájékoztatási kötelezettsége, valamint az önálló jogként nevesített jogorvoslathoz való jog is. A tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az állami aktusok által érintett jogok, törvényes érdekek, és különösen a gyengék és veszélyeztetettek érdekeinek védelme közötti egyensúly kialakításának célját, annak felismerését, hogy az egyének érdekeit az állammal való kapcsolataikban védeni kell.

Esetemben az alperes az adategyeztetési eljárás során hozott határozatát jogsértő módon a hatályos jogszabály alapján előírt 75 nap helyett több mint 13 hónap (összesen 410 nap után) hozta meg. [redacted]én indult az adategyeztetési eljárás, ugyanakkor az alperes a határozatát [redacted] hozta meg, amelyet a Fővárosi Törvényszék, és a Kúria is jogszerűnek minősített. Ezen jogalkalmazói határozatok, ítéletek, végzések egyértelműen igazolják, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető emberi jogom, amely az alábbi (előző bekezdésekben részletezett) alkotmánybírósági határozatokban foglaltakkal egyértelműen igazolható. *(Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában (megerősítette a 3/2014. (I.21.) AB határozat is.)*

8. Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdés sérelme

Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében nem biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése szerint a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük, ugyanakkor ez nem történt meg **az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** vonatkozásában.

A 12/2018. (VII. 18.) AB HATÁROZAT 5.1. pontja szerint: *„A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott 2006. december 31-ig nem volt köteles nyugdíjjárulékot fizetni a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 25. §-a szerint. 2007. január 1. óta azonban köteles. Ezáltal megszűnt az a különbségtétel, amely a nyugdíjas és a nem nyugdíjas személyek járulékfizetési kötelezettségét érintően az addig hatályos szabályok alapján fennállt. A törvényalkotó a Tny. módosításával kompenzálta azt, hogy a nyugdíjas foglalkoztatott is fizet nyugdíjjárulékot. A többletjárulék-fizetéshez ugyanis többletjuttatást kapcsolt a Tny. 22/A. §-ának a betűzésével, ami az eredetileg hatályos állapota szerint arról a képletről rendelkezett kettő bekezdésben, amely alapján a megállapított nyugdíj összegét emelni kellett. A Tny. 22/A. §-át a jogalkotó többször módosította."*

A 12/2018. (VII. 18.) AB HATÁROZAT 5.2. pontja szerint: „A Tny. 22/A. §-ának hatályos szövegét 2017. január 1-jei hatálybalépéssel a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2016. évi CLXVII. törvény 12. §-a állapította meg. A Tny. 22/A. § (1) bekezdése tartalmazza azt a szabályt, amellyel szemben a kezdeményező bíróság megfogalmazta a határozott alkotmányjogi panaszát. Ez a szabály korlátozást jelent. A szolgálati idő, illetve az átlagkereset figyelembe vételének a kizárása ugyanis alacsonyabb összegű nyugdíj megállapításához vezet ahhoz képest, mintha a szolgálati időben és az átlagkeresetben benne lenne a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység is. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése a kompenzációról szól, ami ellentételezi az előbbi bekezdésben lefektetett korlátozó szabályt. Ez a bekezdés tartalmazza azt a képletet, amely alapján kiszámolható a megállapított havi nyugdíj összegének a növelése. A Tny. 22/A. § (2) bekezdése szerinti kompenzáló szabály célja nem az, hogy pontosan akkora összegű nyugdíjhoz vezessen, mintha a korlátozó szabály nem létezne, hanem az, hogy számszerű egyenértékűségre törekvés nélkül elismerje a saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységgel 2007. január 1. óta együtt járó nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettséget ahelyett, hogy szolgálati időként, illetve az átlagkereset számításakor venné figyelembe. A Tny. 83. § (1) bekezdése szerint „[a]z e törvény alapján megállapított nyugellátásról lemondani, azt – mint a jogosult személyéhez kötött ellátást – átruházni (engedményezni) nem lehet. Ez a rendelkezés teremti meg az öregségi nyugdíjas státusz élethosszig tartó garanciáját."

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése alapján egy járulékfizetéssel megalapozott, tehát ellenérték fejében, szerzett jogot, magántulajdont von el utólag, visszaható hatállyal. Ilyen esetben a közérdekre való hivatkozás nem foghat helyt (*James és Társai kontra Egyesült Királyság*, § 45; és *Valkov és Társai kontra Bulgária*, 2033/04, 19125/04, 19475/04, 19490/04, 19495/04, 19497/04, 24729/04, 171/05, 2041/05, § 91, 2011. október 25.). A fentieket alátámasztandó, az Alkotmánybíróság korábbi határozataiból a következőkre kívánok hivatkozni. A jogállamiságból fakadó követelményeket megalapozó 11/1992. (III.5.) AB határozatára, a kötelező biztosítási rendszerben nyújtott szolgáltatások, a járulékfizetésen alapuló ellátások megváltoztatásának alkotmányossági mércéit megfogalmazó 26/1993. (IV. 29) AB határozatra, továbbá a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatban foglaltakra, a 11/1991. (III.29) AB határozatra, valamint a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatra, amelyben az Alkotmánybíróság – az Alkotmány 2.§ (1) bekezdése és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése megegyező normatartalma alapján – az alkotmányos jogállam elveinek és követelményeinek érvényesülését, a jogállami értékek elért szintjének fenntartását nyilvánította ki. Részletesen hivatkozom azon tényekre, körülményekre, amelyekben az Alkotmánybíróság nem hozott még döntést alkotmányjogi panasz vagy bírósági kezdeményezés hiányában. Az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárást nem kezdeményezte egyetlen magyar bíróság sem jelen kérdéskörben, holott annak törvényi feltételei fennállnak, hiszen az általam hivatkozott jogszabályok és indokolás alapján a bíróságok önállóan – alperesi vagy felperesi indítvány hiányában – is dönthetnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről. Megállapítható, hogy a magyar állam az európai normákkal és az általános jogelvekkel ellentétes módon elvonja a jogszabály alapján szerzett tulajdonomat. Ez a gyakorlat egyértelműen ellentétben áll egyebek mellett a jogállamisággal, a kiszámíthatósággal, az előre tervezhetőséggel, és ennek megfelelően az Alaptörvény, az Egyezmény, az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió Alapjogi Chartája szellemiségével és normaszövegével. A tulajdonjogot, mint alkotmányos alapjogot korlátozni az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésben meghatározott módon, más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával lehet. A 30/1992. (V. 26.) AB határozat alapján alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás célja az elérni kívánt céllal aránytalan. Jóllehet, az alapjog korlátozásának alkotmányos célja lehet a nyugdíjrendszer racionalizálása, mint közérdek, ám ez esetben is vizsgálni kell a szükségesség és az arányosság kérdését.

Alkotmánybíróság által a 3125/ 2015 (VII.9.) AB határozatban a tulajdonkorlátozás három válfaja közül a legsúlyosabbként definiált „tulajdon elvétele" formáját valósítják meg. Ahogy azt a hivatkozott AB határozat {29} pontja is leszögezi, az alkotmányi tulajdonvédelem fogalomhasználata nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, így egy járulékfizetéssel megalapozott, ellenérték fejében szerzett jog is alkotmányos tulajdonvédelem tárgya lehet. Hasonló álláspontot képvisel az Emberi Jogok Európai Bírósága is, amelynek gyakorlatában régóta megfigyelhető, hogy a tulajdon fogalmának használatakor függetleníti magát a nemzeti jogalkotó és jogalkalmazó szervez interpretációitól, annak tartalmát pedig folyamatosan bővíti. Már a Gasus Dosier- und Fördertechnik GmbH v. Hollandia ügyben (1995. február 23-i ítélet, 15375/89, Series A no. 306-B, p. 46) leszögezte, hogy a „tulajdon" fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, így meghatározott vagyoni értékkel bíró előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek. A tulajdonjogba való beavatkozásnak, ahhoz, hogy ne ütközzön az Egyezménybe, törvényesnek kell lennie és a „köz érdekében" egy legitim célt kell szolgálnia. A törvényesség nem csupán egy nemzeti jogban meglévő, az intézkedésre felhatalmazást adó jogszabály meglétét feltételezi, hanem magában foglalja a jog minőségének az értékelését is, azaz az önkényes intézkedéssel szemben védelmet kell, hogy biztosítson (James kontra Egyesült Királyság, 8793/85, § 67. 1986. február 21, series A, No. 98, (1986) 8 EHRR 123). A jognak tehát kellőképpen pontosnak és előreláthatónak kell lennie az abból származó következményeket illetően. A jogszerűség követelménye magában foglalja a visszaható hatály tilalmát is. A visszaható hatály tilalma azonban nemcsak az Egyezmény valamennyi cikkét átható jog uralmának (rule of law) elvéből fakad, hanem azt a magyar jog is kifejezetten tiltja. A jogalkotási törvény világosan rögzíti, hogy jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem vonhat el vagy korlátozhat jogot. Ezt a törvényben meghatározott jogelvet egyébként az Alkotmánybíróság számos döntésében újra és újra megerősítette. Tényként kell rögzíteni, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) (2) bekezdésének sérelmét az Alkotmánybíróság a 3112/2016. (VI.3.) AB határozatában (ABH), és az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből eredő azon kötelezettségére is figyelemmel kell értékelni, amely szerint a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük.

A Simmenthal ügyben kimondta az Emberi Jogok Európai Bírósága, hogy a nemzeti bíróságnak joga van mellőzni a nemzeti jogot, ha az a közösségi joggal ellentétes. Az Alkotmánybíróság 1718/B/2010. AB határozata szerint: „Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból" ez kényszerűen nem következne." Ezzel az Alkotmánybíróság a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának kötőerejét mondta ki saját döntéseire vonatkozóan. Hiszen azoknak az alapjogoknak az esetében, amelyekben az Alkotmány, valamint az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga által meghatározott alapjogvédelmi szint. Ez pedig azt jelenti, hogy a szabályozás megítélése tekintetében a strasbourgi esetjogban kikristályosodott elvek megkerülhetetlen mérceként szolgálnak. Az Alkotmánybíróságnak – saját maga által meghatározottan – követnie kell a Strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatát. A fenti határozat súlyosan jogsértő, és ellentétes Magyarország Alaptörvényével, valamint a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekkel, mivel a határozat olyan jogszabályon alapul, amely a szerzett jogaimra, és a tulajdonomra visszamenőleges hatállyal fogalmaztak meg rendelkezéseket.

A határozatban hivatkozott jogszabályok rendelkezései súlyosan jogsértőek, és ellentétesek Magyarország Alaptörvényével, valamint a Magyarország által aláírt – jelen alkotmányjogi panaszomban részletesen felsorolt – nemzetközi szerződésekkel.

Kötelező biztosítási rendszer keretében nyújtott, járulékfizetés fejében járó szociális szolgáltatásokkal (nyugdíjjal) kapcsolatos sztenderdek az Alkotmánybíróság gyakorlatában az alábbiak: Az állam szociális ellátásokkal kapcsolatos változtatási lehetőségeinek, jogosítványainak alkotmányosságáról az Alkotmánybíróság a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában fejtette ki álláspontját. Kiindulópontként megerősítette a 26/1993. (IV. 29.) határozatában kimondott tételt, mely szerint az állam széleskörű jogosítványokkal rendelkezik a szociális ellátásokon belüli változtatásokra, átcsoportosításokra és átalakításokra a gazdasági viszonyok függvényében. A változtatások joga azonban nem minden korlátozás nélkül illeti meg az államot. (26/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 196, 199, 200.) E korlátok a következőkben öltenek testet: „az egyes változtatások alkotmányossága azonban függ attól is, hogy nem ütköznek-e más alkotmányos elvekbe és jogokba, így nem ellentétesek-e a jogbiztonság elvével, a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, illetve – ha biztosítási elemet is tartalmazó szolgáltatásról van szó - a tulajdon védelmével.A jogbiztonság – amely az Alkotmánybíróság szerint a jogállamiság leglényegesebb fogalmi eleme és a szerzett jogok védelmének elvi alapja – a szociális ellátási rendszerek stabilitása szempontjából tehát különös jelentőségű. A szolgáltatásokat és a hozzájuk fűződő várományokat nem lehet sem alkotmányosan megfelelő indok nélkül, sem pedig egyik napról a másikra lényegesen megváltoztatni. Az átmenet nélküli változáshoz különös indok szükséges. A kötelező biztosítási rendszer esetében a járulékok kötelező befizetése, vagyis e "vagyonelvonás" fejében a biztosított a rendszer fokozottabb stabilitását várhatja el. A törvénnyel elrendelt kötelező járulékfizetést, - amely a köztehervisel éstől (Alkotmány 70/I. §) lényegét tekintve eltér, mert személyes és előre meghatározott igény származik belőle, - csakis egy nagymértékű állami garanciavállalás (a másik oldalról: bizalomvédelem) legitimálhatja. A kötelező biztosítás elvonja ugyanis azokat az eszközöket, amelyekkel az érintett a saját kockázatára maga gondoskodhatott volna magáról és családjáról, s ezt a vagyont a társadalombiztosítás szolgálatába állítja úgy, hogy a biztosított a szolidaritás alapján másokról is gondoskodni tudjon.A kötelező biztosítási rendszerben, e rendszerhez kötődve kialakult szociális ellátások védelme ezért különösen indokolt. A várományok annál nagyobb védelmet élveznek, minél közelebb állnak a "beteljesedéshez", vagyis a szolgáltatásra való alanyi jog megnyíltához. A már élvezett, megszerzett szolgáltatás még inkább védendő. A járulék fejében járó szolgáltatás megvonása vagy jogalapjának kedvezőtlen megváltoztatása az alapjogi sérelem ismérvei szerint bírálható el. Ezt az Alkotmánybíróság az eddigiekben, mint a biztosítási elem elsőbbségét vallotta a társadalombiztosítás vegyes rendszerén belül. **A járulékkal fedezett időszakra feltétlenül szolgáltatni kell a nyugdíjat, különben szerzett jogtól fosztanák meg a jogosultat (11/1991. (III. 29.) AB határozat, ABH 1991, 35);** a biztosítás szabályai szerint számított nominális nyugdíj sérthetetlen, a biztosítás és szolidaritás arányainak önkényes megváltoztatása alkotmányosan kizárt (26/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1993, 200). Mindazon társadalombiztosítási szolgáltatások esetében, ahol a biztosítási elem szerepet játszik, a szolgáltatások csökkentésének vagy megszüntetésének alkotmányossága a tulajdonvédelem ismérvei szerint bírálandó el. A tulajdon alapjogi védelmének kiterjesztése társadalombiztosítási szolgáltatásokra és várományaikra az Alkotmánybíróságnak a tulajdon funkciójáról kifejtett felfogásába illeszkedik. Az Alkotmány a tulajdonjogot, mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa. Az alapjogi tulajdonvédelem kiterjed a tulajdon egykori ilyen szerepét átvevő vagyoni jogokra, illetve közjogi alapú jogosítványokra is (például társadalombiztosítási igényekre) " (64/1993. (XII.22.) AB határozat, ABH 1993,380) A 45/1995. (VI. 30.) AB határozatában az előzőekben idézettekhez kapcsolódóan az Alkotmánybíróság megerősítette a következőket: „A kötelező biztosítás mind az egyén cselekvési autonómiáját, mind ennek hagyományos anyagi alapját, tulajdonhoz való jogát korlátozza. (...) A társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségből a biztosítás jellegénél fogva személyes és előre meghatározott igények származnak. Az 56/1995. (IX. 15.) AB határozatának következő megállapításai.

„Mivel az állam a társadalombiztosítás jogszabályilag meghatározott szolgáltatásait garantálja, mindazokban az esetekben, amikor törvény a társadalombiztosítás kiadásait (szolgáltatásait) csökkenti, a csökkentett szolgáltatások tekintetében megszűnik ez a mögöttes állami garancia is. Az Alkotmánybíróság elvi éllel mutat rá arra, hogy alkotmányosan a társadalombiztosítás szolgáltatási rendszerét nem lehet a végtelenségig "fogyasztani", a szolgáltatásokat és a hozzájuk fűződő várományokat nem lehet mértéktelenül csökkenteni, az ellentételezések érintetlenül hagyása mellett a kölcsönös teljesítések egyensúlyát nem lehet aránytalanul megváltoztatni. A társadalombiztosítás szolgáltatásainak az előre nem látható – ellentételezés nélküli – csökkentése és mindezeknek a napi gazdaságpolitikai célkitűzések szolgálatába állítása a rendszer stabilitásának alkotmányos követelményét veszélyezteti, sérti a bizalomvédelem elvét és az állam alkotmányos garanciavállalásának kötelezettségét. A fentiek tételesen a következőképpen foglalhatók össze:

1. Az állam által nyújtott olyan szociális ellátások, mint a nyugdíj, szolgálati nyugdíj legfontosabb jellemző vonása abban ragadható meg, hogy a foglalkoztatottól aktív időszakában az állam a kötelező járulékfizetéssel vagyont, tulajdont von el. Az Alaptörvény szigorú szabályokat tartalmaz a tulajdon, a tulajdonhoz való jog védelmével kapcsolatban. A kötelező járulékfizetés képében történő tulajdonelvonással az állam kezelésébe, a társadalombiztosítási rendszerbe kerül az a vagyon, amely az érintett időskori megélhetését hivatott biztosítani. Ezért e tulajdonelvonást csakis egy nagymértékű állami garanciavállalás (a másik oldalról: bizalomvédelem) legitimálhatja.

2. A kötelező járulékfizetésből személyes és előre meghatározott igény származik. A szolgálati nyugdíj az évekig, évtizedekig tartó vagyonelvonás és az ahhoz kapcsolódó állami garanciavállalás miatt szerzett jogként illeti meg a jogosultat.

3. A biztosított a biztosítási rendszer fokozottabb stabilitását várhatja el. E stabilitás azt is jelenti, hogy az állam által nyújtott szolgáltatásokat nem lehet sem megfelelő indok nélkül, sem pedig egyik napról a másikra lényegesen megváltoztatni. A járulék fejében járó, illetve a már megszerzett, élvezett szolgáltatás fokozott védelemben részesítendő.

4. A járulék fejében járó szolgáltatás megvonása vagy jogalapjának kedvezőtlen megváltoztatása az alapjogi sérelem ismérvei szerint bírálandó el. Az Alkotmánybíróság azonban a 2013. szeptember 23-ai határozatában az Alkotmány 70/E. § (3) bekezdésére alapozva nem is tekinti tulajdonjognak a korhatár előtti nyugdíjat, és az ezzel kapcsolatos diszkrimináció vizsgálata során nem is folytatta le ezért a szükségesség-arányosság tesztet, hanem pusztán az ésszerűségit, ami azonban nem felel meg a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága által alkalmazott sztenderdnek.

Az előzetes döntéshozatali eljárás során az Európai Bíróság hatáskörét megalapozzák a 2012/C338/01 számú „a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan" című AJÁNLÁSOK alábbiakban idézett 2., 9., 10., 11. pontjai is:

2. Az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 19. cikke (3) bekezdésének b) pontja és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikke alapján az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik az uniós jog értelmezésére és az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényességére vonatkozó előzetes döntés meghozatalára.

9. Az EUMSZ 267. cikk értelmében minden olyan tagállami bíróság, amely bírósági határozattal záruló eljárásban hoz döntést, főszabály szerint előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszthet a Bíróság elé. A bíróság fogalmát a Bíróság az uniós jog önálló fogalmaként értelmezi, és ennek során olyan tényezők összességét veszi figyelembe, mint például az, hogy a kérelmet előterjesztő szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint független-e.

10. Az EUMSZ 267. cikk szerint kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik arról határozni, hogy előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz fordul-e, függetlenül attól, hogy az alapeljárásban részt vevő felek ezt kezdeményezték-e.

11. Az EUMSZ 267. cikk értelmében valamennyi érintett bíróság hatáskörrel rendelkezik az uniós jog bármely szabályának értelmezésére vonatkozó, előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszteni a Bíróság elé, amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez szükséges.

Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében, különösen az alábbi kérdéseket kérem feltenni az Európai Unió Bíróságának:

Összeegyeztethető-e különösen a joggal való visszaélés tilalmával, továbbá a tulajdonhoz való joghoz, a szociális biztonsághoz, a szociális segítségnyújtáshoz, valamint a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, ha egy tagállam jogi szabályozása a társadalombiztosítási jogviszony alanya által befizetett társadalombiztosítási járulék ellenére kizárja társadalombiztosítási jogviszony szempontjából figyelembe vehető nyugdíjjogosultsági idő beszámítását vagy évenkénti nyugdíjemelés mértékét?

Az alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenessége és nemzetközi szerződésekbe ütközése

Álláspontom szerint **az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** az Európai Unióról szóló szerződések jelen alkotmányjog panaszomban már hivatkozott rendelkezéseibe ütköznek:

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatainak alkalmazása

1. Az Alkotmánybíróság több határozatában állást foglalt abban a kérdésben, hogy alkalmazni lehet-e az Alaptörvénnyel összefüggő eljárásokban korábbi határozatait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában megállapította, hogy az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozatai akkor használhatók fel egy újabb ügyben, amennyiben az Alaptörvény konkrét rendelkezései az előző alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú. Az előző alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései egyezősége esetén nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolnia az Alkotmánybíróságnak. [22/2012. (V. 11.) AB határozat, 1/2013. (I. 7.) AB határozat] Magyarország Alaptörvénye B. cikk (1) bekezdése szerint „Magyarország független, demokratikus jogállam".

Ez a rendelkezés megegyezik a Magyar Köztársaság Alkotmánya 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal: „A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. A szövegegyezőségre tekintettel abban a kérdésben, hogy a támadott rendelkezések sértik-e a jogállamiság követelményeit, az Alkotmánybíróság korábbi határozatait iránymutatónak lehet tekinteni.

2. A visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma

A kérdéses rendelkezésekkel összefüggésben lényeges annak vizsgálata, hogy milyen jogok sérülnek a támadott törvények rendelkezései alapján. Az 1129/B/2008. AB határozatban az Alkotmánybíróság „összevetette" a rokkantsági nyugdíjat az öregségi nyugdíjjal. A határozatban foglaltak alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíj a kereset, a munkavállaló és a munkáltató által befizetett járulékok és a jogszabályok által megkívánt idő függvényében megállapított ellátás, amely „vásárolt jognak" tekinthető. A biztosított, a járulékfizetés fejében a nyugellátásra jogosultságot szerez.

Ezért az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése után az öregségi nyugdíj „védelmet élvez. [40/2012. (XII. 6.) AB határozat].

3. A visszaható hatály tilalma

Fontos kiemelni, hogy a jogszabály hatályba lépése előtt befejezett cselekmények tekintetében az új jogi normának semmiféle joghatása nem lehet. A visszaható hatály tilalmát – a közösségi joggal harmonizálva – a magyar jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) 2. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. A jogalkotásról szóló törvény 2. §-a az alábbiak szerint fogalmaz: 2. § (2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

Továbbá a 2. § (4) bekezdése az alábbi követelményeket fogalmazza meg:

A jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály

a) megfeleljen az Alkotmányból eredő tartalmi és formai követelményeknek,

b) illeszkedjen a jogrendszer egységébe,

c) megfeleljen a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek és

d) megfeleljen a jogalkotás szakmai követelményeinek.

A jogbiztonság szempontjából kiemelt jelentősége van annak, jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre ne állapítsanak meg kötelezettséget, annak érdekében, hogy a jogalanyok a magatartásukat a jog előírásaihoz tudják alakítani. Egy jogszabály sem rendelkezhet visszamenőleges hatállyal, tehát hatályba lépése előtt befejezett cselekmények tekintetében az új jogi normának semmiféle negatív hatása sem lehet. Bár az Alkotmánybíróság egyes határozataiból levonható az a következtetés, hogy a közszférában a jogalkotót széleskörű szabályozási jog illeti meg abban a kérdésben, hogy az érintett területen meddig lehet foglalkoztatni bárkit. A változtatások bevezetése azonban nem történhet oly módon, hogy visszamenőleges hatállyal bírjanak. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában rámutatott arra, hogy a jogszabály formális, jövőre nézve történő hatályba léptetése ellenére a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik az olyan szabályozás, amely tartalmában egy már megindult folyamatba avatkozik be akként, hogy a hatályba lépése előtti viszonyokat átrendezi, és ezáltal visszahat a hatályba lépést megelőző időszakra is. [57/1994. (XII. 17. AB határozat]

4.Az öregségi nyugdíj tulajdonvédelme

Az Alkotmánybírósági gyakorlat szerint az ellenszolgáltatás fejében szerzett járulékfizetési kötelezettségen alapuló ellátás, mint például a saját jogú öregségi nyugdíj, tulajdonvédelemben részesül. [40/2012. (XII. 6.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra is, hogy a jogbiztonság, mint a jogállamiság leglényegesebb fogalmi eleme, szoros kapcsolatban áll a szerzett jogok védelmével. Az államot, mint jogalkotót megillető változtatásokra vonatkozó jogosítványok csak a jogállamiság szoros korlátai között gyakorolhatók alkotmányosan. [43/1995. (VI. 30.) AB határozat]. Ez a megállapítás különösen igaz az öregségi nyugdíjra, amelynek a megvonása ellentétes a szerzett jogok védelmének elvével, a tulajdonhoz való joggal, a jogbiztonság követelményével, és ily módon a jogállamisággal. Ebből a nyugdíj és végzett munkáért járó ellenszolgáltatás nem egymást kizáró jövedelem.

5. Hozzájárulás a közösségi feladatok ellátásához

Az Alaptörvény a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás kötelezettségét az egyén képességeihez és lehetőségeihez köti. Az Alaptörvény megfogalmazása szerint mindenki köteles az állami és a közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** az Alaptörvény és az Emberi Jogok Európai Egyezménye általam megjelölt rendelkezéseit sérti, amelyek a bírósági keresetemben, és az ahhoz csatolt dokumentumokban részletesen indokolásra kerültek. A strasbourgi székhelyű testület számos nyugdíjjal kapcsolatos döntést hozott, amelyekben az Emberi Jogok Európai Egyezménye által biztosított tulajdonhoz való jognak (az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikke) és a szerződő államok által biztosított szociális ellátásoknak, kiemelten a nyugdíjnak az összefüggéseit vizsgálta. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának e döntéseiből olyan sztenderdek rajzolódnak ki, amelyek a nyugdíjat e két, az Egyezmény által biztosított alapvető joggal kapcsolatban alapjogi védelemben részesítik. Ennek hangsúlyozása különösen fontos az Alkotmánybíróság 1718/B/2010. AB határozatának fényében. Hivatkozott határozat a következőt tartalmazza: „Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból" ez kényszerűen nem következne." Ezzel az Alkotmánybíróság a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának kötőerejét mondta ki saját döntéseire vonatkozóan. Hiszen azoknak az alapjogoknak az esetében, amelyekben az Alkotmány, az indítvány elbírálásának időpontjában az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga által meghatározott alapjogvédelmi szint. Ez pedig azt jelenti, hogy az indítványban támadott szabályozás megítélése tekintetében a strasbourgi esetjogban kikristályosodott elvek megkerülhetetlen mérceként szolgálnak. Az Alkotmánybíróságnak – saját maga által meghatározottan – követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot. A tulajdonhoz való jog olyan alapjog, amely esetében az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg azok lényegi tartalmát, ahogyan azt az Egyezmény teszi. Ez a következők alapján egyértelmű.

„Tulajdon védelme

Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnek ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák." (Emberi Jogok Európai Egyezménye, 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv, 1. Cikk). A nyugdíjnak a tulajdonhoz való joggal való összefüggéseire vonatkozó alapvetések az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatában: A nyugdíj és a tulajdonhoz való jog összefüggésével kapcsolatos alapvetések a strasbourgi esetjogban a Moskal v Poland (10373/05) ügyben hozott ítéletében a Bíróság korábbi döntéseire hivatkozva kifejezésre juttatta, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke nem keletkeztet jogot a tulajdonszerzéshez és a szerződő államok szabadon alakíthatják ki társadalombiztosítási rendszerüket.

Abban az esetben azonban, ha a szerződő állam hatályos szabályozása jogot biztosít valamilyen szociális ellátásra – függetlenül attól, hogy az járulékalapú vagy sem – az, az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének hatálya alá tartozik, és tulajdoni igényt keletkeztet. Látható, hogy a Bíróság esetjogában még a járulékfizetéssel nem megalapozott szociális ellátások is tulajdonjogot megillető védelmet élveznek. A nyugdíj - mint járulékfizetéssel megalapozott szociális ellátás - esetében a strasbourgi székhelyű bíróság a Kjartan Ásmundsson v Iceland (60669/99) ügyben rámutatott a nyugdíjalaphoz való pénzügyi hozzájárulás tulajdonjogot keletkeztető természetére és ennek alapján arra, hogy az alapból való kifizetés módja érintheti a tulajdonjogot. A Bíróság hangsúlyozta, hogy az Egyezmény tulajdon védelmét biztosító cikkét nem lehet úgy értelmezni, hogy az egy meghatározott összegű ellátásra való jogosultságot alapozna meg. A konkrét ügyben a Bíróság értékelése szerint azonban nem is arra szerzett jogot a kérelmező, hogy az alapból egy meghatározott hányadot kapjon, hanem arra, hogy nyugellátásban részesüljön meghatározott feltételek fennállása esetén – ez az, amit az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkét szem előtt tartva a Bíróság védelemben részesített. Az Emberi Jogok Európai Bírósága is azt vizsgálja meg, hogy a támadott szabályozás a tulajdonjogba történő beavatkozásnak minősül-e, és a közérdek szolgálata, mint a tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás legitim célja és az egyéni alapjogok védelme tekintetében méltányos mérlegelésre került-e sor (a Bíróság kimondta a Kjartan Ásmundsson v Iceland ügyben is). Ezzel összefüggésben a Moskal v Poland ügyben a Bíróság kifejezésre juttatta, hogy annak vizsgálata során, hogy a tulajdonjog-korlátozásnak volt-e legitim célja, a kormányok szabadságot élveznek annak megítélésében, hogy mit kíván meg a közérdek. Az is a nemzeti kormányok értékelésétől függ, hogy a közérdek érvényre juttatásához a tulajdonhoz való jog korlátozása szükséges-e. Ugyanakkor e tekintetben a kormányok értékelése mégsem teljesen szabad: a határ ott húzódik, ahol a közérdek érdekében történő fellépésnek nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja („manifestly without reasonable foundation").

Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése ellentétes az Alkotmánybíróság határozataiban megállapított és következetesen alkalmazott elvekkel, melyek az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése értelmében mindenkire nézve kötelezőek.

A nyugellátásra való jogosultság tulajdonjogi védelme:

A Kjartan Ásmundsson v Iceland eset kapcsán a Bíróság alapvetően a nyugellátásra való jogosultságot és nem valamely meghatározott összeg folyósítására vonatkozó jogot tekinti olyan jognak, amely az Egyezmény alapján a tulajdonjogot megillető védelemben részesül. A jogosulton kívül álló okból bekövetkező jogkorlátozás során az Emberi Jogok Európai Bíróságának nyugdíjjal kapcsolatos joggyakorlata alapján megállapítható, hogy annak megítélése során, hogy a jogosultnak az Egyezmény által biztosított tulajdonhoz való jogát érte-e és milyen mértékű sérelem, illetve azzal összefüggésben ez az alapjogi sérelem a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik-e, jelentős súllyal esik a latba az a tény, hogy a jogosultat érő jogkorlátozás rajta kívül álló okból következett be. Látható ez a már idézett Kjartan Ásmundsson v Iceland ügyben is, amikor a Bíróság különösen fontos körülményként értékelte, hogy a jogosult a nyugdíj-jogosultságát kizárólag rajta kívül álló ok, azaz jogszabályi változás következtében veszítette el, a saját magatartásának abban semmilyen szerepe nem volt. Jogosultságának elvesztése a kérelmező által sem előrelátható, sem elkerülhető, sem pedig befolyásolható nem volt. Megjelenik ez a szempont a már szintén hivatkozott Moskal v Poland eset kapcsán is. Az általános elvek, illetve jogszabályok alapján, a közösségi jog és a nemzeti jog összeütközése esetén a közösségi jogot kell alkalmazni. Nemzeti jogalkotó nem változtathatja meg, nem hatálytalaníthatja azt. Simmenthal ügyben mondta ki a bíróság, hogy a nemzeti bírónak joga van mellőzni a nemzeti jogot, ha az a közösségi joggal ellentétes. A közösségi jog primátusa a gyakorlatban úgy nyilvánul meg, hogyha egy konkrét ügyre vonatkozóan közösségi jogi norma létezik, akkor az elsőbbség elve alapján minden esetben a közösségi jogot kell alkalmazni, hiába létezik a nemzeti parlament, vagy önkormányzat által elfogadott jogszabály.

A közösségi jog elsőbbsége nemcsak azt jelenti, hogy nem engedi érvényesülni a vele ellentétes tagállami szabályokat, hanem jogkövető magatartás esetén azt is megakadályozza, hogy a tagállamok összeütközést eredményező új jogszabályokat fogadjanak el. Abszolút jogként aposztrofálható, mivel mindenkivel szemben kizárólagos uralmat és erős védelmet biztosít a jogosult számára a birtokláshoz, a használathoz és a rendelkezéshez fűződő jog szabad gyakorolhatósága révén. 1952. március 20. napján aláírt első kiegészítő jegyzőkönyvben 1. cikke szerint: „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnek a javaknak a köz érdekében történő használatának szabályozása, illetőleg adók, más közterhek vagy pénzbírságok megfizetésének biztosítása céljából." A strasbourgi bíróság leszögezte, hogy a tulajdon tiszteletben tartásának elve általános érvénnyel mintegy áthatja az egész vonatkozó cikket, és a másik két szabályt vele összhangban kell interpretálni. A strasbourgi bíróság az Egyezmény 1. kiegészítő jegyzőkönyv előírásait értelmezve, kimondta, hogy a tulajdon fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, hanem vagyon értékű előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek, ahogyan azt a Bíróság a Gasus Dosier-esetben hozott, 1995. február 23-i ítéletében is megfogalmazta. Ezáltal a tulajdonhoz való jog védelme kiterjed mind a dologi hatályú, abszolút szerkezetű jogosultságokra (in rem), mind pedig a kötelmi jogi, relatív szerkezetű jogokra (in personam). Így a Bíróság a tulajdon fogalma alá vonta többek között a fedezeti elv alapján működő nyugdíjrendszerek biztosítottjainak jogosultságait is. Fentiekből következően a szolgálati nyugdíj nem egyszerűen szerzett jognak – amely védelemben részesül -, hanem tulajdonnak minősül. A tulajdonhoz való jog pedig az Emberi Jogok Európai Egyezménye által garantált jog, ezért annak tartalma ma már meg kell feleljen a strasbourgi bíróság gyakorlatának. A gyakorlatot tekintve, a strasbourgi bíróság a tulajdonhoz való jog sérelmére alapuló panaszok kivizsgálására egy ötfokú tesztet alakított ki és alkalmaz.

A vizsgálat keretében, a bíróság az alábbi kérdéseket vizsgálja meg eljárása során:

1. A panaszos által sérelmezett behatás érintette-e a panaszos „tulajdonát"?

2. Sor került-e beavatkozásra?

3. A beavatkozás a nemzetközi jog előírásainak megfelelően történt-e?

4. A behatásra a köz érdekében került-e sor?

5. A beavatkozás során tiszteletben tartották-e az alapjogok érvényesüléséhez szükséges magánérdek, illetve a közérdek közötti méltányos egyensúly követelményét?

A tulajdonhoz való jog gyakorlásának korlátozására kizárólag a Közösség által elérni kívánt közérdekű céloknak megfelelve kerülhet sor, valamint a kitűzött cél vonatkozásában nem jelenthet olyan aránytalan és elviselhetetlen beavatkozást, amely épp az ily módon biztosított jog tartalmát veszélyeztetné. Amennyiben a Bíróság bizonyítottnak találja, hogy a bepanaszolt állam beavatkozott a kérelmező „tulajdonába" (első két pont), az állam kizárólag akkor mentesül a felelősség megállapítása alól, amennyiben igazolni tudja, hogy a beavatkozás során tiszteletben tartotta az ötszintű teszt utolsó három pontjában megfogalmazott kritériumokat. A bizonyítási teher az első két pont igazolását követően átfordul: a bepanaszolt államnak kell „kimentenie magát" arra hivatkozva, hogy a nemzeti jog előírásainak megfelelően, a köz érdekében, továbbá a méltányos egyensúly követelményét tiszteletben tartva avatkozott be a panaszos tulajdonjogának gyakorlásába.

Így a Bíróság a további pontokat mellőzve állapítja meg az Egyezményben biztosított tulajdonhoz való jog megsértését, amennyiben egy szerződő állam megsérti például a harmadik pontban megfogalmazott törvényességi kritériumokat.

Azzal, hogy **az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1), (2), (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése alapján** az arra jogosultakat tulajdonuktól megfosztják, a sértettek a tulajdon tárgyának birtokából kiesnek: azaz a vagyontárgy – jelen esetben a nyugdíj – elvonása a tulajdonostól a birtokból való kiesést jelenti, illetve a tulajdon attribútumaitól való megfosztást vonja maga után. A megfosztásnál – a strasbourgi esetjog alapján – alapvető kártalanítási kötelezettség áll fenn. A megfosztás az Egyezmény szerint akkor nem jogszabálysértő, ha törvényen alapul, és közérdekből történik. A kiegészítő jegyzőkönyv nem szabályozza kifejezetten a kártalanítás kérdését. Ha azonban a modern kisajátítási jog értelmében abból indulunk ki, hogy megfosztás alatt minden olyan állami szabályozás értendő, amely nem a tulajdon használatát szabályozza, ekkor válik valóban egyértelművé a két beavatkozási fajta közötti elhatárolás. A nemzetközi jogban fő fogalomként szerepel a megfosztás, amely az államosítást, az elkobzást és a kisajátítást széles értelemben fogja át. Elkobzásként jelölik a magántulajdon kártalanítás nélküli elvonását állami célra. A kisajátítás nem szűkül le a tulajdontól való megfosztásra, hanem kategóriájába a megfosztás mellett terhelő vagy korlátozó intézkedések is beletartoznak, amelyek a tulajdon sérthetetlenségéhez fűződő jog lényegi tartalmát érintik. Az állam által oly sokszor hivatkozott igazságosság azonban „mindig részleges és szubjektív". Azaz, koronként változó, emberenként különböző, vallástól, politikai meggyőződéstől, világnézettől függő. A társadalmi együttélés és az alapvető életviszonyaink rendezését ezért nem szolgáltathatjuk ki a részleges és szubjektív igazságosság elvének. Ha így tennénk, minden jogi rendelkezéssel szemben megfogalmazhatnánk egy olyan álláspontot, amely szerint az igazságtalannak minősül. A társadalmi együttélést és az alapvető életviszonyok biztonságát csak a jogszabályok egyértelműsége, kiszámíthatósága, előreláthatósága képes garantálni. Ezt hívjuk jogbiztonságnak, ami az Alkotmánybíróság 1992-es megállapítása szerint „a mindig részleges és szubjektív igazságosságnál előbbre való". Ezért egy valódi jogállamban csak rendkívül erős okokra hivatkozással indokolható egy szerzett jog megvonása, vagy csökkentése. Azt egyszerű belátni, hogy a nyugdíj-jogosultság szerzett jog, vagyoni jog. Amikor munkát vállalunk, belépünk az állami kötelező biztosítási rendszerbe, és ennek keretében nyugdíj-járulékot fizetünk a jövedelmünk egy részéből. Cserébe az állam nyugdíjat folyósít nekünk, a törvényben meghatározott korhatár elérése és egyéb feltételek teljesülése esetén. A kötelező járulékfizetésből tehát személyes és előre meghatározott igényünk származik: legitim elvárás arra, hogy az állam úgy és azt biztosítja számunkra, ahogyan és amit a törvényben garantált. A nyugdíj is törvény alapján szerzett vagyoni jog. Sajnálatosnak mondható az a gyakorlat Magyarországon, hogy a jogalkotó tetszése szerint megváltoztatja az Alaptörvényt, amikor csak szükségesnek találja azt céljai eléréséhez. Ez a gyakorlat egyértelműen ellentmondásban van a jogállamiság fogalmának lényegével, és ennek megfelelően az Egyezmény szellemiségével és szövegével.

Jelen ügy alapját szolgáló vitatott rendelkezésessel kapcsolatban tény az, hogy egyes jogszabályok elfogadása nem lehet egyszerűen politikai vagy gazdaságpolitikai kérdés, hogy a „közérdek" mit kíván, hogy a társadalombiztosítási rendszert hogyan kell átalakítani, azonban az „egységes nyugdíjrendszer" nevében elfogadott intézkedések nem sérthetik a jogállamiság elvét, a szerzett jogokat, a tulajdonhoz való jogot és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, ahogyan azt az Európai Emberi Jogi Bíróság ítélkezési gyakorlata is bizonyítja. A tulajdonjogot, mint alkotmányos alapjogot korlátozni az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésben meghatározott módon, más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával lehet. A 30/1992. (V. 26.) AB határozat alapján alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás célja az elérni kívánt céllal aránytalan.

Álláspontom szerint ezzel a hivatkozott jogszabályok az Alkotmánybíróság által a 3125/ 2015 (VII.9.) AB határozatban a tulajdonkorlátozás három válfaja közül a legsúlyosabbként definiált „tulajdon elvétele" formáját valósítják meg. Ahogy azt a hivatkozott AB határozat {29} pontja is leszögezi, az alkotmányi tulajdonvédelem fogalomhasználata nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, így egy járulékfizetéssel megalapozott, ellenérték fejében szerzett jog is alkotmányos tulajdonvédelem tárgya lehet. Hasonló álláspontot képvisel az Emberi Jogok Európai Bírósága is, amelynek gyakorlatában régóta megfigyelhető, hogy a tulajdon fogalmának használatakor függetleníti magát a nemzeti jogalkotó és jogalkalmazó szervez interpretációitól, annak tartalmát pedig folyamatosan bővíti. Már a Gasus Dosier- und Fördertechnik GmbH v. Hollandia ügyben (1995. február 23-i ítélet, 15375/89, Series A no. 306-B, p. 46) leszögezte, hogy a „tulajdon" fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, így meghatározott vagyoni értékkel bíró előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek. A tulajdonjogba való beavatkozásnak, ahhoz, hogy ne ütközzön az Egyezménybe, törvényesnek kell lennie és a „köz érdekében" egy legitim célt kell szolgálnia. A törvényesség nem csupán egy nemzeti jogban meglévő, az intézkedésre felhatalmazást adó jogszabály meglétét feltételezi, hanem magában foglalja a jog minőségének az értékelését is, azaz az önkényes intézkedéssel szemben védelmet kell biztosítson (*James kontra Egyesült Királyság*, 8793/85, § 67. 1986. február 21, series A, No. 98, (1986) 8 EHRR 123). A jognak tehát kellőképpen pontosnak és előreláthatónak kell lennie az abból származó következményeket illetően. A jogszerűség követelménye magában foglalja a visszaható hatály tilalmát is. A visszaható hatály tilalma azonban nemcsak az Egyezmény valamennyi cikkét átható jog uralmának (rule of law) elvéből fakad, hanem azt a magyar jog is kifejezetten tiltja. A jogalkotási törvény világosan rögzíti, hogy jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem vonhat el vagy korlátozhat jogot. **Az általam vitatott időszakban hatályos 1997. évi LXXXI. törvény 22/A. § (1) (2) (3) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdés, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A § (1) bekezdése, jelenleg hatályos Tny. 22. § (3a) bekezdése, és Tny. 42. § (3) bekezdése** az Európai Unió Alapjogi Charta (2012/C 326/02) 17. cikk (tulajdonhoz való jog), 21. cikk (megkülönböztetés tilalma), 34. cikk (a szociális biztonság és a szociális segítségnyújtás) rendelkezéseibe ütközik.

Magyarország Alaptörvény O) cikke szerint: „Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni."

Ugyanakkor az Alaptörvény XIX. cikke kimondja:
„(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja."

A [redacted] közötti időszakra az egyéni vállalkozói jogviszony alatt szerzett jogszerző idő után járó összesen 1.458 nap, azaz 3 év 363. nap alapján járó társadalombiztosítási jogviszony anyagi ellentételezése. A Budapest Főváros Kormányhivatala, a Fővárosi Törvényszék és Kúria által hivatkozott jogszabályi rendelkezések, és indokolások a fentiekben leírtak alapján Magyarország Alaptörvényébe továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményébe és nemzetközi szerződésekbe ütközik.

Kiemelten fontos megállapítani azt, hogy önmagában a tény, mely szerint Magyarország Alaptörvénye tartalmazza az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményének jelen ügyben is hivatkozott rendelkezéseit, még nem jelenti azt, hogy ezzel az alapjogok minden esetben – így jelen ügyemben is – érvényesülnek Magyarországon. Éppen ezt bizonyítja az is, hogy sok ügyben elmarasztalta már az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Unió Bírósága is Magyarországot az alapvető emberi jogok sérelme miatt, és jelenleg is ilyen ügyek sokaságát vizsgálják ezen bíróságok.

Az Európa Tanács tanácsadó szerve is több esetben megállapította, hogy Magyarországon nem érvényesül az emberi jogok védelme, és jelenleg ezek alapján Magyarország szavazati joga felfüggesztésének lehetőségét vizsgálják az Európai Unió, az Európai Parlamet és az Európa Tanács illetékes szervei. A Fővárosi Törvényszék 112.K.702.641/2021/8. számú ítéletében és a Kúria a felülvizsgálati eljárás során érdemben nem vizsgálta az előzetes döntéshozatali eljárás lehetőségét Európai Unió Bíróságához. Mivel sem a Fővárosi Törvényszék, sem pedig a Kúria nem folytatta le az előzetes döntéshozatali eljárással kapcsolatos érdemi vizsgálatot, ezért ez súlyosan jogsértő.

Az Európai Unió Bírósága a Harisch v. Germany (no. 50053/16 2019. április 11.) ügyben rámutatott ugyan arra, hogy az Egyezmény közvetlenül nem biztosít jogot az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának igénybevételéhez, az ügy közösségi jogi relevanciájának megítélése az állami bíróságok kompetenciája, ugyanakkor az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének önkényes mellőzése az eljárás tisztességessége vonatkozásában kapcsolatba kerülhet az Egyezmény 6. cikkével. Az Ullens-ügyre tekintettel a mellőzés önkényessége akkor merülhet föl, ha

- az irányadó szabályok kivételt nem engedve kötelezően előírják az EUB előzetes döntéshozatalának kezdeményezését;
- a mellőzés olyan indokra hivatkozik, amit az irányadó szabályok nem engednek meg; vagy
- a mellőzés indokolása nem elég részletes.

A Bíróság felidézte, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikkének 3. bekezdése szerint „Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni." Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint, az előzetes döntéshozatal kezdeményezését megtagadó döntés megfelelő indokolása az önkényesség elleni egyik fő garancia, és minden esetben meg kell vizsgálni azt, hogy a mellőző döntés indokolása eleget tett-e ennek a garanciális követelménynek. A Fővárosi Törvényszék az előzetes döntéshozatalt mellőző döntését nem indokolta érdemben.

„Az előzetes döntéshozatali eljárásnak vannak feltételei, amelyeket alapvetően az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 267. cikke szabályoz. Szükséges az előzetes döntéshozatali eljárás, egyrészt a felvetődő uniós jogkérdés és a konkrét ügy közötti összefüggés miatt, mivel a jogkérdés megválaszolása alapul szolgál az adott ügy eldöntéséhez. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nemcsak joga a tagállami bíróságoknak, hanem kötelezettsége is. A tagállami bíróság akkor köteles ilyen kezdeményezést tenni, ha határozata ellen nincs jogorvoslati lehetőség (végső fokon eljáró bíróság), amely az Európai Bíróság *Lyckeskog*– és *Cartesio*-határozatai nyomán a Kúria felülvizsgálati eljárása. Itt áll be a kezdeményezés kötelezettsége; az aktuális kötelezettség attól függ, hogy konkrét ügyben teljesülnek-e a feltételek, így a szükségesség. Az Európai Bíróság a *CILFIT*-ügyben korlátozta a tagállami bíróság általi mérlegelési lehetőséget. Egyértelmű tény, hogy az uniós jogkérdés felvetődése esetén előzetes döntéshozatal kezdeményezésére mindig köteles a végső fokon eljáró bíróság, kivéve, ha a jogkérdés megválaszolása a jogvita eldöntését nem befolyásolja *(irrelevancia);* a jogkérdés megoldása nyilvánvaló, és ésszerű kétség nem merül fel helyessége tekintetében (*acte clair-doktrína*); a Bíróság más ügyben már eldöntötte a felvetődő jogkérdést (*acte éclairé-doktrína*). A *CILFIT*-feltételek az aktuális kötelezettség keletkezésének máig érvényesülő mércéjét jelentik. Az eljáró bíróság elutasította az indítványt az előzetes döntéshozatal kezdeményezésére az eljárásban, ahol a bíróságnak – az ügy jogi megítélése miatta – kötelezettsége van előzetes döntéshozatal kezdeményezésére. Az előzetes döntéshozatal mellőzése miatt a bírósági eljárásban alkotmányossági kérdést vet fel, és a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz formájában kerülhet az Alkotmánybíróság elé az Abtv. 27. §-a alapján. Köztudott, hogy alkotmányjogi panaszt csak az Alaptörvényben biztosított alapjogok sérelmére lehet sikeresen alapozni.

Ebben az összefüggésben felmerül a törvényes bíróhoz való jog (a törvényes bírótól való elvonás tilalma) sérelme, amit ugyan nem nevesít az Alaptörvény, de a tisztességes eljáráshoz való joghoz [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése] kötődik. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes eljáráshoz való jog egyértelműen magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot. Ennek meghatározásánál az Alkotmánybíróság támaszkodik a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 8. §-ára, amely külön nevesíti ezt a jogot, és utal annak tartalmára. Kiindulópontként akkor jár el törvényes bíró, ha „egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság" jár el. Azonban a hatásköri és illetékességi, valamint az ügyelosztásra vonatkozó rendelkezéseken túl további tényezők is szerepet játszhatnak, így a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás egyéb követelményeinek biztosítására vonatkozó eljárási szabályok. A törvényes bíróhoz való jog alkotmányi tartalma – helytelen jogi megítélés alapján – a magyar jogrendszer belső eljárási szabályaihoz kötődik (hatáskör, illetékesség stb.). A 3038/2015. AB végzésben az alkotmányjogi panasz visszautasításánál az öttagú tanács egyik hiányosságként azt hozta fel, hogy az indítványozó nem tett előadást a tisztességes eljáráshoz való jog és a törvényes bíróhoz való jog viszonyára. Az Alkotmánybíróság az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének mellőzését alapvetően nem tekinti alkotmányossági kérdésnek. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jogot csak alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok tükrében értelmezi, a bíróság diszkrecionális jogának gyakorlása nem alkotmányossági vizsgálat tárgya. A nemzeti jog szerinti törvényes bíró a vonatkozó jogszabályok értelmezésével és a ténykérdések figyelembevételével dönt arról, hogy terheli-e kötelezettség előzetes döntéshozatal kezdeményezésére. A bíróság döntése diszkrecionális jog gyakorlását jelenti, ezért a döntés felülvizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az Abtv. 29. §-a alapján (mert a döntés nem alkotmányos jelentőségű eljárási szabály alkalmazása és/vagy nem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességről lehet szó). Ugyanakkor a bíróságnak előterjesztési kötelezettsége, ha a kötelezettség keletkezésének előfeltételei objektívek. Az Alkotmánybíróság jellegzetesen a bíróság mérlegelési jogának tekinti azt, hogy megállapítsa, van-e kötelezettség előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére. A mérlegelési jog gyakorlásaként, az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének mellőzését nem tekinti alkotmányossági kérdésnek. A 3037/2015. AB végzés alapjául szolgáló eljárásban az indítványozó arra hivatkozott, hogy a Kúria felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati hatáskör korlátaival indokolta az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének mellőzését. Ez azt is jelenti, hogy a Kúria maga is szükségesnek látta volna az előterjesztést, de a felülvizsgálat során az adott értelmezési kérdésben nem tudott dönteni hatásköri korlátok miatt. A kötelezettség megállapítható, és ez alkotmányossági kérdést vet fel, ez ugyanis uniós jogból fakadó kötelezettség. Annak megsértését az Alkotmánybíróság nem tekintheti alkotmányalatti kérdésnek, mivel e jogsértés a bírósági rendszeren belül nem orvosolandó. Alkotmányos kérdés az előterjesztési kötelezettség megszegése, mert az Európai Bíróságot az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából törvényes bírónak kell tekinteni, mert az EUMSz. 267. cikkében foglalt szabályt a törvényes bíróra rámutató hatásköri szabálynak minősíti. Amellett, hogy az EUMSz. 267. cikke alapján az Európai Bíróság törvényes bírónak tekinthető, gyakorlati érvek szólnak. Több európai alkotmánybíróság (pl. német, osztrák, cseh, szlovák) – alkotmányos kérdésnek tekinti az előzetes döntéshozatal mellőzését. Nincs törvényes jogi akadálya annak, hogy alapjogi kérdésnek minősüljön az Alapjogi Charta 47. cikke értelmében is (hatékony bírói jogvédelemhez való jog). Mivel az eljáró bíróságok önkényes döntést hoznak ebben a kérdésben, amely közvetlen alapjogi sérelmet okoz, ezért az Alkotmánybíróságnak kell az Európai Bíróságot törvényes bírónak minősítenie, amely kötelező joghatást eredményez. Az eljáró bíróságok az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének mellőzéséről határozatban rendelkeztek, amelyben a döntést érdemben jogilag alátámasztott indokolási kötelezettsége van. Az indokolás minden esetben elégtelen volt, hiszen kizárólag azt írták le, hogy a bíróság diszkrecionális joga az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése. A hiányos indokolás alapjogi kérdéseket vet fel a tisztességes eljárás általános követelményeivel összefüggésben. Az indokolási kötelezettségnél nem az a kérdés, hogy a bíróság eleget tett-e uniós jogból fakadó esetleges kötelezettségének, és ennek lehetnek-e alkotmányos következményei, hanem az, hogy általános indokolási kötelezettségét teljesítette-e.

Az előterjesztési kötelezettség szubjektív, materiális feltételeivel szemben az indokolási követelmények objektívabbnak és formálisabbnak kell lenni, és sajátlagos követelmény merül fel az előzetes döntéshozatal mellőzésénél. Az Emberi Jogok Európai Bírósága megfogalmazott ilyen elvárásokat az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkében foglalt tisztességes eljárás összefüggéseiben, az előzetes döntéshozatalra vonatkozó indítványok elutasításával szemben. A kiindulópont az volt, hogy az ilyen döntés nem lehet önkényes, ezért megfelelő indokolással kell ellátni. Nem volt önkényes, ha az eljáró bíróság kellően figyelembe vette a kérelmező érveit az elutasítás során, még ha nem is utalt kifejezetten az uniós joggyakorlatra (*Predil Anstalt-ügy*) vagy akkor, ha az eljáró bíróság utalt arra a határozatában, hogy az uniós jog nem releváns az ügyben, amely az egyik *CILFIT*-feltétel (*Dotta*-ügy). Ugyanakkor az önkényesség általános kritériumát konkrétabb követelmények váltották fel. Az *Ullens de Schooten and Rezabek-ügyben* a Bíróság kiemelte, hogy az előterjesztésre vonatkozó indítványok elutasításánál az eljáró bíróság „köteles az elutasítást az Európai Bíróság esetjogában kialakított kivételek fényében indokolni". Ez azt jelenti, hogy a *CILFIT*-feltételek egyikét (mint kivételt) kifejezetten vagy érdemben tartalmaznia kell az indokolásnak. A *Dhahbi*-ügyben, a fenti elv megerősítése mellett megszületett az első, e kérdéskörben jogsértést megállapító Emberi Jogok Európai Bírósága határozat, mert a kérelmező fél indítványának elutasítását az olasz bíróság nem indokolta, és így megsértette a tisztességes eljárás elvét. A 3165/2015. végzésben az Alkotmánybíróságnak alkalma lett volna ebben megnyilvánulni, mert az indítvány arra is utalt, hogy az eljáró bíróság elutasító végzését nem megfelelően indokolta. Az Alkotmánybíróság azonban tartózkodott attól, hogy sajátlagos követelményeket állítson fel: egyszerűen megfelelőnek tartotta az indokolást, és egyik idézett részével kifejezetten egyet is értett. Az Alkotmánybíróság 26/2015. határozata a kérdésben új elemeket visz a joggyakorlatba, ugyanakkor az indítványozók szempontjából igen restriktív döntés. Bár az eljárás alkotmányjogi panaszra indult, amelyet a testület elutasított, de a határozat végül *ex officio* mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapított meg azokban az összefüggésekben, ahogy a Pp. 155/A. §-a jelenleg szabályozza az előzetes döntéshozatal kezdeményezését. Az indítvány többek között azt állította, hogy ezzel a másodfokú bírói határozat sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdését (Európa-klauzula) és a Q) cikk (2) bekezdését (nemzetközi jogi klauzula). A Q) cikk nyilvánvalóan nem játszik itt szerepet az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata értelmében. Az E) cikket pedig az Alkotmánybíróság pusztán annak a megalapozására használta, hogy az EUMSz. 267. cikkéből kötelezettségek keletkeznek a magyar bíróságokra. A probléma tehát nem egyszerűen az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványt elutasító döntés indokolásának a minősége, hanem egyáltalán ilyen indokolt döntés hiánya. Az Alkotmánybíróság egy rövid bekezdésben a panaszt befogadhatóvá nyilvánította, és ezzel nyilvánvalóan úgy tekinthette, hogy alkotmányos jelentőségű eljárási szabály alkalmazásának kérdése merült fel. Az érdemi vizsgálat során az Alkotmánybíróság – eddigi gyakorlatát tekintve a legterjedelmesebben – felvázolta az előzetes döntéshozatali eljárásra vonatkozó uniós jogot, és az Európai Bíróság vonatkozó gyakorlatára is utalt. Figyelmet fordított az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének joga és kötelezettsége közötti megkülönböztetésre, valamint arra, hogy a magyar bírósági rendszerben mikor, melyik ítélkezési szinten áll be az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elvi kötelezettsége. Megállapította, hogy a másodfokon eljáró, a támadott határozatot hozó Fővárosi Törvényszéknek elvi kötelezettsége volt előzetes döntéshozatalt kezdeményezni, mivel kisértékű per révén kizárt a felülvizsgálat lehetősége. Az alkotmányjogi panaszt viszont az érdemi vizsgálat nyomán elutasította, mivel a konkrét ügyben az uniós (a tényállás keletkezésekor még közösségi) jogot nem kellett alkalmazni, és így előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére sem volt lehetőség. Ezután az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva azt vizsgálta, hogy alaptörvény-ellenes helyzet áll-e fenn abból az okból, hogy a jogalkotó nem szabályozta a polgári eljárásban az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványt elutasító döntés szabályait. A következtetés az, hogy alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn: a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésével jár ugyanis, ha az eljáró bíróság ilyen indítvány elutasítása tárgyában nem hoz kifejezett döntést, és döntését nem indokolja. Ez egyaránt vonatkozik az előzetes döntéshozatal kezdeményezésére köteles, és a kezdeményezés jogával rendelkező a bíróságokra is.

A határozat az alkotmányjogi panaszt azért utasította el, mert az ügyben – megállapítása szerint – az uniós jogot nem kellett alkalmazni. Ez azzal jár, hogy nem volt helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének sem. Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy, a tisztességes eljáráshoz való jogból levezetett indokolt döntés követelménye nem attól függ, hogy a perben tett indítvány mennyire megalapozott. A felek kérelmeivel foglalkozni kell, azokra reagálni kell, és indokolt döntést kell hozni elutasításuk esetén is. Legfeljebb minél megalapozatlanabb az indítvány, annál sommásabb lehet az indokolás. A tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából irreleváns, hogy az uniós jog alkalmazható volt-e az ügyben (ez tartalmi kérdés). Az indokolt, kifejezett döntés hiányát veti fel az alkotmányossági problémát (ez eljárási kérdés). Az Alkotmánybíróság feladta azt a tételét, hogy nem értelmezi az uniós jogot, ezt azonban csak úgy tudja megállapítani, hogy az ügyben nem kellett alkalmazni az uniós jogot, ha azt értelmezi, sőt alkalmazza az ügy körülményeire. Így a határozat e vonatkozásban ellentétes a 143/2010. AB határozat IV/2. pontjában megállapított önkorlátozó tétellel. Jóllehet, e határozat hatályát vesztette, de az ellentmondást indokolni kell, mert ez a megközelítés az Alkotmánybíróság és az uniós jog viszonyának egyik jellegzetes megnyilvánulása a megelőző alkotmányos joggyakorlatban. Az Alkotmánybíróság nem támasztotta alá azt, hogy az uniós jogot nem kellett alkalmazni az ügyben. Rá kellett volna mutatnia, hogy az EUMSz. 56. cikkének (a szolgáltatások szabadsága) alkalmazása miért kizárt az alapügyben, mielőtt következtetését megfogalmazza. Ehelyett abból indult ki, hogy az indítványozó rosszul fogalmazta meg az indítványban az Európai Bíróság irányában felteendő kérdést, mert a perben alkalmazott belső jogszabály és az EUMSz. 56. cikkének összhangjára kívánt rákérdezni. Márpedig az Európai Bíróság csak az uniós jogot értelmezheti, a belső szabályok összhangját az uniós joggal nem értékelheti ebben az eljárásban. Ez ugyan igaz, de az elutasítás alapját képező következtetésnek aligha képezheti az alapját. Abból, hogy az indítványozó fél az alapügyben úgy fogalmazza meg az előzetes döntéshozatal tárgyát képező uniós jogkérdést, hogy annak megválaszolására nincs az Európai Bíróságnak hatásköre, legalább négy dologra *nem* lehet következtetni. Egyrészt, ez még nem jelenti azt, hogy az uniós jogot (itt EUMSz. 56. cikke) ne lehetne alkalmazni az ügyben. Másrészt, ez nem jelenti azt, hogy az eljáró bíróság ne fogalmazhatná meg helyesen a kérdést, hiszen az indítvány nem köti. Harmadrészt, ez nem jelenti azt, hogy ne sértené a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha az ilyen hibás indítványt nem indokolt döntéssel utasítják el. Negyedrészt, ez nem jelenti azt, hogy az Európai Bíróság hatáskör hiányában eleve elutasítaná egy ilyen kérdés megválaszolását. Valójában a Bíróság tucatjával hoz előzetes döntést olyan ügyekben, ahol a tagállam bírósága a belső joggal való összhangra kérdez rá, és a Bíróság ezeket a kérdéseket átfogalmazza úgy, hogy a válaszadásra legyen hatásköre. Sokkal nehezebb olyan példát találni, ahol az Európai Bíróság az ilyen, rossz formában feltett kérdés megválaszolását hatáskör hiányában elutasítja. Ez inkább kivétel. Az Alkotmánybíróság két esetet hoz fel (a *USSL no.47 di Biella-ügy* és a *Scheer*-ügy), de az Európai Bíróság valójában egyik ügyben sem utasította el a kezdeményezést, hanem átfogalmazta a kérdéseket. Az *ex officio* eljárásban az Alkotmánybíróság általános tételként megállapította, hogy sérül a felek tisztességes eljáráshoz való joga, amennyiben az eljáró bíróság nem hoz indokolt döntést az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről szóló indítvány tekintetében Ugyanakkor az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság elutasította, amiből csak az következhet, hogy az alkotmányjogi panaszt benyújtó indítványozónak nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, bár az alapügyben eljáró bíróság nem hozott indokolt, kifejezett döntést az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről szóló indítványáról. Az alapeljárásban elvileg nemcsak az vet fel alkotmányossági kérdéseket, ha az eljáró bíróság mellőzi az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését aktuális előterjesztési kötelezettsége ellenére, illetve nem, vagy nem megfelelően indokolja az előzetes döntéshozatalra irányuló perbeli indítványok elutasítását. A törvényes bírótól való elvonás tilalmához szorosan kapcsolódik az a helyzet, amikor egy bíróság az ügyben született előzetes döntést nem követi, nem arra alapozza a jogvita eldöntését. Ugyanis nemcsak az a törvényes bírótól elvonás, ha a törvényes bíró nem gyakorolhatja hatáskörét egy konkrét ügyben, hanem az is, ha a törvényes bíró döntését egy másik bíróság figyelmen kívül hagyja. (A német szövetségi alkotmánybíróság által felállított, közismert *Kloppenburg*-doktrína). Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata távol áll olyan következtetés levonásától, amit a német szövetségi alkotmánybíróság a *Kloppenburg*-ügyben tett.

Ilyen szempontból a 3038/2015. AB végzéssel záruló, bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal induló eljárás érdekes helyzetet eredményezett. Az alapügyben (közbeszerzéssel kapcsolatos közigazgatási per) született előzetes döntés az Európai Bíróságon (C-138/08). A bíróságok azonban nem tudták alkalmazni teljes egészében az előzetes döntésben megállapított tételeket, mert korábban a fél a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz benyújtott jogorvoslati kérelmében nem hivatkozott olyan, a közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó tényekre, amelyekre a későbbi előzetes döntés részben vonatkoztatható volt. Az indítványozó az előzetes döntés ismeretében és alapján, csak később állított újabb jogsértéseket a közbeszerzési eljárás lebonyolításával kapcsolatban. Az uniós jog azért nem tudott teljes egészében érvényesülni, mert az eljáró bíróságok csak a jogorvoslati és kereseti kérelem korlátai között járhattak el. Itt kétségtelenül érdekes elméleti kérdések merülnek fel, többek között arról, hogy az uniós jog érvényesülésének igénye megtörheti-e a kereseti kérelemhez kötöttség elvét vagy sem. Azonban az Alkotmánybíróság nem vizsgálta érdemben a kérdést. Láthatóan nem vetett fel alaptörvény-ellenességet, hogy az eljáró bíróság a jogorvoslati és kereseti kérelem keretei között maradt az előzetes döntésben foglaltak érvényesítésekor. A 3037/2015. AB végzés ugyancsak olyan eljárást zárt le, ahol az alapügyben (közbeszerzési jogvita) előzetes döntés született (C-218/11). Ahogy az előző esetben, itt is a kereseti kérelemhez kötöttség és a felülvizsgálati eljárásban érvényesülő hatásköri korlát volt az oka, hogy az előzetes döntésben foglaltak részben nem érvényesülhettek. Az Alkotmánybíróság itt sem vizsgálta az előzetes döntésben megállapított tételek érvényesülését a támadott határozatban. Mindössze egy rövid utalást tett arra, hogy nem vizsgálhatja felül a Kúriának a felülvizsgálati eljárás kereteire vonatkozó álláspontját. Az előzetes döntéshozatal kezdeményezése nemcsak a bíróságok, hanem az Alkotmánybíróság részéről is felmerülhet az alkotmánybírósági eljárás során. Köztudott, hogy több uniós tagállam alkotmánybírósága (vagy alkotmánybírósági funkciót betöltő felsőbírósága) kezdeményezett már előzetes döntéshozatali eljárást. Az indítványokat az Európai Bíróság befogadta és érdemben elbírálta. Alkotmánybíróság előzetes döntéshozatal kezdeményezésének feltétele lehet az, hogy az eljárás jogvitához kapcsolódjon (pl. *Job Centre*-ügy). Kiemelendő, hogy az Európai Bíróság sokszor eltekint e feltételtől. A tagállami bíróság ismérveit általánosan rögzítő *Almelo*-határozat például a jogvita helyett a kontradiktórius eljárás követelményére helyezte a hangsúlyt. Az Európai Bíróság nem vizsgálja kifejezetten e feltételeket az alkotmánybíróságok által kezdeményezett előzetes döntéseknél. A Bíróság gyakorlata alapján az alkotmánybírósági előterjesztés nem lehet akadály például bírói döntés elleni alkotmányjogi panasznál (*Melloni*-ügy, előterjesztő a spanyol *Tribunal Constitucional*), vagy a bírói kezdeményezésre induló alkotmánybírósági eljárásban (*Napolitano*-ügy, előterjesztő az olasz *Corte Costituzionale*, illetve a *Jeremy F.*-ügy, előterjesztő a francia *Conseil constitutionnel*), vagy a közvetlen alkotmányjogi panasznál (*KärntnerLandesregierung-ügy*, előterjesztő az osztrák *Verfassungsgerichtshof,* vagy a *Belgacom*-ügy, előterjesztő a belga *Cour constitutionnelle*). Az absztrakt normakontrollra irányuló eljárás ebben az összefüggésben valószínűleg ugyanúgy kezelendő, mint a közvetlen alkotmányjogi panasz (*Solvay*-ügy). Ez utóbbi esetekben az Európai Bíróság úgy fogja fel, hogy a jogvita az indítványozó és az állam mint jogalkotó között van (pl. *Belgische Petroleum-ügy*). Ugyancsak elvi nehézség annak megállapítása, hogy az Alkotmánybíróságnak – az egyéb feltétel fennállása esetén – kötelezettsége van-e az előzetes döntéshozatal kezdeményezésére, vagy csak joga, lehetősége. Kétségtelen, hogy az Alkotmánybíróság határozata olyan tagállami bíróság által hozott határozat, amely ellen nincs helye jogorvoslatnak nemzeti jog alapján. Tehát a kötelezettség keletkezésének ez a feltétele teljesül. Viszont egy eljárásban kétszer (az eljárás két szintjén) fogalmilag nem állhat be az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének kötelezettsége. Így akkor, ha az Alkotmánybíróság köteles az előterjesztést megtenni, az alapügyben eljáró legmagasabb szintű bíróság (pl. a Kúria felülvizsgálati eljárásban) mentesülhet e kötelezettség alól. Azonban a kötelezettség keletkezésének feltétele, hogy az Alkotmánybíróság eljárása az EUMSz. 267. cikke szempontjából jogorvoslatnak minősüljön. Amennyiben nem minősül jogorvoslatnak, akkor az alapügyben eljáró legmagasabb szintű bíróságot (Kúria) kell olyan bíróságnak tekinteni, amelynek határozatai ellen a belső jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések elleni alkotmányjogi panaszt (és így *a fortiori* a többi alkotmánybírósági eljárást) nem tekinti „hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak", mert nem a jogvita megoldása a fő cél, hanem az alkotmány védelme.

A kérdés viszont az, hogy *az EUMSz. 267. cikke szempontjából* minősíthető-e jogorvoslatnak egy alkotmánybírósági eljárás (alkotmányjogi panasz esetében). Ezt az dönti el, hogy az eljárásban a fél – az eljárás igénybevételének korlátaira is tekintettel – hatékonyan gyakorolhatja-e a jogorvoslathoz fűződő jogát a támadott bírói döntéssel szemben. Ez eseti mérlegelés kérdése. Amennyiben elfogadjuk, hogy az alkotmánybírósági eljárások egyike sem jogorvoslat (az EUMSz. 267. cikke szempontjából sem), akkor az Alkotmánybíróságnak joga, de nem kötelezettsége előzetes döntéshozatalt kezdeményezni. Ekkor viszont az a furcsa helyzet áll elő, hogy – konkrét eljárást nézve – egy korábbi szakaszban nyílik meg egy bíróság előterjesztési kötelezettsége (pl. Kúria), míg egy későbbi szakaszban az Alkotmánybíróság előterjesztési joga. A nehézség csak elvi, ugyanis az Európai Bíróság gondosan elkerüli, hogy egy tagállami alkotmánybíróságról beérkező előterjesztést annak alapján minősítsen, hogy ezzel az alkotmánybíróság az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének kötelezettségét teljesítette, vagy csak a vonatkozó jogát gyakorolta. Nem egyértelmű, hogy az indítványozó miképpen kezdeményezheti azt, hogy az Alkotmánybíróság előzetes döntéshozatali kérelemmel éljen az Európai Bíróság felé. Ez élesen a 3165/2014. végzéssel záruló eljárásban jött elő. Az indítványozó, amely bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, kérte, hogy a felvetődő uniós jogkérdés vonatkozásában az Alkotmánybíróság előzetes döntést kezdeményezzen. Az öttagú tanács úgy foglalt állást, hogy egy indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján csak a támadott bírósági határozat megsemmisítését indítványozhatja, de előzetes döntéshozatali eljárást nem. Így ezt az indítványt önálló indítványként kezelte, és visszautasította, mert nem a jogosult terjesztette elő [Ügyrend 30. § (2) c) pont]. Mivel az Abtv. egyetlen eljárásnál sem utal arra, hogy az indítványozó előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is indítványozhatja, ezzel a testület láthatóan saját magának tartja fenn a jogot, hogy ebben *ex officio* eljárjon. Bizonyos szempontból érthető, ha az Alkotmánybíróság formai okokból utasít el kérelmet előzetes döntéshozatal kezdeményezésére. Következményképpen, a testületnek nem kell érdemben belebocsátkoznia abba, hogy van-e kötelezettsége az adott esetben előzetes döntéshozatalt kezdeményeznie, vagy abba, hogy milyen érdemi okok szólnak az előzetes döntéshozatal kezdeményezése ellen. Azonban ez egy eljárási kérdésben tett indítvány volt, a panaszhoz képest járulékos jellegű. Így az elutasítás alapja sem aggálytalan. Amennyiben az előzetes döntéshozatalt kezdeményező indítvány önálló, az alkotmányjogi panasztól elkülönülő indítvány, nem használható az Ügyrend 30. §-a, mert az csak alkotmányjogi panasz befogadásának kérdését rendezi. Ha az indítványt valahogy az alkotmányjogi panasz részének tekintjük, akkor viszont nem mondhatjuk rá, hogy nem a jogosult terjesztette elő, mert az alkotmányjogi panaszt jogosultan terjesztette elő az indítványozó. Az elutasítás mögött nyilván valami olyasmi tétel állhat, hogy nem terjeszthető elő olyan indítvány, amelyet az Abtv. és az Ügyrend nem tesz kifejezetten lehetővé, azonban ezt a tanács itt, ilyen formában nem mondta ki. Egy lényeges gyakorlati nehézség abban a megközelítésben rejtőzik, amely az Alkotmánybíróságot jellemzi az uniós joghoz való kapcsolatában. Az előzetes döntéshozatali eljárás jellegében és funkciójában az uniós jog alkalmazásához kötődik, uniós jogi normák értelmezését, esetleg érvényességének kétségbe vonását feltételezi. Az Alkotmánybíróság azonban érzékelhetően igen tartózkodó az uniós jog irányában. Ez eddig három fontos mozzanatban csúcsosodott ki. Az első az, hogy az Alkotmánybíróság kiszorította az uniós jogi kérdések legnagyobb részét az alkotmányossági kérdések köréből. A 72/2006. AB határozatban felállította az *„uniós jog uniós jogként a belső jog része"* doktrínát. Mivel az uniós jog a belső jog része, így a magyar jogszabályok konfliktusa az uniós jogszabályokkal nem képez alkotmányossági kérdést. Ezzel párhuzamosan, az uniós jog végrehajtása (átültetése) sem alkotmányos kötelezettség (I1053/E/2005. AB határozatot). Az Alkotmánybíróság nem mindig alkalmazza következetesen a doktrínát. A megközelítés második jellemzője az, hogy az Alkotmánybíróság tartózkodik az uniós jog értelmezésétől. Ez a tétel az Alkotmánybíróság Lisszabon-határozatában jelenik meg: az uniós alapító szerződések értelmezése az Európai Unió Bíróságának a hatásköre, így az Alkotmánybíróság nem fog belebocsátkozni azok „önálló" értelmezésébe. Mindez az uniós jogból nem következik (az uniós jogot bárki értelmezheti), és az uniós bíróságok nem az egyedüli, hanem mindössze a legmagasabb szintű hiteles értelmezői az uniós jognak. Erre tekintettel ezt a megközelítést csak önkorlátozásnak lehet tekinteni, amely az uniós jog értelmezésének kizárásával egyben megelőzi az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének helyzeteit is.

Felesleges az uniós jog alkotmánybírósági értelmezésének előzetes kizárása, ráadásul nem is tartható be. A 26/2015. AB határozatban a testület nemcsak értelmezte, hanem egyenesen alkalmazta is az uniós jogot az alapügy tényállására. A 3165/2014. AB végzésben az Alkotmánybíróság érdemben egyetértett az eljáró bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy az indítványozó által előzetes döntéshozatali eljárásban feltenni indítványozott kérdések nem felelnek meg az EUMSz. 267. cikkében foglalt feltételeknek. Ezzel az Alkotmánybíróság implicit módon maga is önállóan értelmezte az EUMSz. 267. cikkét, hiszen csak így ítélhette meg az eljáró bíróság álláspontjának helyességét. Az Alkotmánybíróság formai okokból elzárja az indítványozókat attól, hogy előzetes döntéshozatalt kezdeményezzenek alkotmánybírósági eljárásban. A német szövetségi alkotmánybíróság előtt a törvényes bíróhoz való jog a *Solange II-ügytől* kezdve lehetőséget biztosított az indítványozóknak ahhoz, hogy számon kérjék a bíróságok kötelezettségét az előzetes eljárás kezdeményezésére. Az Alkotmánybíróság előtt e lehetőség nem működik, mert ebben az összefüggésben a bíróságok mérlegelési joga tekintetében még nem alakult ki kifejezett alkotmányos (pl. ésszerűségi vagy önkényességi) korlát. Az ilyen elutasító döntéssel szemben az indokolási követelmények érvényesítése, amelyek formálisabbak, objektívebbek, bár az Alkotmánybíróság nem akar ez alapján is alaptörvény-ellenesnek minősítsen egy bírói döntést. Annak, hogy az Alkotmánybíróság maga kezdeményezzen előzetes döntést az Európai Bíróságon, több akadálya van, ezek közül a legfontosabb, hogy az Alkotmánybíróság igyekszik leszorítani az uniós jogi problémákat alkotmány alatti szintre, és maga is tartózkodik uniós jogi normák értelmezésétől. Így nem alakul ki olyan helyzet, ahol érdemben felvetődne előzetes döntéshozatal kezdeményezése, ez viszont felveti a bírósági önkény kérdését. A 26/2015. AB határozat és a 3165/2014. AB végzés azt példázza, hogy rendkívül megszorító, ezért a joggyakorlat változása szükséges." (B.L.SZTE ÁJTK)

Fentiek alapján azt is konkrétan, tényekre, adatokra megalapozva vizsgálni kell, hogy a magyarországi joggyakorlat megfelel-e ennek, így jelen esetben a kérelemben támadott jogi rendelkezések az Egyezménybe, illetve a Chartába ütköznek-e. Fővárosi Törvényszéknek valamint a Kúriának jelen ügyben meg kellett volna vizsgálnia, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás megindításához, továbbá az Alkotmánybíróság előtti eljáráshoz – az általam hivatkozott jogi érvelés mellett – milyen további tények, adatok beszerzését látja szükségesnek az alperestől ahhoz, hogy ezen tények alapján hozhasson jogilag is megalapozott döntést. A Fővárosi Törvényszék ítélete valamint a Kúria végzése meghozatalával jogszabálysértő módon járt el.

Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelem során az alábbiakra is hivatkoztam:

1) A Kp. 118. § (1) A Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálat

a) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása:

A Kúria a Pp-ben megfogalmazott felülvizsgálati kérelem engedélyezésének feltételei kapcsán hozta, ugyanakkor a joggyakorlat alkalmazhatóságának egységessége érdekében hivatkozom a Kúria 2/2017. (IX. 13.) PK véleményében megfogalmazottakra: ***A Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, kollégiumi véleményében, az elvi irányítás még hatályos korábbi eszközeiben (irányelv, elvi döntés, kollégiumi állásfoglalás), illetve az általa közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.***

Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. Egyértelmű tény, hogy a Kúria jogegységi határozatában, kollégiumi véleményében, az elvi irányítás még hatályos korábbi eszközeiben (irányelv, elvi döntés, kollégiumi állásfoglalás), illetve az általa közzétett eseti határozatban még nem, illetve, nem minden, az általam részletesen indokolt kérdésben foglalt állást, és a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A Kp. 118. § (1) a) pontjának vizsgálata során, kérem jelen felülvizsgálati kérelemben foglaltakat e tárgykörben összefüggéseiben is érdemben vizsgálni.

2) Kp. 118. § (1) A Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálat

b) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége:

A Kúria a Pp-ben megfogalmazott felülvizsgálati kérelem engedélyezésének feltételei kapcsán hozta, ugyanakkor a felvetett jogkérdés súlya, illetve társadalmi jelentősége vonatkozásában hivatkozom a Kúria 2/2017. (IX. 13.) PK véleményében megfogalmazottakra:
A Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve az ügy társadalmi jelentőségére alapítottan a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélkezési gyakorlatában. A Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel a felülvizsgálatot különösen abban az esetben engedélyezi, ha a jogkérdés nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel. A Kúria a felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az adott ügy a jogalanyok széles körét érinti. A szolgálati nyugdíjban/járandóságban részesülők társadalmi csoportja homogén csoport, amely nem bontható további alcsoportokra. Ennek ellenére a hazai jogalkalmazók eltérő módon alkalmazzák a jogszabályi rendelkezéseket. A bíróságoknak azt kell figyelembe venniük, hogy a homogén csoportba tartozó társadalmi csoport tagjai között nem tehető különbség nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint. A Kp. 118. § (1) b) pontjának vizsgálata során, kérem jelen felülvizsgálati kérelemben foglaltakat e tárgykörben összefüggéseiben is érdemben vizsgálni.

3) Kp. 118. § (1) A Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

c) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége:

A Kúria a Pp-ben megfogalmazott felülvizsgálati kérelem engedélyezésének feltételei kapcsán hozta, ugyanakkor az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége vonatkozásában hivatkozom a Kúria 2/2017. (IX. 13.) PK véleményében megfogalmazottakra:
A Kúria az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) előzetes döntéshozatali eljárásának szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha úgy ítéli meg, hogy a fél által feltett kérdést az EUB elé kell terjeszteni. A felülvizsgálat e pont alapján csak akkor engedélyezhető, ha a fél már az eljárás során indítványozta az általa felvetett jogértelmezési kérdés EUB elé terjesztését, de azt a bíróság elutasította, vagy arról – a fél kérelme ellenére – nem határozott. Egyértelmű tény, hogy már a bírósági keresetemben is részletes jogi indokolással alátámasztva indítványoztam a Fővárosi Törvényszéknél, hogy ügyemben kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az Európai Unió Bíróságán, azonban ezt a Fővárosi Törvényszék 112.K.702.641/2021/8. számú ítéletében elutasította.

A Fővárosi Törvényszék ítéletében sem indokolás, de még csak utalás sem történt arra vonatkozóan, hogy milyen konkrét jogszabályi rendelkezések alapján döntött úgy, hogy és nem indokolt az Európai Unió Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése. Egyértelmű tény, hogy a Fővárosi Törvényszék jogerős bírósági ítélet meghozatalára jogosult bíróság, az 112.K.702.641/2021/8. számú ítélet jogerős ítélet, ezért érdemben vizsgálnia és indokolni kellett volna azt, hogy milyen jogszabályi rendelkezések alapján nem vizsgálta érdemben az előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatásának szükségességét. Az nem felel meg tisztességes eljáráshoz fűződő jog érvényesülésének sem, ha csak önmagában tényként kerül rögzítésre, hogy a Fővárosi Törvényszék elutasítja az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, ugyanakkor ennek részletes indokolása pedig hiányzik. *A Kp. 118. § (1) c) pontjának vizsgálata során,* kérem jelen felülvizsgálati kérelemben foglaltakat e tárgykörben *összefüggéseiben is érdemben vizsgálni.*

4) ***Kp. 118. § (1) A Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható.***

A Kp. 118. § (1) d) pontjának vizsgálata során,* kérem jelen felülvizsgálati kérelemben foglaltakat e tárgykörben *összefüggéseiben is érdemben vizsgálni.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján egy járulékfizetéssel megalapozott, tehát ellenérték fejében, a szolgálati nyugdíjam megállapításakor hatályban levő jogszabályon alapuló szerzett jogot, tulajdont von el utólag, visszaható hatállyal. Tekintettel arra, hogy a rendőri állományban eltöltött 27 évnyi szolgálat alatt, továbbá az egyéni vállalkozásom valamint a jelenlegi munkaviszonyom időtartama alatt a járulékok folyamatos fizetésével, joggal számíthattam a társadalombiztosítási nyugellátás törvény szerint nekem járó összegére, így álláspontom szerint a hivatkozott jogszabályok sértik különösen a jogbiztonság, az előreláthatóság, kiszámíthatóság követelményét, és nem felelnek meg a szerzett jogok alaptörvényi védelmének. Utalok arra, hogy a hivatásos szolgálatba lépéskor döntésem meghozatalakor a szolgálati nyugdíj lehetőségével számoltam. Az állam által kínált jogosultságokat figyelembe véve, illetve a speciális kötelezettségeket elfogadva arra számíthattam, amennyiben 25 év szolgálati időt eltöltök a többi munkavállalóhoz képest lényegesen nehezebb, több kötelezettséggel járó és számos alapvető emberi jogi korlátozást is magában hordozó hivatásos szolgálat ellátásával, akkor azt a magyar állam az 1971 évi 10. tvr, valamint az 1996. évi XLIII. törvényben meghatározottak alapján megfelelő módon – a jogszabályokban levő feltételek megléte esetén – a szolgálati nyugdíj biztosításával elismeri. Az állam a versenyszférához képest lényegesen szerényebb anyagi javadalmazás és egyes alkotmányos jogokban való jelentős korlátozás ellentételezéseként a kedvezményes nyugdíj intézményét kínálta. A szolgálati nyugállományba helyezésem előtt teljesítettem az állammal szemben a köz érdekében vállalt kötelezettségeket, és ezek ellentételezéseként a hatályos törvényben foglalt jogosultságok igényt tartok. Az állam azonban nem tartotta be a jogszabályban vállalt kötelezettségét, az általa megállapított ellátást utólag, visszamenőleges hatállyal csökkentette és évről évre egyre jelentősebb mértékben még el is vonja. Ráadásul az egyéni vállalkozásom időtartama valamint a jelenlegi munkaviszonyom időtartama alatt befizetett társadalombiztosítási járulékok/adók befizetésének teljes ellentételezése sem történik meg. Az állam ugyan kimentheti magát az egyezménysértés – ekképpen az alaptörvény-sértés – alól azzal, ha a bevezetett intézkedés alapjául egy meghatározott közérdekre hivatkozik, és az államnak mérlegelési lehetősége van abban, hogy mit tekint közérdeknek. Ugyanakkor ha ezen közérdekre való hivatkozás nyilvánvalóan nélkülöz mindenféle alapot, a közérdekre való hivatkozás nem foghat helyt (*James és Társai kontra Egyesült Királyság*, § 45; és *Valkov és Társai kontra Bulgária*, 2033/04, 19125/04, 19475/04, 19490/04, 19495/04, 19497/04, 24729/04, 171/05, 2041/05, § 91, 2011. október 25.).

Magyarországon teljes összegű nyugdíj annak állapítható meg, aki legalább 20 év társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkezik, ezért a részemre megállapított szolgálati nyugdíj (jelenleg szolgálati járandóság) valamint az egyéni vállalkozás és munkaviszony alatt befizett társadalombiztosítási járulék/adó ellentételezése tulajdonjogi védelem alatt áll. Az Emberi Jogok Európai Bírósága is, amelynek gyakorlatában régóta megfigyelhető, hogy a tulajdon fogalmának használatakor függetleníti magát a nemzeti jogalkotó és jogalkalmazó szervez interpretációitól, annak tartalmát pedig folyamatosan bővíti. Már a Gasus Dosier- und Fördertechnik GmbH v. Hollandia ügyben (1995. február 23-i ítélet, 15375/89, Series A no. 306-B, p. 46) leszögezte, hogy a tulajdon fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, így meghatározott vagyoni értékkel bíró előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek. A tulajdonjogba való beavatkozásnak, ahhoz, hogy ne ütközzön az Egyezménybe, törvényesnek kell lennie és a „köz érdekében" egy legitim célt kell szolgálnia. A törvényesség nem csupán egy nemzeti jogban meglévő, az intézkedésre felhatalmazást adó jogszabály meglétét feltételezi, hanem magában foglalja a jog minőségének az értékelését is, azaz az önkényes intézkedéssel szemben védelmet kell, hogy biztosítson (James kontra Egyesült Királyság, 8793/85, § 67. 1986. február 21, series A, No. 98, (1986) 8 EHRR 123). A jognak tehát kellőképpen pontosnak és előreláthatónak kell lennie az abból származó következményeket illetően. A jogszerűség követelménye magában foglalja a visszaható hatály tilalmát is. A visszaható hatály tilalma azonban nemcsak az Egyezmény valamennyi cikkét átható jog uralmának (rule of law) elvéből fakad, hanem azt a magyar jog is kifejezetten tiltja. A jogalkotási törvény világosan rögzíti, hogy jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem vonhat el vagy korlátozhat jogot. Ezt a törvényben meghatározott jogelvet egyébként az Alkotmánybíróság számos döntésében újra és újra megerősítette. A nyugdíjnak a tulajdonhoz való joggal és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával való összefüggéseire vonatkozó alapvetések az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatában:

A nyugdíj és a tulajdonhoz való jog összefüggésével kapcsolatos alapvetések a strasbourgi esetjogban a Moskal v Poland (10373/05) ügyben hozott ítéletében a Bíróság korábbi döntéseire hivatkozva kifejezésre juttatta, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke nem keletkeztet jogot a tulajdonszerzéshez és a szerződő államok szabadon alakíthatják ki társadalombiztosítási rendszerüket. Abban az esetben azonban, ha a szerződő állam hatályos szabályozása jogot biztosít valamilyen szociális ellátásra – függetlenül attól, hogy az járulékalapú vagy sem – az, az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének hatálya alá tartozik, és tulajdoni igényt keletkeztet. Látható, hogy a Bíróság esetjogában még a járulékfizetéssel nem megalapozott szociális ellátások is tulajdonjogot megillető védelmet élveznek. A nyugdíj - mint járulékfizetéssel megalapozott szociális ellátás - esetében a strasbourgi székhelyű bíróság a Kjartan Ásmundsson v Iceland (60669/99) ügyben rámutatott a nyugdíjalaphoz való pénzügyi hozzájárulás tulajdonjogot keletkeztető természetére és ennek alapján arra, hogy az alapból való kifizetés módja érintheti a tulajdonjogot. A Bíróság hangsúlyozta, hogy az Egyezmény tulajdon védelmét biztosító cikkét nem lehet úgy értelmezni, hogy az egy meghatározott összegű ellátásra való jogosultságot alapozna meg. A konkrét ügyben a Bíróság értékelése szerint azonban nem is arra szerzett jogot a kérelmező, hogy az alapból egy meghatározott hányadot kapjon, hanem arra, hogy nyugellátásban részesüljön meghatározott feltételek fennállása esetén – ez az, amit az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkét szem előtt tartva a Bíróság védelemben részesített. E megállapítás azért fontos, mert a szolgálati nyugdíj esetén is alapvetően arról van szó, hogy a fegyveres szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai – meghatározott, törvény által előírt feltételek szerint – nyugellátásra, annak minden jogi jellemzőjével és következményével együtt, és nem csupán egy meghatározott összeg folyósítására szereztek jogosultságot. Ha az Emberi Jogok Európai Bírósága azt állapítja meg, hogy az előtte fekvő ügyben a támadott szabályozás a tulajdonjogba történő beavatkozásnak minősül, a továbbiakban azt vizsgálja, hogy a közérdek szolgálata, mint a tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás legitim célja és az egyéni alapjogok védelme tekintetében méltányos mérlegelésre került-e sor (a Bíróság kimondta a Kjartan Ásmundsson v Iceland ügyben is). Ezzel összefüggésben a Moskal v Poland ügyben a Bíróság kifejezésre juttatta, hogy annak vizsgálata során, hogy a tulajdonjog-korlátozásnak volt-e legitim célja, a kormányok szabadságot élveznek annak megítélésében, hogy mit kíván meg a közérdek.

Az is a nemzeti kormányok értékelésétől függ, hogy a közérdek érvényre juttatásához a tulajdonhoz való jog korlátozása szükséges-e. Ugyanakkor e tekintetben a kormányok értékelése mégsem teljesen szabad: a határ ott húzódik, ahol a közérdek érdekében történő fellépésnek nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja („manifestly without reasonable foundation") (a Stec and Others (65731/01 and 65900/01). Fontos felhívni a figyelmet a Bíróságnak arra a szintén a Moskal v Poland ügyben tett megállapítására, miszerint attól, hogy valamely tulajdonjogi védelmet élvező jogosultság bizonyos törvény által meghatározott körülmények fennállása esetén megvonható, az eset még az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének hatálya alá tartozik.. Vagyis, lehetséges a megkülönböztetés az említett célok elérése érdekében, de a megkülönböztetett csoport jogaiba való beavatkozásnak az Egyezmény alapján indokolhatónak kell lennie. (Andrejeva v Latvia, para 83) A nyugdíjnak a tulajdonhoz való joggal és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával való összefüggéseire vonatkozó, a fellebbezésben megfogalmazottak szempontjából különösen releváns megállapítások az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatában. A támadott szabályozás nem jogszerű (lawful). Az Emberi Jogok Európai Bírósága a The Former King of Greece and Others v Greece ügyben (25701/94) hozott ítéletében is megerősítette azt az alapvető fontosságú elvet, mely szerint az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkével kapcsolatban az elsődleges és legfontosabb követelmény az, hogy a tulajdonhoz való jogba az állam részéről történő bármilyen beavatkozásnak jogszerűnek (lawful) kell lennie. Az 1. Cikk első bekezdésének második mondata a tulajdontól való megfosztást csak törvényben meghatározott feltételek esetén teszi lehetővé, a második bekezdés pedig csak abban az esetben ismeri el az államok jogát a tulajdonhoz való jogba való beavatkozásra, amennyiben az törvény által szabályozott módon történik. (The Former King of Greece and Others v Greece, para 79) A Bíróság által meghatározott jogszerűség követelménye azonban a kifogásolt szabályozás vonatkozásában nem valósul meg, az ugyanis a belső, vagyis a magyar jogba ütközik. Az eddigiekben láthattuk, hogy a 2011. évi CLXVII. törvény kifogásolt rendelkezései ellentétesek az Alkotmánybíróság határozataiban megállapított és következetesen alkalmazott elvekkel, melyek az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése értelmében mindenkire nézve kötelezőek. Olyan erga omnes hatályú elvek említhetők itt, mint az, hogy a nyugdíj olyan jogosultság, amelynek értéke nominálisan nem csökkenthető vagy az, hogy valamely szolgáltatás lecsúsztatása a biztosításból a segélyezésbe alapjogba való beavatkozást valósít meg. A Kjartan Ásmundsson v Iceland eset kapcsán előzőekben látható volt, hogy a Bíróság alapvetően a nyugellátásra való jogosultságot és nem valamely meghatározott összeg folyósítására vonatkozó jogot tekinti olyan jognak, amely az Egyezmény alapján a tulajdonjogot megillető védelemben részesül. Ez az eset hangsúlyosan mutat rá arra, hogy magyar jogi szabályozásban foglaltak olyan jogsérelmet okoznak, amelyek a jogvédelem alacsonyabb szintjét eredményezik. Érdemes visszautalni az Alkotmánybíróság 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában megfogalmazottakra, melyek szerint „valamely szolgáltatás átmenet nélküli megváltoztatása, vagy "lecsúsztatása" a biztosításból a segélyezésbe abban is a jogi pozíció lényeges változását hozza, hogy a bizalomvédelem szempontjából egy gyengébb kategóriába kerül az érintett (megszűnik a - tulajdonvédelem-), s ez fölér egy alapjogba való beavatkozással". A szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággal történő felváltása esetében arról van szó, hogy a jogosultat szerzett jogként megillető nyugdíj egy, őt más jogcímen megillető szociális ellátássá fokozódik, „csúsztatódik" le. Ez pedig egyrészt azt jelenti, hogy sokkal könnyebben vonható meg és a 2011. évi CLXVII. törvény értelmében annak összege csökkenthető is. Másrészt pedig a más jogcímen járó szociális ellátás nem élvez a tulajdonhoz való jognak megfelelő védelmet. Hiszen azt nem is védi alapjogként Magyarország Alaptörvénye, míg a tulajdonhoz való jogot továbbra is akként ismeri el. A hivatkozott strasbourgi esetekből is az látszik, hogy a nem nyugdíj jogcímen folyósított ellátás alacsonyabb szintű jogi védelmet élvez, mint a nyugdíj-jogcímen folyósított. A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) bekezdése nem a nyugellátás összegének csökkentéséről rendelkezik: a kifogásolt szabályozás értelmében a szolgálati nyugdíj megvonásáról és annak más jogcímen járó ellátással való helyettesítéséről, lényegében a nyugellátás „lecsúsztatásáról" van szó és ez a más jogcímen járó ellátás az, amelynek az összege az 5. § (2) bekezdése értelmében csökken. Ez pedig azáltal is súlyos jogsérelmet okoz a kifogásolt rendelkezések hatálya alá tartozó személyeknek, hogy a jogvédelem szempontjából gyengébb kategóriába kerülnek.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának nyugdíjjal kapcsolatos joggyakorlata alapján megállapítható, hogy annak megítélése során, hogy a jogosultnak az Egyezmény által biztosított tulajdonhoz való jogát érte-e és milyen mértékű sérelem, illetve azzal összefüggésben ez az alapjogi sérelem a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik-e, jelentős súllyal esik a latba az a tény, hogy a jogosultat érő jogkorlátozás rajta kívül álló okból következett be. Látható ez a már idézett Kjartan Ásmundsson v Iceland ügyben is, amikor a Bíróság különösen fontos körülményként értékelte, hogy a jogosult a nyugdíj-jogosultságát kizárólag rajta kívül álló ok, azaz jogszabályi változás következtében veszítette el, a saját magatartásának abban semmilyen szerepe nem volt. Jogosultságának elvesztése a kérelmező által sem előrelátható, sem elkerülhető, sem pedig befolyásolható nem volt. Megjelenik ez a szempont a már szintén hivatkozott Moskal v Poland eset kapcsán is. Az Andrejeva v Latvia ügyben hozott ítéletében a tulajdonjog sérelmével összefüggő hátrányos megkülönböztetés vonatkozásában a Bíróság elvi éllel jelentette ki, hogy abban az esetben, ha a Bíróság azon az alapon nem állapítaná meg a diszkrimináció-tilalomba ütközést, hogy a kérelmező elkerülheti az eltérő bánásmódot azáltal, hogy a 14. Cikkben felsorolt – a hátrányos megkülönböztetés alapjául szolgáló – tulajdonságok valamelyikén változtat, az a 14. Cikk lényegi tartalmát üresítené ki. Vagyis az eljárás alá vont szerződő állam nem hivatkozhatott a megkülönböztetéssel kapcsolatban arra, hogy a kérelmező a saját döntése alapján kerülhetne olyan helyzetbe, amikor nem vonatkozik rá a hátrányos megkülönböztetés. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatával kapcsolatos alapvetések áttekintése során láthattuk, hogy mind a tulajdonhoz való jogba való beavatkozás, mind pedig a megkülönböztetés tekintetében az államok viszonylag széles mérlegelési lehetőséget élveznek a tulajdonhoz való jog korlátozásának legitim céljaként a közérdek tartalmának, illetve a megkülönböztetés ésszerű indokaként gazdasági vagy szociális stratégiájuknak a meghatározásában. E széles mérlegelési lehetőség határa ott húzódik, ahol a tulajdonjog korlátozásának, illetve az eltérő bánásmódnak nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja. A Kjartan Ásmundsson v Iceland ügyben a kormány a kérelmező nyugellátásának megvonását eredményező szabályozás céljaként a nyugdíjalap egyenlegének javítását és a nyugdíjrendszer stabilitását jelölte meg. A Bíróság elfogadta mindezt legitim célként, azonban hátrányos megkülönböztetést állapított meg azzal összefüggésben, hogy az előtte fekvő ügyben vizsgált szabályozás a jogosultaknak – az összes jogosult számarányához viszonyítva – csupán egy szűk körét érintette, ezért a legitim cél az intézkedéssel nem volt igazolható. A szabályozás a cél elérésre tehát nem volt alkalmas és a hatálya alá tartozóknak – így a konkrét ügy kérelmezőjének is – a legitim céllal arányban nem álló túlzott terhet kellett viselniük, mely tulajdonhoz való joguk korlátozásában, azaz nyugellátásuk elvesztésében nyilvánult meg. Előzőeken túl, hivatkozom a „jogos várományra" azért, hogy tulajdonjogomat hatékonyan gyakorolni tudjam. (*J.A. Pye (Oxford) Ltd és J.A. Pye (Oxford) Land Ltd kontra Egyesült Királyság* [GC], § 61; *Maltzan és mások kontra Németország* (dec.) [GC], § 74 (c); *Kopecký kontra Szlovákia* [GC], § 35 (c)). A „váromány" akkor „jogos", ha jogszabályi rendelkezésen alapul (*Saghinadze és mások kontra Grúzia*, § 103). Esetemben mindezen feltételek teljesülnek. A „tulajdon/javak" fogalma kiterjeszthető egy adott juttatásra, amelytől az érintett személyek a juttatásra való jogosultság egy diszkriminatív feltétele miatt esnek el (a férfiak és nők közötti különbségtételről egy járulék fizetésétől független jóléti juttatásra való igény kapcsán) lásd: *Stec és mások kontra Egyesült Királyság* (dec.) [GC], § 55; az állampolgárság alapján való különbségtételről az öregségi nyugdíjban részesülők között lásd: *Andrejeva kontra Lettország* [GC], § 79. Ha egy szerződő állam, amely ratifikálta az Egyezményt és az 1. kiegészítő jegyzőkönyvet, olyan jogszabályt alkot, amely előírja az előző rezsim alatt elkobzott vagyontárgyak teljes vagy részleges visszaszolgáltatását, új jogszabályban megerősíti a korábban hatályban levő intézkedéseket, ez a jogszabály tekinthető úgy, mint amely egy új, az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. bekezdése által védett tulajdonjogot keletkeztet a visszaszolgáltatási feltételeknek megfelelő személyek számára. Ugyanez érvényes a ratifikáció előtt alkotott jogszabály által a visszaszolgáltatás és a kártérítés érdekében előírt intézkedések kapcsán, amennyiben a jogszabály azt követően is hatályban marad, hogy a szerződő állam ratifikálta az 1. kiegészítő jegyzőkönyvet (*Maltzan és mások kontra Németország* (dec.) [GC], § 74 (d); *Kopecký kontra Szlovákia* [GC], § 35 (d)).

Az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének alkalmazhatósága vonatkozásában nincs ok a különbségtételre a járulékalapú és a nem járulékalapú ellátások között. Ugyan az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke nem foglalja magában a jogot a társadalombiztosítási ellátásban való részesülésre, ha azonban egy szerződő államban olyan jogszabály van hatályban, amely az ellátás fizetését jóléti juttatásként előírja – akár a járulékok előzetes megfizetésétől függően vagy attól függetlenül –, azt a jogszabályt olyannak kell tekinteni, mint amely az abban foglalt követelményeket teljesítő személyek számára az 1. kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá eső tulajdonosi érdekeltséget keletkeztet (*Stec és mások kontra Egyesült Királyság* (dec.) [GC], §§ 53-55; *Andrejeva kontra Lettország* [GC], § 77; *Moskal kontra Lengyelország*, § 38). Az állami intézkedéssorozat, mindezen körülmények összességét figyelembe véve, aránytalan és súlyos egyéni terhet ró rám, mint kérelmezőre. Mindezekre tekintettel az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke alatti jogom sérült.

Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. cikk (Megkülönböztetés tilalma) a diszkrimináció-tilalom sérelmének vizsgálatával kapcsolatban utalni kell a Bíróság *Carson és Társai* ügyben (*Carson és Társai kontra Egyesült Királyság* [GC], no. 42184/05, ECHR 2010) hozott döntésében tett megállapítására, amely szerint, amikor a Bíróság a jóléti vagy nyugdíjrendszerekkel kapcsolatos panaszokat bírálja el, akkor nem a kérelmező egyéni helyzetének sajátos körülményeit vizsgálja és azt, hogy arra milyen hatással van a támadott szabályozás, hanem a Bíróságnak ilyen esetekben elvi kérdésben kell döntenie: abban, hogy a jogszabályok magukban jogellenesen különböztetnek-e meg hátrányosan összehasonlítható helyzetben lévő egyéneket (*ibid*, § 62). A 14. cikk értelmezésében az eltérő bánásmód akkor minősül diszkriminatívnak, ha objektív oka és ésszerű indoka nincsen, azaz ha nem egy jogszerű cél érdekében történik, vagy ha nem áll fenn elfogadható arányosság az alkalmazott eszköz és az elérni kívánt cél között (*Karlheinz Schmidt*, § 24 és *Gaygusuz*, § 42). A 14. cikk a diszkrimináció elleni védelmet biztosítja. A diszkrimináció a lényeges szempontból azonos helyzetben lévő személyekkel szemben objektív és ésszerű indokok nélküli eltérő bánásmódot jelent (*Willis*, § 48).

A 14. cikk tehát nem tiltja az olyan bánásmódbeli különbségeket, amelyek a lényeges tények objektív értékelésén alapulnak, és amelyek a köz érdekében egy tisztességes egyensúlyt teremtenek a közösség érdeke és az Egyezmény által védett jogok tiszteletben tartása között (*Zarb Adami kontra Málta*, 17209/02, § 73, ECHR 2006-VIII). Ennélfogva – azért, hogy különbséget lehessen tenni a megengedhető megkülönböztetés és a jogszerűtlen diszkrimináció között – a Bíróság gyakorlatában egy teszt alakult ki, mely két lépcsőből áll. Az első az, hogy az érintett állam meg kell határozza azt a legitim célt, amely az eltérő bánásmódot indokolja. A második lépcsőben azt kell elbírálni, hogy vajon ezzel a kitűzött céllal arányban áll-e az eltérő bánásmód. A teszt e két eleme egymást kell kövesse, tehát először az adott kormánynak kell az eltérő bánásmód legitim célját igazolnia, és amennyiben sikerrel jár, úgy a kérelmező vitathatja ennek arányosságát (*Larkos kontra Ciprus* [GC], 29515/95, § 31, ECHR 1999-I). Az államoknak széles mérlegelési és értékelési lehetősége van akkor, amikor a gazdasági és szociális célok elérése érdekében alkalmazandó eszközöket kell választania. Azonban ennek is van határa, ugyanis amikor a megkülönböztetésnek már nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja, az az Egyezmény 14. cikkének sérelmét eredményezi (*Stec és Társai kontra Egyesült Királyság* [GC], 65731/01 és 65900/01, § 52, ECHR 2006-VI). A Bíróság esetjoga szerint diszkrimináció tilalmába való ütközés megállapítása nem mellőzhető azon az alapon, hogy a kérelmező elkerülhetné az eltérő bánásmódot azáltal, hogy a 14. cikkben felsorolt – a hátrányos megkülönböztetés alapjául szolgáló – tulajdonságok valamelyikén változtat, mivel ez a 14. cikk lényegi tartalmát üresítené ki (*Andrejeva kontra Lettország* [GC], 55707/00, § 91, ECHR 2009). Az Andrejeva v Latvia ügyben a Bíróság elfogadta azt, hogy a szerződő állam gazdasági rendszerének védelme olyan legitim cél, amely összeegyeztethető az Egyezmény általános elveivel. Mindazonáltal a Bíróság megállapította a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközést: az eljárás alá vont állam még akkor sem hivatkozhatott finanszírozási nehézségekre, ha a kérelmező saját döntése alapján kerülhetne olyan helyzetbe, amikor nem vonatkozik rá a hátrányos megkülönböztetés.

Nem fogadta el továbbá azt a kormányzati érvet sem, miszerint a kérelmező a szóban forgó ügy szempontjából releváns időszakban nem az eljárás alá vont volt szovjet tagköztársaság, hanem a korábbi Szovjetunió számára fizette a nyugdíj-járulékot. Elismerve bár a rendszerváltást követő sajátos és az eljárás alá vont állam számára komoly financiális terhet jelentő történelmi körülmények relevanciáját, ennek ellenére sem hivatkozhatott az ügyben a szerződő állam arra, hogy nem az ő államkasszájába folyt be az eset tárgyát képező időszakban a kérelmező által befizetett nyugdíjjárulék és a Bíróság megállapította a hátrányos megkülönböztetést.

Az uniós jogban a hátrányos megkülönböztetésnek két alapvető formája van: a közvetlen (nyílt) diszkrimináció és a közvetett (burkolt) diszkrimináció. Ez az alapvető elhatárolás megjelenik a Defrenne(II)-ügyben a férfiak és nők egyenlő díjazását előíró EGKSz 119. cikk (EKSz 141., jelenleg EUMSz 157. cikk) alkalmazásánál, l. 43/75 Gabrielle Defrenne v Société anonyme belge de navigation aérienne Sabena [1976] EBHT 0455, 18. pont. Ugyanakkor a megkülönböztetés a Bíróság joggyakorlatában korábban is megjelent az EGKSz 95. (később EKSz 90., jelenleg EUMSz 110.) cikkénél, a piacvédő és diszkriminatív adóztatás tilalmánál, l. pl. 94/74 Industria Gomma Articoli Vari IGAV v Ente nazionale per la cellulosa e per la carta ENCC [1975] EBHT 0699, 13. pont. Azt, hogy mi a közvetett és közvetlen diszkrimináció, és mi közöttük a különbség, legtöbbször a hátrányos megkülönböztetés adott összefüggéseiben lehet megállapítani. Ez függ attól, hogy kik között, milyen alapon, milyen módon, milyen magatartás tanúsításával tilos a hátrányos megkülönböztetés. A Palermo-ügy az állampolgárságon alapuló közvetett diszkrimináció egyik egyszerű és világos példájával szolgált. Ebben a tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Rendelet 3 (1) cikke által, az egyenlő bánásmódot előíró szabályok nem csak a társadalombiztosítási rendszerek jogosultjainak állampolgárságán alapuló nyílt diszkriminációt tiltják, hanem a megkülönböztetés burkolt formáit is, melyek más megkülönböztető feltételek alkalmazásával ténylegesen azonos eredményre vezetnek. Tény az is, hogy az egyenlőségi irányelvekben a hatékony jogvédelmet szolgálja a bizonyítási teher megfordítása, és ezt a tagállamoknak biztosítani kell. A panaszosnak, felperesnek elég olyan tényeket bizonyítani, melyek alapján valószínűsíteni lehet, hogy közvetlen vagy közvetett, hátrányos megkülönböztetés történt. Ezután a bizonyítási teher átfordul, és a bepanaszoltnak, alperesnek kell bizonyítani, hogy az egyenlőség elvének az irányelvekben védett formáit nem sértette meg. A bizonyítási teher átfordulásáról szóló irányelvi rendelkezéseknek fontos előzménye a 97/80/EK irányelv a bizonyítási teher megfordításáról. Az Európai Unió Bírósága a Nikoloudi-ügyben röviden összefoglalta az irányelv jelentőségét: E tekintetben fontos megállapítani, hogy a 97/80 irányelv tizenhetedik és tizennyolcadik preambulum bekezdésére tekintettel az irányelv célja többek között az egyenlő bánásmód elve érvényesítésének hatásosabbá tétele, mivel az első ránézésre hátrányos megkülönböztetés esetén a bepanaszoltnak, alperesnek kell bizonyítania, hogy nem sértették meg ezt az elvet. Ha a panaszos, felperes arra hivatkozik, hogy az egyenlő bánásmód elvét megsértették az ő kárára, és olyan tények fennállását valószínűsíti, amelyek alapján közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés vélelmezhető, akkor a közösségi jogot – így különösen a 97/80 irányelvet – akként kell értelmezni, hogy a bepanaszoltnak, alperesnek kell bizonyítania, hogy nem sértették meg ezt az elvet. C196/02 Vasiliki Nikoloudi v Organismos Tilepikoinonion Ellados AE [2005] EBHT I-1789, 74–75. pontok.

Az Európai Unióban az alapvető jogok jogalapját az európai nemzetközi szerződésekben hosszú időn át elsősorban az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményre történő hivatkozások képezték. A Lisszaboni Szerződés hatályba lépése óta, a jogilag kötelező erejűvé vált Európai Unió Alapjogi Chartája bővíti ki ezt a jogalapot. Az alapvető jogok garantálása az uniós jog egyik alapköve. Az európai nemzetközi szerződések az uniós jog általános elveiként utaltak a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következő alapvető emberi jogokra. Emellett az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szintén nagyban hozzájárult az alapvető jogok fejlődéséhez és tiszteletben tartásához. A Lisszaboni Szerződés 2009. év végén történt elfogadása érzékelhető változást hozott, hiszen az EU immár egy jogilag kötelező erejű Alapjogi Chartával rendelkezik.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága alábbi ítéletei alátámasztják azt, hogy a nyugdíj mellett végzett munka esetén a társadalombiztosítási befizetés nem ellentételezése egyértelműen ellentétes a jogállami normákkal: Lakicevic és mások kontra Montenegró és Szerbia 2012. március: Ez a jogeset arról szól, hogy a kérelmezőnek megsértették azt a jogát, hogy békésen élvezze a nyugdíját, mint tulajdonát, mivel a Montenegrói Köztársaság a Nyugdíj-és Rokkantsági Biztosítási törvényének 112. § (1) bekezdésére hivatkozva felfüggesztette azt, mivel a kérelmező részmunkaidőben kezdett el dolgozni! Az EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) kimondta, hogy a Kj. 1-1 sérült, mert a nyugdíj folyósítását nem lehet felfüggeszteni, mivel az tulajdonnak minősül! Kjartan Asmundsson, 40. §; Rasmussen kontra Lengyelország 38886/05. sz., 71. §, 2009. április 28.; és Wieczorek, 57. §, Lakićević és mások kontra Montenegró és Szerbia*, nos. 27458/06, 37205/06, 37207/06 és 33604/07, § 72, 13. December 2011.) Az Ember jogok Europai Bírósága „Buchen kontra Cseh Köztársaság",Ítélet 2002 nov.22, 36541/97 sz indokolás: A már megítélt szolgálati nyugdíjat nem lehet semmilyen manipulatív eszközökkel csökkenteni, mert ez sérti az egyén vagyonjogait. A jogi viszony, a szolgálati viszony megszűnésével megszünt, és az állam köteles vállalni a felelősséget, amely a szolgálati viszony befejezéséig tartott. 3.Gaygusuz kontra Ausztria 1996 sept. 16, Birósági határozatok gyűjteménye, 1996-IV, 1142 old., 41 bek.) A törvényesség nem csupán egy nemzeti jogban meglévő, az intézkedésre felhatalmazást adó jogszabály meglétét feltételezi, hanem magában foglalja a jog minőségének az értékelését is, azaz az önkényes intézkedéssel szemben védelmet kell biztosítson (*James kontra Egyesült Királyság*, 8793/85, § 67. 1986. február 21, series A, No. 98, (1986) 8 EHRR 123). A jognak tehát kellőképpen pontosnak és előreláthatónak kell lennie az abból származó következményeket illetően. A jogszerűség követelménye magában foglalja a visszaható hatály tilalmát is. A visszaható hatály tilalma azonban nemcsak az Egyezmény valamennyi cikkét átható jog uralmának (rule of law) elvéből fakad, hanem azt a magyar jog is kifejezetten tiltja. A Simmenthal ügyben kimondta az Emberi Jogok Európai Bírósága, hogy a nemzeti bíróságnak joga van mellőzni a nemzeti jogot, ha az a közösségi joggal ellentétes. Az Alkotmánybíróság 1718/B/2010. AB határozata szerint: „Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból" ez kényszerűen nem következne." Ezzel az Alkotmánybíróság a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának kötőerejét mondta ki saját döntéseire vonatkozóan. Hiszen azoknak az alapjogoknak az esetében, amelyekben az Alkotmány, valamint az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga által meghatározott alapjogvédelmi szint. Ez pedig azt jelenti, hogy a szabályozás megítélése tekintetében a strasbourgi esetjogban kikristályosodott elvek megkerülhetetlen mérceként szolgálnak. Az Alkotmánybíróságnak – saját maga által meghatározottan – követnie kell a Strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatát. (Ulyanov kontra Ukrajna, Benthem kontra Hollandia Loiseau kontra Franciaország, Pocius kontra Litvánia, Užukauskas kontra Litvánia). Kizárólag olyan jogot kívántam érvényesíteni egyértelmű tények és adatok alapján, amelyet a magyar jog is elismer (Masson és Van Zon kontra Hollandia, § 48; Gutfreund kontra Franciaország, § 41; Boulois kontra Luxemburg [GC], §§ 90-94; Beaumartin kontra Franciaország, § 28., Boulois kontra Luxemburg [GC], §§ 91-101). A tulajdon tiszteletben tartásához való jog elismert a magyar jogban is (Athanassoglou és mások kontra Svájc, Szücs kontra Ausztria. 238. Fayed kontra Egyesült Királyság, § 65, Al-Adsani kontra Egyesült Királyság [GC], §§ 46-47; Fogarty kontra Egyesült Királyság [GC], § 25). Az ügyemben hozott jogerős bírósági döntés nem foszt meg visszamenőleg a panaszomtól, amelyet nem tesz visszamenőleg nyilvánvalóan megalapozatlanná (Le Calvez kontra Franciaország, § 56).

Önmagában az, hogy a magyar jogi szabályozás tartalmazza az Egyezmény szövegét, még nem jelenti azt, hogy annak elvei érvényesülnek is Magyarországon. Hosszú évek óta éppen a jogállamiság kérdésének vizsgálata – az emberi jogok rendszerszintű sérelme miatt – folyik az Európai Unió szervei részéről Magyarország ellen. A bíróság mulasztása miatt jelentős jogi és anyagi hátrány ér folyamatosan (Osman kontra Egyesült Királyság, Z. és mások kontra Egyesült Királyság, De Bruin kontra Hollandia (dec.), § 57). Nem vitatható az EJEB előtt a 6. cikk 1. bekezdésének alkalmazhatósága olyan jogvitákra, amelyeket a nemzeti jog polgáriként definiál, jelen esetben a jogaimat sértő közigazgatási határozat megsemmisítése iránti keresetre (De Geouffre de la Pradelle kontra Franciaország). A közszolgálattal kapcsolatos jogviták a 6. cikk hatálya alá esnek (Pellegrin kontra Franciaország, Pridatchenko és mások kontra Oroszország, § 47)., és nem indokolható a 6. cikk garanciáinak kizárása a fizetéssel, juttatásokkal vagy hasonló előnyökkel kapcsolatos hagyományos munkajogi vitákból azon az alapon, hogy az érintett köztisztviselő és az állam között speciális természetű viszony állt fent (lásd például a rendőrségi állomány egy speciális juttatásra való jogosultságát érintő jogvitát Vilho Eskelinen és mások kontra Finnország [GC] ügyben). A 6. cikknek az Alkotmánybíróság intézkedésére való alkalmazhatósága tekintetében hivatkozom a Kübler kontra Németország ügyre. A bírósági döntések végrehajtása tekintetében kiemelendő, hogy a 6. cikk 1. bekezdése mindazon eljárásokra vonatkozik, amelyek polgári jogok és kötelezettségek tárgyában döntenek, és ebből nincsenek kizárva az érdemi bírói döntés utáni szakaszok sem. Bármely, bíróság által hozott döntés végrehajtása tehát a „tárgyalás" érdemi része a 6. cikk szempontjából (Hornsby kontra Görögország, § 40; Romańczyk kontra Franciaország, § 53, Buj kontra Horvátország, § 19). A Bíróság alkalmazhatónak találta a különadó megállapítására irányuló eljárások vonatkozásában is (*Bendenoun kontra Franciaország*, *Steininger kontra Ausztria*, §§ 33-38). A kérelem nem nyilvánítható elfogadhatatlannak, ha az Egyezményben és kiegészítő jegyzőkönyveiben meghatározott emberi jogok tiszteletben tartása az érdemi vizsgálatot szükségessé teszi. Az Egyezmény intézményei konzisztensen úgy értelmezték ezeket a rendelkezéseket, hogy azok az ügy vizsgálatának folytatására kötelezik őket, függetlenül a felek megegyezésétől vagy más, az ügylajstromból való törlésre okot adó körülmény létezésétől. Az ügy további vizsgálatának szükségességét állapították meg, amikor az Egyezmény tiszteletben tartását érintő általános jellegű kérdés merült fel (*Tyrer kontra Egyesült Királyság*, §§ 24-27). Ilyen általános jellegű kérdések merülnek fel például akkor, amikor azt kell tisztázni, hogy mi az állam kötelezettsége az Egyezmény alapján, vagy arra kell rávenni egy kérelmezett államot, hogy oldjon meg egy rendszerszintű problémát, amely a kérelmezőn kívül más, hasonló helyzetben lévő személyeket is érint. Pontosan ezt a megközelítést alkalmazták a *Finger kontra Bulgária*, §§ 67-77 ügyben, ahol a Bíróság úgy vélte: nem szükséges eldöntenie, hogy a kérelmező jelentős hátrányt szenvedett-e el, ugyanis az emberi jogok tiszteletben tartása szükségesség tette az ügy érdemének vizsgálatát (amely a polgári peres eljárások ésszerűtlen hosszára és a hatékony jogorvoslat hiányára vonatkozó, potenciálisan rendszerszintű problémával függött össze). A *Zivic kontra Szerbia*, §§ 36-42 ügyben a Bíróság szintén úgy találta, hogy még ha fel is tesszük, hogy a kérelmező nem szenvedett el jelentős hátrányt, az ügyben felvetett közérdekű problémák megkívánják a vizsgálatot. Ezt a Belgrádi Kerületi Bíróságnak a tisztességes bérekkel és az egyenlő munkáért egyenlő bért elvével – konkrétan bizonyos beosztású rendőröknek járó, azonos mértékű illetményemelés kifizetésével – kapcsolatos ellentmondásos esetjoga indokolta. Hasonlóan, a Bíróság a *Nicoleta Gheorghe kontra Románia* ügyben is elutasította az új elfogadhatatlansági feltétel alkalmazását dacára annak, hogy jelentéktelen mértékű összeg (17 euró) forgott kockán, mert a nemzeti igazságszolgáltatás számára elvi jelentőségű kérdésben kellett. A *Juhas Đurić kontra Szerbia* (felülvizsgálat) ügyben a kérelmező a rendőrség által a nyomozás során kirendelt védő díjának kifizetését sérelmezte. A Bíróság úgy vélte, hogy a panaszolt probléma nem tekinthetők triviálisnak és ebből következően olyannak, amelyet nem szükséges érdemben vizsgálni, minthogy a büntető igazságszolgáltatás rendszerének működéséhez kapcsolódik. Így a kormánynak az új elfogadhatósági feltételen alapuló kifogását elutasították, mert az emberi jogok tiszteletben tartása szükségessé tette az ügy érdemének vizsgálatát. Az elfogadhatósági előírás alkalmazása biztosítja, hogy elkerülhető legyen olyan ügyek elutasítása, amelyek triviális jellegük ellenére súlyos kérdéseket vetnek fel vagy az Egyezmény alkalmazása és értelmezése, vagy a nemzeti jog szempontjából.

A *Finger kontra Bulgária*, §§ 67-77 ügyben a Bíróság szerint az ügy központi eleme pontosan az volt, hogy a kérelmezőnek az állítólag ésszerűtlenül hosszú eljárás okozta sérelmét megfelelően megvizsgálják-e hazai szinten. Ezért az ügy nem volt olyannak tekinthető, mint amely kielégíti a második garanciális klauzula feltételeit. Ugyanezt a megközelítést alkalmazták a *Flisar kontra Szlovénia*, § 28 ügyben. A Bíróság megállapította: a kérelmező pontosan azt panaszolta, hogy az ügyét a hazai bíróságok nem vizsgálták meg megfelelően. Azt is megállapította, hogy az Alkotmánybíróság nem foglalkozott a kérelmező azon panaszával, amely az Egyezmény 6. cikkében foglalt garanciák megsértését állította. Mindezért a Bíróság elutasította a kormány ezen elfogadhatósági feltételre alapított kifogását. A *Fomin kontra Moldova* ügyben a kérelmező azt panaszolta a 6. cikkre hivatkozva, hogy a bíróságok nem indokolták megfelelően azt a döntésüket, amellyel elmarasztalták őt egy közigazgatási kihágásban. A Bíróság ebben az ügyben azt a kérdést, hogy az ügyet megfelelően vizsgálták-e ki a hazai bíróságok, egyesítette a panasz érdemének vizsgálatával, végül elutasítva az elfogadhatósági feltétel alkalmazhatóságát és egyidejűleg megállapítva a 6. cikk megsértését. Amikor az ügy olyan állítólagos jogsértéssel kapcsolatos, amelyet a hazai jogrendszer legfelső szintjén okoztak, a Bíróság eltekinthet a megfelelő megvizsgálás követelményétől. Bármely más értelmezés megakadályozná a Bíróságot abban, hogy elutasítson olyan kérelmeket, amelyek arra hivatkoznak, hogy az egyezménysértés a nemzeti igazságszolgáltatás legfelső fokán történt, legyen a kérdéses kérelemben állított sérelem bármily jelentéktelen (*Çelik kontra Hollandia* (dec.)).

A fentiek tételesen a következőképpen foglalhatók össze:

1. Az állam által nyújtott olyan szociális ellátások, mint a nyugdíj, szolgálati nyugdíj/szolgálati járandóság legfontosabb jellemző vonása abban ragadható meg, hogy a foglalkoztatottól aktív időszakában az állam a kötelező járulékfizetéssel vagyont, tulajdont von el. Az Alaptörvény szigorú szabályokat tartalmaz a tulajdon, a tulajdonhoz való jog védelmével kapcsolatban. A kötelező járulékfizetés képében történő tulajdonelvonással az állam kezelésébe, a társadalombiztosítási rendszerbe kerül az a vagyon, amely az érintett időskori megélhetését hivatott biztosítani. Ezért e tulajdonelvonást csakis egy nagymértékű állami garanciavállalás (a másik oldalról: bizalomvédelem) legitimálhatja.

2. A kötelező járulékfizetésből személyes és előre meghatározott igény származik. A szolgálati nyugdíj az évekig, évtizedekig tartó vagyonelvonás és az ahhoz kapcsolódó állami garanciavállalás miatt szerzett jogként illeti meg a jogosultat.

3. A biztosított a biztosítási rendszer fokozottabb stabilitását várhatja el. E stabilitás azt is jelenti, hogy az állam által nyújtott szolgáltatásokat nem lehet sem megfelelő indok nélkül, sem pedig egyik napról a másikra lényegesen megváltoztatni. A járulék fejében járó, illetve a már megszerzett, élvezett szolgáltatás fokozott védelemben részesítendő.

4. A járulék fejében járó szolgáltatás megvonása vagy jogalapjának kedvezőtlen megváltoztatása az alapjogi sérelem ismérvei szerint bírálandó el.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatainak alkalmazása:

Az Alkotmánybíróság több határozatában állást foglalt abban a kérdésben, hogy alkalmazni lehet-e az Alaptörvénnyel összefüggő eljárásokban korábbi határozatait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában megállapította, hogy az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozatai akkor használhatók fel egy újabb ügyben, amennyiben az Alaptörvény konkrét rendelkezései az előző alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú.

Az előző alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései egyezősége esetén nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolnia az Alkotmánybíróságnak. [22/2012. (V. 11.) AB határozat, 1/2013. (I. 7.) AB határozat] Magyarország Alaptörvénye B. cikk (1) bekezdése szerint „Magyarország független, demokratikus jogállam". Ez a rendelkezés megegyezik a Magyar Köztársaság Alkotmánya 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal: „A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam." A szövegegyezőségre tekintettel abban a kérdésben, hogy a támadott rendelkezések sértik-e a jogállamiság követelményeit, az Alkotmánybíróság korábbi határozatait iránymutatónak lehet tekinteni.

1. A visszaható hatály tilalma

Fontos kiemelni, hogy a jogszabály hatályba lépése előtt befejezett cselekmények tekintetében az új jogi normának semmiféle joghatása nem lehet.

A visszaható hatály tilalmát – a közösségi joggal harmonizálva – a magyar jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) 2. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

A jogalkotásról szóló törvény 2. §-a az alábbiak szerint fogalmaz:

2. § (2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

Továbbá a 2. § (4) bekezdése az alábbi követelményeket fogalmazza meg:

A jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály

a) megfeleljen az Alkotmányból eredő tartalmi és formai követelményeknek,

b) illeszkedjen a jogrendszer egységébe,

c) megfeleljen a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek és

d) megfeleljen a jogalkotás szakmai követelményeinek.

A jogbiztonság szempontjából kiemelt jelentősége van annak, jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre ne állapítsanak meg kötelezettséget, annak érdekében, hogy a jogalanyok a magatartásukat a jog előírásaihoz tudják alakítani. Egy jogszabály sem rendelkezhet visszamenőleges hatállyal, tehát hatályba lépése előtt befejezett cselekmények tekintetében az új jogi normának semmiféle negatív hatása sem lehet.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában rámutatott arra, hogy a jogszabály formális, jövőre nézve történő hatályba léptetése ellenére a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik az olyan szabályozás, amely tartalmában egy már megindult folyamatba avatkozik be akként, hogy a hatályba lépése előtti viszonyokat átrendezi, és ezáltal visszahat a hatályba lépést megelőző időszakra is. [57/1994. (XII. 17. AB határozat]

2. Az öregségi nyugdíj tulajdonvédelme

Az Alkotmánybírósági gyakorlat szerint az ellenszolgáltatás fejében szerzett járulékfizetési kötelezettségen alapuló ellátás, mint például a saját jogú öregségi nyugdíj, tulajdonvédelemben részesül. [40/2012. (XII. 6.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra is, hogy a jogbiztonság, mint a jogállamiság leglényegesebb fogalmi eleme, szoros kapcsolatban áll a szerzett jogok védelmével. Az államot, mint jogalkotót megillető változtatásokra vonatkozó jogosítványok csak a jogállamiság szoros korlátai között gyakorolhatók alkotmányosan. [43/1995. (VI. 30.) AB határozat]. Ez a megállapítás különösen igaz az öregségi nyugdíjra, amelynek a megvonása ellentétes a szerzett jogok védelmének elvével, a tulajdonhoz való joggal, a jogbiztonság követelményével, és ily módon a jogállamisággal. Ebből a nyugdíj és végzett munkáért járó ellenszolgáltatás nem egymást kizáró jövedelem. A nyugdíjnak a tulajdonhoz való joggal és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával való összefüggéseire vonatkozó alapvetések az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatában: A nyugdíj és a tulajdonhoz való jog összefüggésével kapcsolatos alapvetések a strasbourgi esetjogban a Moskal v Poland (10373/05) ügyben hozott ítéletében a Bíróság korábbi döntéseire hivatkozva kifejezésre juttatta, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke nem keletkeztet jogot a tulajdonszerzéshez és a szerződő államok szabadon alakíthatják ki társadalombiztosítási rendszerüket. Abban az esetben azonban, ha a szerződő állam hatályos szabályozása jogot biztosít valamilyen szociális ellátásra – függetlenül attól, hogy az járulékalapú vagy sem – az, az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének hatálya alá tartozik, és tulajdoni igényt keletkeztet. Látható, hogy a Bíróság esetjogában még a járulékfizetéssel nem megalapozott szociális ellátások is tulajdonjogot megillető védelmet élveznek. A nyugdíj - mint járulékfizetéssel megalapozott szociális ellátás - esetében a strasbourgi székhelyű bíróság a Kjartan Ásmundsson v Iceland (60669/99) ügyben rámutatott a nyugdíjalaphoz való pénzügyi hozzájárulás tulajdonjogot keletkeztető természetére és ennek alapján arra, hogy az alapból való kifizetés módja érintheti a tulajdonjogot. A Bíróság hangsúlyozta, hogy az Egyezmény tulajdon védelmét biztosító cikkét nem lehet úgy értelmezni, hogy az egy meghatározott összegű ellátásra való jogosultságot alapozna meg. A konkrét ügyben a Bíróság értékelése szerint azonban nem is arra szerzett jogot a kérelmező, hogy az alapból egy meghatározott hányadot kapjon, hanem arra, hogy nyugellátásban részesüljön meghatározott feltételek fennállása esetén – ez az, amit az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkét szem előtt tartva a Bíróság védelemben részesített. E megállapítás azért fontos, mert a szolgálati nyugdíj esetén is alapvetően arról van szó, hogy a fegyveres szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai – meghatározott, törvény által előírt feltételek szerint – nyugellátásra, annak minden jogi jellemzőjével és következményével együtt, és nem csupán egy meghatározott összeg folyósítására szereztek jogosultságot. Az Emberi Jogok Európai Bírósága is azt vizsgálja meg, hogy a támadott szabályozás a tulajdonjogba történő beavatkozásnak minősül-e, és a közérdek szolgálata, mint a tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás legitim célja és az egyéni alapjogok védelme tekintetében méltányos mérlegelésre került-e sor (a Bíróság kimondta a Kjartan Ásmundsson v Iceland ügyben is). Ezzel összefüggésben a Moskal v Poland ügyben a Bíróság kifejezésre juttatta, hogy annak vizsgálata során, hogy a tulajdonjog-korlátozásnak volt-e legitim célja, a kormányok szabadságot élveznek annak megítélésében, hogy mit kíván meg a közérdek. Az is a nemzeti kormányok értékelésétől függ, hogy a közérdek érvényre juttatásához a tulajdonhoz való jog korlátozása szükséges-e. Ugyanakkor e tekintetben a kormányok értékelése mégsem teljesen szabad: a határ ott húzódik, ahol a közérdek érdekében történő fellépésnek nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja („manifestly without reasonable foundation"). Fontos felhívni a figyelmet a Bíróságnak arra a szintén a Moskal v Poland ügyben tett megállapítására, miszerint attól, hogy valamely tulajdonjogi védelmet élvező jogosultság bizonyos törvény által meghatározott körülmények fennállása esetén megvonható, az eset még az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének hatálya alá tartozik. A nyugdíj és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának összefüggésével kapcsolatos alapvetések a strasbourgi esetjogban, a tulajdonhoz való jog sérelmére tekintettel:

A diszkrimináció-tilalmat kimondó 14. Cikknek nincs az Egyezménytől független léte, azt csak akkor lehet alkalmazni, ha valamely az Egyezmény vagy annak Kiegészítő Jegyzőkönyvei által védett jogot érint, ahogyan arra az Emberi Jogok Európai Bírósága az Andrejeva v Latvia (55707/00) ügyben is rámutatott (Andrejeva v Latvia, para 74). A nyugdíjjal kapcsolatban – előző alpontban kifejtettekre tekintettel – a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközés vizsgálata a tulajdonhoz való jog sérelmével összefüggésben vetődik fel. A Bíróság esetjogának megfelelően, a hátrányos megkülönböztetés ugyanabban a helyzetben lévő személyek közötti eltérő bánásmódot jelent anélkül, hogy annak objektív és ésszerű indoka lenne. Az, hogy a megkülönböztetésnek nincs objektív és ésszerű indoka azt jelenti, hogy a különbségtétel nem irányul valamilyen legitim cél érvényre juttatására vagy az elérni kívánt cél és az annak eléréséhez szükséges eszközök nem állnak arányban egymással. (Andrejeva v Latvia, para 81) A Bíróság joggyakorlata alapján a szerződő államok egy bizonyos határig szabadon mérlegelhetnek azt illetően, hogy mely esetek indokolnak eltérő bánásmódot. Az, hogy hol húzódik ez a bizonyos határ, a körülményektől, a konkrét ügytől és annak hátterétől függ (Andrejeva v Latvia, para 82). Az államok e mérlegelési, értékelési lehetősége széles abban az esetben, amikor gazdasági vagy szociális céljaik elérése érdekében alkalmazott eszközökről van szó. Azonban ennek is van határa. Ez a határ addig tart, és a Bíróság addig fogadja el a szerződő államok törvényhozása által meghatározott stratégiát, politikai irányvonalat, ahol a megkülönböztetésnek még ésszerű alapja van (Andrejeva v Latvia, para 83). Amikor a megkülönböztetésnek már nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja („manifestly without reasonable foundation"), az az Egyezmény 14. Cikkének sérelmét eredményezi – mondta ki a Bíróság a Stec and Others (65731/01 and 65900/01) és Moskal v Poland ügyekben is. Vagyis, lehetséges a megkülönböztetés az említett célok elérése érdekében, de a megkülönböztetett csoport jogaiba való beavatkozásnak az Egyezmény alapján indokolhatónak kell lennie. (Andrejeva v Latvia, para 83)

A nyugdíjnak a tulajdonhoz való joggal és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával való összefüggéseire vonatkozó, a fellebbezésben megfogalmazottak szempontjából különösen releváns megállapítások az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatában. A támadott szabályozás nem jogszerű (lawful). Az Emberi Jogok Európai Bírósága a The Former King of Greece and Others v Greece ügyben (25701/94) hozott ítéletében is megerősítette azt az alapvető fontosságú elvet, mely szerint az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkével kapcsolatban az elsődleges és legfontosabb követelmény az, hogy a tulajdonhoz való jogba az állam részéről történő bármilyen beavatkozásnak jogszerűnek (lawful) kell lennie. Az 1. Cikk első bekezdésének második mondata a tulajdontól való megfosztást csak törvényben meghatározott feltételek esetén teszi lehetővé, a második bekezdés pedig csak abban az esetben ismeri el az államok jogát a tulajdonhoz való jogba való beavatkozásra, amennyiben az törvény által szabályozott módon történik. (The Former King of Greece and Others v Greece, para 79) A Bíróság által meghatározott jogszerűség követelménye azonban a kifogásolt szabályozás vonatkozásában nem valósul meg, az ugyanis a belső, vagyis a magyar jogba ütközik.

A közösségi jog elsőbbségének elve, akárcsak a fentebb felsorolt elvek szintén szilárd alapokon áll a Bíróság esetjogában, hiszen a közösségi jog feladatát csak akkor teljesítheti be, ha amellett, hogy bizonyos feltételek megléte esetén hatályosul a tagállamokban, még fölé is kerül a tagállamok nemzeti jogszabályainak, elsődlegessé válik azokkal szemben. Az általános elvek, illetve jogszabályok alapján, a közösségi jog és a nemzeti jog összeütközése esetén a közösségi jogot kell alkalmazni. Nemzeti jogalkotó nem változtathatja meg, nem hatálytalaníthatja azt. Simmenthal ügyben mondta ki a bíróság, hogy a nemzeti bírónak joga van mellőzni a nemzeti jogot, ha az a közösségi joggal ellentétes. A közösségi jog primátusa a gyakorlatban úgy nyilvánul meg, hogyha egy konkrét ügyre vonatkozóan közösségi jogi norma létezik, akkor az elsőbbség elve alapján minden esetben a közösségi jogot kell alkalmazni, hiába létezik a nemzeti parlament, vagy önkormányzat által elfogadott jogszabály. A közösségi jog elsőbbsége nemcsak azt jelenti, hogy nem engedi érvényesülni a vele ellentétes tagállami szabályokat, hanem jogkövető magatartás esetén azt is megakadályozza, hogy a tagállamok összeütközést eredményező új jogszabályokat fogadjanak el.

Abszolút jogként aposztrofálható, mivel mindenkivel szemben kizárólagos uralmat és erős védelmet biztosít a jogosult számára a birtokláshoz, a használathoz és a rendelkezéshez fűződő jog szabad gyakorolhatósága révén. 1952. március 20. napján aláírt első kiegészítő jegyzőkönyvben 1. cikke szerint: „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnek a javaknak a köz érdekében történő használatának szabályozása, illetőleg adók, más közterhek vagy pénzbírságok megfizetésének biztosítása céljából." A strasbourgi bíróság leszögezte, hogy a tulajdon tiszteletben tartásának elve általános érvénnyel mintegy áthatja az egész vonatkozó cikket, és a másik két szabályt vele összhangban kell interpretálni.

A strasbourgi bíróság az Egyezmény 1. kiegészítő jegyzőkönyv előírásait értelmezve, kimondta, hogy a tulajdon fogalma nem korlátozódik a fizikai tárgyakra, hanem vagyon értékű előnyök, illetve jogok is tulajdonnak minősülhetnek, ahogyan azt a Bíróság a Gasus Dosier-esetben hozott, 1995. február 23-i ítéletében is megfogalmazta. Ezáltal a tulajdonhoz való jog védelme kiterjed mind a dologi hatályú, abszolút szerkezetű jogosultságokra (in rem), mind pedig a kötelmi jogi, relatív szerkezetű jogokra (in personam). Így a Bíróság a tulajdon fogalma alá vonta többek között a fedezeti elv alapján működő nyugdíjrendszerek biztosítottjainak jogosultságait is. Fentiekből következően a szolgálati nyugdíj nem egyszerűen szerzett jognak – amely védelemben részesül -, hanem tulajdonnak minősül. A tulajdonhoz való jog pedig az Emberi Jogok Európai Egyezménye által garantált jog, ezért annak tartalma ma már meg kell feleljen a strasbourgi bíróság gyakorlatának. A gyakorlatot tekintve, a strasbourgi bíróság a tulajdonhoz való jog sérelmére alapuló panaszok kivizsgálására egy ötfokú tesztet alakított ki és alkalmaz.

A vizsgálat keretében, a bíróság az alábbi kérdéseket vizsgálja meg eljárása során:

1. A panaszos által sérelmezett behatás érintette-e a panaszos „tulajdonát"?

2. Sor került-e beavatkozásra?

3. A beavatkozás a nemzetközi jog előírásainak megfelelően történt-e?

4. A behatásra a köz érdekében került-e sor?

5. A beavatkozás során tiszteletben tartották-e az alapjogok érvényesüléséhez szükséges magánérdek, illetve a közérdek közötti méltányos egyensúly követelményét?

A tulajdonhoz való jog gyakorlásának korlátozására kizárólag a Közösség által elérni kívánt közérdekű céloknak megfelelve kerülhet sor, valamint a kitűzött cél vonatkozásában nem jelenthet olyan aránytalan és elviselhetetlen beavatkozást, amely épp az ily módon biztosított jog tartalmát veszélyeztetné. Amennyiben a Bíróság bizonyítottnak találja, hogy a bepanaszolt állam beavatkozott a kérelmező „tulajdonába" (első két pont), az állam kizárólag akkor mentesül a felelősség megállapítása alól, amennyiben igazolni tudja, hogy a beavatkozás során tiszteletben tartotta az ötszintű teszt utolsó három pontjában megfogalmazott kritériumokat. A bizonyítási teher az első két pont igazolását követően átfordul: a bepanaszolt államnak kell „kimentenie magát" arra hivatkozva, hogy a nemzeti jog előírásainak megfelelően, a köz érdekében, továbbá a méltányos egyensúly követelményét tiszteletben tartva avatkozott be a panaszos tulajdonjogának gyakorlásába. Így a Bíróság a további pontokat mellőzve állapítja meg az Egyezményben biztosított tulajdonhoz való jog megsértését, amennyiben egy szerződő állam megsérti például a harmadik pontban megfogalmazott törvényességi kritériumokat.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A bírósági keresetemet a Fővárosi Törvényszék a 112.K.702.641/2021/8. számú ítéletével elutasította, amely ellen a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján, jogi képviselőm útján a Kúriához felülvizsgálati kérelmet terjesztettem elő. Az ügyben a Kúria Kfv.III.45.003/2021/2 szám alatt, 2021. szeptember 29-én hozott végzésében a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. A Kúria végzését a Fővárosi Törvényszék 2021. november 11-én küldte meg elektronikus úton a jogi képviselőmnek.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria Kfv.III.45.003/2021/2 szám alatt, 2021. szeptember 29-én hozott végzését a Fővárosi Törvényszék 2021. november 11-én küldte meg elektronikus úton a jogi képviselőmnek. Fentiek alapján az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőben került benyújtásra.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az alkotmányjogi panaszban támadott jogszabályok alkalmazásával hozott bírói döntés (Fővárosi Törvényszék, majd pedig a Kúria) esetemben, mint felperesnek a jogaimat, érdekeimet közvetlenül is érinti, ezért az érintettségem nem kíván külön bizonyítást, az érintettségemet az indítványban (alkotmányjogi panaszban) igazolni nem kell. Tekintettel arra, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, továbbá az ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetődik, és mivel az Alkotmánybíróság külön-külön is megvizsgálja, hogy az alkotmányjogi panasz felvet-e bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, és az egyik feltétel fennállása is már megalapozhatja az Abtv. 29. §-ban foglalt befogadási feltétel teljesülését.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Bár az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, amely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, de a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére is alapozott alkotmányjogi panaszt jelen esetben – a visszaható hatályú jogalkotás miatt is – nyújtottam be. Hivatkozom a hátrányos megkülönböztetés tilalmára [az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdéseire], hiszen az Alkotmánybíróság gyakorlatában valamely megkülönböztetés alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok (társadalombiztosítási járulékot/adót fizető személyek homogén csoportja) között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. A szerzett jog tekintetében áll fenn a megkülönböztetés, és ezt a jogot az Alaptörvény biztosítja. Hátrányos megkülönböztetés fennáll, mivel a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok – társadalombiztosítási járulékot/adót fizető személyek homogén csoportja – elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása. A jogalkalmazó és a jogalkotó a társadalombiztosítási járulékot/adót fizető személyek homogén csoportját különböző alcsoportokra bontja (nyugdíj mellett dolgozók, főállásban dolgozó munkavállalók) között. Hivatkozom az Alaptörvény tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés) sérelmére és tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés) sérelmére is, mivel mind a közigazgatási eljárás során Budapest Főváros Kormányhivatala [redacted], mind pedig a bírósági eljárás során a Fővárosi Törvényszék, illetve a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Kúria is megsértette az Alaptörvény által biztosított jogaimat.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése az alábbi nemzetközi szerződésekben, jogszabályokban biztosított jogokba ütköznek:

Európai Unióról szóló szerződés (2012/C 326/01)

„A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA ÉS AZ UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG"

18. cikk (az EKSz. korábbi 12. cikke)

„A Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés."

19. cikk (az EKSz. korábbi 13. cikke)

„(1) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül és a Szerződések által az Unióra átruházott hatáskörök keretén belül a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet, nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére."

Az Európai Unió Alapjogi Charta preambuluma szerint: *„Tiszteletben tartva az Unió hatásköreit és feladatait, valamint a szubszidiaritás elvét, újólag megerősíti azokat a jogokat, amelyek különösen a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból és nemzetközi kötelezettségeiből, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményből, az Unió és az Európai Tanács által elfogadott szociális chartákból, valamint az Európai Unió Bíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogából következnek. Ebben az összefüggésben a Charta értelmezése során az Unió és a tagállamok bíróságai kellően figyelembe veszik a Chartát megszövegező Konvent elnökségének irányítása alatt készített és az Európai Konvent elnökségének felelőssége mellett naprakésszé tett magyarázatokat. E jogok gyakorlása együtt jár a más személyek, az emberi közösség és a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel és kötelezettségekkel. Az Unió ezért elismeri az alábbiakban kinyilvánított jogokat, szabadságokat és elveket."*

17. cikk A tulajdonhoz való jog

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja."

„Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségeként kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni."

21. cikk A megkülönböztetés tilalma

„(1) Tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékosság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.

(2) A Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés."

34. cikk A szociális biztonság és a szociális segítségnyújtás

„(1) Az Unió, az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok és a gyakorlat megállapított szabályokkal összhangban elismeri és tiszteletben tartja a szociális biztonsági ellátásokra való jogosultságot, amelyek védelmet nyújtanak anyaság, betegség, munkahelyi baleset, gondoskodásra utaltság, vagy idős kor, továbbá munkahely elvesztése esetén.

(2) Az Unión belül jogszerűen lakóhellyel rendelkező és tartózkodási helyét jogszerűen megváltoztató minden személy jogosult – az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban – szociális biztonsági ellátásokra és szociális előnyökre.

(3) A társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében az Unió – az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban – elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek ehhez elégséges pénzeszközökkel."

54. cikk A joggal való visszaélés tilalma

„E Charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármilyen jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az e Chartában elismert jogok vagy szabadságok megsértésére vagy a Chartában meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul." Az Európai Unióban az alapvető jogok jogalapját az európai nemzetközi szerződésekben hosszú időn át elsősorban az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményre történő hivatkozások képezték. A Lisszaboni Szerződés hatályba lépése óta, a jogilag kötelező erejűvé vált Európai Unió Alapjogi Chartája bővíti ki ezt a jogalapot. Az alapvető jogok garantálása az uniós jog egyik alapköve. Az európai nemzetközi szerződések az uniós jog általános elveiként utaltak a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következő alapvető emberi jogokra. Emellett az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata szintén nagyban hozzájárult az alapvető jogok fejlődéséhez és tiszteletben tartásához. A Lisszaboni Szerződés 2009 végén történt elfogadása érzékelhető változást hozott, hiszen az EU immár egy jogilag kötelező erejű Alapjogi Chartával rendelkezik. Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke kimondja, hogy „az Unió az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul".

Az EUSZ 6. cikke a következőket írja elő:

„Az Unió elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájának (...) 2007. december 12-i (...) szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket; e Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések." „Az Unió csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez." „Az alapvető jogokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következnek, az uniós jogrend részét képezik, mint annak általános elvei." Az EUSZ 7. cikke egy, a Nizzai Szerződésben már szereplő rendelkezést vett át, amely egyszerre vezetett be megelőzési mechanizmust arra az esetre, amikor fennáll az „egyértelmű veszélye annak, hogy egy tagállam súlyosan megsérti" az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, valamint büntetési mechanizmust arra az esetre, ha megállapítják, hogy egy tagállam „súlyosan és tartósan megsérti" ezeket az értékeket.

Az Európai Parlament kezdeményezési joggal és a demokratikus ellenőrzéshez való joggal is rendelkezik, azaz jóvá kell hagynia azok végrehajtását. Az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó rendelkezések (az EUSZ 21. cikke) szintén utalnak az emberi jogokra és az alapvető szabadságokra.

Az EUMSZ 67. cikke kimondja

„az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait". A szerződés rendelkezései is rögzítenek egyes jogokat, különösen igaz ez az EUMSZ 8. cikkére, amely a férfiak és nők közötti egyenlőségre vonatkozik, valamint a megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló 10. cikkére. Az Európai Bíróság régóta hangsúlyozza, hogy minden egyén alapvető jogait tiszteletben kell tartani.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése sértik az alábbi, a magyar Alaptörvény által védett alapjogokat:

1. **Tulajdon védelem (Alaptörvény XIII. cikk):**

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."

2. **Szerzett jog védelme (Alaptörvény XIII cikk):**

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."

3. **Jogbiztonság és bizalomvédelem elve (Alaptörvény B. Cikk):**

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam."+-

4. **Visszamenőleges hatály tilalma (Alaptörvény B. Cikk):**

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

5. **Diszkrimináció tilalma (Alaptörvény XV. Cikk.):**

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes."

(2) „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket."

6. Alaptörvény T Cikk: A hivatkozott jogszabályi rendelkezések ellentétesek az Alaptörvénnyel, holott az Alaptörvény T Cikk. (3) rendelkezései szerint

„Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel."

7. Emberi méltóság megsértése (Alaptörvény II. Cikk)

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg."

8. Tisztességes hatósági eljárás sérelme (Alaptörvény XXIV. Cikk (1) bekezdés)

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére."

9. Tisztességes bírósági eljárás sérelme (Alaptörvény *XXVIII. cikk (1) bekezdés*

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."

10. Alaptörvény Q) cikk (2) (3) bekezdés sérelme

„(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé."

Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében nem biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Az Alkotmánybíróság 3112/2016. (VI.3.) AB határozatában (ABH), és az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése szerint a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük.

<u>Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény egyes cikkeiben védett alapjog sérelme:</u>

1. Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 6. cikk – (Tisztességes tárgyaláshoz való jog)

„1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

2. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 14. cikk (Megkülönböztetés tilalma)**

„A jelen Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani."

3. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 17. cikk (joggal való visszaélés tilalma)**

„Az Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul."

4. **Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikk (tulajdon védelme)**

„Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnek ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák."

5. **Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Egyezményhez 1. cikk (A megkülönböztetés általános tilalma)**

„1. A törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.

2. Hatóság senki ellen nem alkalmazhat megkülönböztetést semmilyen, például az 1. bekezdésben említett alapon."

6. **Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc (köztük az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló) kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény rendelkezik Magyarországon. Fentiek alapján az Európai Unió Bírósága valamint a Strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által alkalmazott egyetemes jogelvek alábbi sérelme valósul meg:**

   igazságosság elve, jóhiszeműség elve, jogbiztonság elve, visszaható hatály tilalma, szerzett jog védelme, bizalomvédelem/jogbiztonság védelme, arányosság elve, jogos várakozás elve.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

I. A jogalkotó és az alperes az Alaptörvény és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezménye által is védett tulajdonomat vont el.

Fentieket az alábbiakban hivatkozott jogszabályi rendelkezések támasztják alá:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 18. § (2a) pontja szerint

„(2) Öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki

a) a születési évének megfelelő - az (1) bekezdésben meghatározott - öregségi nyugdíjkorhatárt (a továbbiakban: öregségi nyugdíjkorhatár) betöltötte, és

b) legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik.

(2a) Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő is, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik."

A jogállamiság kapcsán az alábbiak nem hagyhatók figyelmen kívül. A jogalkotó a korábbi Alkotmány 70/E. §-át kiegészítő (3) bekezdéssel megteremtette az alkotmányjogi lehetőségét annak, hogy az addig alkotmányos védelmet élvező szolgálati nyugellátást (nyugdíjat) felváltsa egy segélyezési jellegű ellátás. Ezt a rendszert jelenleg hatályos Alaptörvény is fenntartja, mivel az öregségi nyugdíjon kívül alapjogot nem biztosít nyugellátásra. Az előbbiekben hivatkozott alkotmányos felhatalmazás alapján a jogalkotó a Knymt. hatályba léptetésével a szolgálati nyugdíjamat „lecsúsztatta" szolgálati járandósággá, azaz alaptörvényi szinten nem védett társadalombiztosítási ellátássá. Itt kell utalni az Alkotmánybíróság 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában kifejtettekre, miszerint valamely szolgáltatás átmenet nélkül történő megváltoztatása vagy lecsúsztatása a biztosításból a segélyezésbe, abban is a jogi pozíció lényeges változását hozza, hogy a bizalomvédelem szempontjából egy gyengébb kategóriába kerül az érintett (megszűnik a tulajdonvédelem), és ez felér egy alapjogba való beavatkozással. Ez ugyanis nyilvánvalóan azt eredményezi, hogy az ellátás összege sokkal könnyebben csökkenthető, illetve folyósítása egyszerűbben megvonható a jogosultaktól, mint adott esetben egy alkotmányos védelmet élvező nyugellátás, mint ahogy az a kérelmező esetén a lentebb írtak szerint meg is történt. Lényegében hasonló következtetést vont le az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) a *Markovics és Társai* ügyben, amikor megállapította, hogy a szolgálati nyugdíj átalakítása szolgálati járandósággá az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikk első bekezdés első mondatában írt, a tulajdon békés élvezetébe történt beavatkozásnak tekintendő (*ibid*, § 31). Az Alkotmánybíróság IV/1144-6/2017 számú ügyszámon hozott határozatának indokolása szerint „Az Alkotmánybíróság – ABH1-ben és az ABH3-ban foglalt megállapításokra utalva – kiemelte, hogy a szolgálati járandóság nem tekinthető nyugdíjnak, melynek folyósítását a járulékfizetés alapozza meg, csupán szolidáris alapokon nyugvó szociális ellátásnak, vagyis nem minősül vásárolt jognak, ezért az ellátás szüneteltetése kapcsán elvben sem merülhet fel a tulajdonjog sérelme." Ez az alkotmánybírósági megállapítás esetemben egyáltalán nem fedi a valóságot, mivel a szolgálati nyugdíjra a jogosultságot egyrészt a szolgálati jogviszonyban álló által (esetemben [redacted]g több mint 30 év társadalombiztosítási jogviszony alapján) történő járulékbefizetés [redacted]g összesen 25 év társadalombiztosítási jogviszony), másrészt pedig az általam a szolgálati jogviszonyban elvégzett, a magyar állam által elismert többletfeladat, illetve azok ellátása során az engem megillető számos alapjogról történő lemondás ellentételezésére szolgált. Éppen ezekre is tekintettel sérült a tulajdonhoz való jogom is. Ezen kérdés megítélésénél az Alkotmánybíróság figyelmen kívül hagyta azt a jogi tényt, hogy Magyarországon teljes összegű nyugdíj annak állapítható meg, aki legalább 20 év társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkezik, ezért a részemre megállapított szolgálati nyugdíj és nyugdíjváromány tulajdonjogi védelem alatt áll.

Az Alkotmánybíróság egyes határozataiban folyamatosan szűkítő értelmezésű, a hazai jogalkotó szándékának megfelelő, kizárólag azt alátámasztó további elkülöníthető csoportokként határoz meg egyes - minden vonatkozásban kizárólag homogénnek tekinthető - társadalmi csoportokat. Ennek tipikus példája a Fábián ügyben (II/782/2013.) hozott Alkotmánybírósági határozat is, amelyben Stumpf István alkotmánybíró – fenti álláspontommal teljes összhangban – az alábbiakat állapította meg a homogén csoportok közötti különbségtétellel kapcsolatban: „Kétségbe vonom azt, hogy helyesen végezte el a többségi határozat a hátrányos megkülönböztetés vizsgálatához szükséges csoportképzést. Nem lehet a nyugdíj folyósításának kógens szüneteltetéséről rendelkező, s ekként a nyugdíjjogosult személyt hátrányosan érintő norma kapcsán azt tekinteni csoportképző ismérvnek, hogy ki a munkáltató. Ennek felismeréséhez elegendő lett volna annak a mikrokozmosznak a világában körbetekinteni, amelyben a többségi határozat megszületett. Egy a munkáltató, mégis az adott, közszférához tartozó szerven belül három, a szabályozás által egymástól megkülönböztetett és eltérően kezelt személyi kör található: 1. alkotmánybíró, 2. a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény alapján foglalkoztatott, 3. a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény alapján foglalkoztatott. Miként lehetne akkor megalapozottan állítani azt, hogy az adott szabályozás szerinti megkülönböztetésnél az azonos szervhez tartozók alkotnak homogén csoportot? [redacted] érvelésével egyetértek abban, hogy a nyugdíj folyósításának kógens szüneteltetéséről szóló rendelkezés kapcsán azért sem releváns, s ekként nem csoportképző ismérv, hogy a foglalkoztatásra közszférában vagy magánszférában kerül-e sor, mert mind a közszférában, mind a magángazdaságban foglalkoztatott, öregségi nyugdíjban részesülő személyek egyazon kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszerhez kapcsolódnak: oda fizettek be ugyanolyan mérték szerinti nyugdíjjárulékot, az ott előírt szolgálati időt kitöltötték, nyugdíjjogosultságukat megállapították, és ezt követően az öregségi nyugdíjukat is onnan kapják. **Ebből a szempontból – amelyet álláspontom szerint a szabályozás tárgya alapján relevánsnak kell tekinteni – az érintett jogalanyok mindaddig homogén csoportba tartozóknak minősíthetők, amíg minden járulékfizető részére csak egy egységes, kötelező állami nyugdíjrendszer létezik, nem pedig külön egy a közszférában foglalkoztatottak, és egy másik a magángazdaságban foglalkoztatottak számára.** Magam is úgy gondolom, hogy a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó, a szabályozással érintett jogalanyok (munkavállalók) különféle tulajdonságai közül kellett volna kiválasztani és a homogén csoport-képzés alapjaként figyelembe venni azt, ami a szabályozás szempontjából relevánsnak számít. Úgy ítélem meg, hogy **az adott szabályozás alapján relevánsnak a nyugdíjjogosultság és a munkavállalás számít. Az e két szempontból azonos csoportba tartozó személyek között tett törvényi megkülönböztetésre pedig nem látok tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indokot, ilyet a többségi határozat sem tudott megjelölni. Ezért a vizsgált szabályozásnak a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközését meg kellett volna állapítani, s azt meg kellett volna semmisíteni." Érdemes visszautalni az Alkotmánybíróság 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában megfogalmazottakra, melyek szerint „valamely szolgáltatás átmenet nélküli megváltoztatása, vagy "lecsúsztatása" a biztosításból a segélyezésbe abban is a jogi pozíció lényeges változását hozza, hogy a bizalomvédelem szempontjából egy gyengébb kategóriába kerül az érintett (megszűnik a -tulajdonvédelem-), s ez fölér egy alapjogba való beavatkozással".** A szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággal történő felváltása esetében arról van szó, hogy a jogosultat szerzett jogként megillető nyugdíj, más jogcímen megillető szociális ellátássá fokozódik, „csúsztatódik" le. Ez azt jelenti, hogy sokkal könnyebben vonható meg és a 2011. évi CLXVII. törvény értelmében annak összege csökkenthető is. Másrészt pedig a más jogcímen járó szociális ellátás nem élvez a tulajdonhoz való jognak megfelelő védelmet, hiszen azt nem is védi alapjogként Magyarország Alaptörvénye, míg a tulajdonhoz való jogot továbbra is akként ismeri el. A hivatkozott strasbourgi esetekből is az látszik, hogy a nem nyugdíj jogcímen folyósított ellátás alacsonyabb szintű jogi védelmet élvez, mint a nyugdíj jogcímen folyósított. A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) bekezdése nem a nyugellátás összegének csökkentéséről rendelkezik: a kifogásolt szabályozás értelmében a szolgálati nyugdíj megvonásáról és annak más jogcímen járó ellátással való helyettesítéséről, lényegében a nyugellátás „lecsúsztatásáról" van szó és ez a más jogcímen járó ellátás az, amelynek az összege az 5. § (2) bekezdése értelmében csökken.

Ez pedig azáltal is súlyos jogsérelmet okoz a kifogásolt rendelkezések hatálya alá tartozó személyeknek, hogy a jogvédelem szempontjából gyengébb kategóriába kerülnek.

Külön is sérti a jogbiztonságot és a társadalom igazságérzetét is, mivel a járulékfizetésnek és a társadalombiztosítási szolgálati jogviszonnyal összefüggő alapvető emberi jogok korlátozásának anyagi ellentételezése egyoldalúan megvonásra kerül. ***A járulékkal fedezett időszakra feltétlenül szolgáltatni kell a nyugdíjat, különben szerzett jogtól fosztanák meg a jogosultat (11/1991. (III. 29.) AB határozat, ABH 1991, 35); a biztosítás szabályai szerint számított nominális nyugdíj sérthetetlen, a biztosítás és szolidaritás arányainak önkényes megváltoztatása alkotmányosan kizárt (26/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1993, 200).***

Az alkotmányok tartalmi és eljárási mércéi és követelményei demokratikus jogállamban állandóak. A tartalmi és eljárási alkotmányos követelmények nem lehetnek alacsonyabbak az Alaptörvény időszakában, mint az Alkotmány (törvény) időszakában voltak. Az alkotmányos jogállam követelményei továbbra is és folyamatosan érvényesülő követelmények a jelenben és programok a jövőre nézve. Az alkotmányos jogállam konstans értékek, elvek és garanciák rendszere.

A jogállam elvének szerves részét képezi a jogbiztonság követelménye, amelynek érvényesülése során nem hagyható figyelmen kívül a bizalomvédelem, vagyis a szerzett jogok védelmének biztosítása. A jogállam alapvető eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság megköveteli a megszerzett jogok védelmét, a teljesedésbe ment, vagy egyébként véglegesen lezárt jogviszonyok érintetlenül hagyását, illetve a múltban keletkezett, tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozását. [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 81.]

A szerzett jogok védelméről a társadalombiztosítási ellátásokkal összefüggésben a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatban az Alkotmánybíróság jelen ügyben is irányadó, több jogbiztonsági értékelemre rámutatott: 1. a váromány alkotmányos védelmére; 2. a kötelező járulékfizetés alkotmányos tartalmára; 3. a megszerzett ellátás megvonásának alkotmányos következményére. A szolgáltatásokat és a hozzájuk fűződő várományokat nem lehet sem alkotmányosan megfelelő indok nélkül, sem pedig egyik napról a másikra lényegesen megváltoztatni. Az átmenet nélküli változáshoz különös indok szükséges. A kötelező biztosítási rendszer esetében a járulékok kötelező befizetése, vagyis vagyonelvonás fejében a biztosított a rendszer fokozottabb stabilitását várhatja el. (ABH 1995, 188, 193.) A törvénnyel elrendelt kötelező járulékfizetést – amely a közteherviseléstől (Alkotmány 70/I. §) lényegét tekintve eltér, mert személyes és előre meghatározott igény származik belőle – csakis egy nagymértékű állami garanciavállalás (a másik oldalról: bizalomvédelem) legitimálhatja. A kötelező biztosítás elvonja ugyanis azokat az eszközöket, amelyekkel az érintett a saját kockázatára maga gondoskodhatott volna magáról és családjáról, s ezt a vagyont a társadalombiztosítás szolgálatába állítja úgy, hogy a biztosított a szolidaritás alapján másokról is gondoskodni tudjon. A fedezet társadalmasításával az állam egy tipikus tulajdonosi magatartást kollektivizál. A kötelező biztosítási rendszerben, e rendszerhez kötődve kialakult szociális ellátások védelme ezért különösen indokolt. A várományok annál nagyobb védelmet élveznek, minél közelebb állnak a beteljesedéshez, vagyis a szolgáltatásra való alanyi jog megnyíltához. A már élvezett, megszerzett szolgáltatás még inkább védendő." (ABH 1995, 188, 193.) A várományok és szolgáltatások védelme attól függően is erősebb, hogy áll-e velük szemben a jogosultnak saját anyagi szolgáltatása is. A járulék fejében járó szolgáltatás megvonása vagy jogalapjának kedvezőtlen megváltoztatása az alapjogi sérelem ismérvei szerint bírálható el." (ABH 1995, 188, 194.) A nyugdíj szerzett jogi jellegéből fakadóan az Alkotmánybíróság a 26/1993. (IV. 29.) AB határozatban fejtette ki az államra vonatkozó kötelezettségeket, melynek során megállapította, hogy az állam nem köteles a nyugdíjak reálértékét maradéktalanul megőrizni, de a nyugdíj nominális mértékének csökkentésére alkotmányosan nem kerülhet sor.

A nyugdíj – az Alkotmány rendelkezéséből következően – szerzett vagy vásárolt jog annyiban feltétlenül, hogy annak nominális mértékét az állam alkotmányosan nem csökkentheti." (ABH 1993, 196, 199.) Az állam tehát széles körű jogosítványokkal rendelkezik a szociális ellátásokon belüli változtatásokra, átcsoportosításokra és átalakításokra a gazdasági viszonyok függvényében. A változtatások joga azonban nem minden korlátozás nélkül illeti meg az államot. [26/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1993, 196, 199, 200.]

A hivatkozott megállapítás értelemszerűen vonatkozik a Knymt.-ben megtestesülő változtatásokra is. Az alkotmányossági vizsgálat alapját tehát nem önmagában a változtatás jelenti, hanem a szabályozás módja, egyes elemeinek- alaptörvényi megfelelősége. A jogbiztonság elvéből vezethető le a visszaható hatályú jogalkotás tilalma, amelynek magját a jogalkotási törvényben is megfogalmazott tilalom adja, miszerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

A következetes alkotmánybírósági gyakorlat értelmében továbbá valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.

Az Abtv. 27. § szerint alkotmányjogi panasz – egyebek mellett – akkor terjeszthető elő, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés nekem, mint indítványozónak az Alaptörvényben biztosított jogaimat sérti. Az Alkotmánybíróság e törvényi követelmény teljesülésének eldöntéséhez az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét vizsgálja, ebből következően az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatára abban az esetben nyílik lehetőség, ha az indítványozóként megjelölöm azt, hogy az alaptörvény-ellenesnek tartott döntés pontosan mely, Alaptörvényben biztosított jog sérelmével járt. Az alkotmányjogi panaszomat nem csak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményének sérelmére alapítottam. Az Alkotmánybíróság már több határozatában kibontotta a jogállam tartalmát, miszerint annak alapvető, nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.] A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon. [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142.]

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában megállapította, hogy "az alkotmányjogi panasz az Alkotmányban szabályozott alapvető jogok védelmének eszköze, mely alapvető jogok rendeltetése az, hogy az államhatalommal szemben alkotmányos garanciákat teremtsenek az állampolgár, az egyén vagy egy közösség jogainak védelmére, cselekvési autonómiájának biztosítására." [65/1992. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1992, 289, 291.] Ebből következően az Alkotmánybíróság azt is kimondta, hogy a jogállamiság részét képező jogbiztonság – és az abból fakadó normavilágosság – követelménye önmagában nem minősül a polgárok Alkotmányban biztosított jogának, ezek alapján konkrét alapjogsérelem nem állapítható meg. [676/D/2004. AB határozat, ABH 2007, 1652, 1655-1656.; 712/D/2004. AB végzés, ABH 2007, 2708, 2711-2712.; 1140/D/2006., AB végzés, ABH 2008, 3578, 3580.] A jogbiztonság követelményének sérelmére való hivatkozást alapvetően két esetben, a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetén vizsgálta (összefoglalóan: 1140/D/2006. AB végzés, ABH 2008, 3578, 3580.) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően is a B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvén alapuló jogbiztonság sérelmére alapozott alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetekben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – vizsgálja [lásd 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat]. Ez a két kivételes esetkör, vagyis a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya a jogalkotás számára fogalmaz meg alkotmányos követelményeket, ezért kizárólag az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz esetében ezek sérelme elvi szinten sem merülhet fel. Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz esetében ugyanis az Alkotmánybíróság nem az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenességét vizsgálja.

Tekintettel arra, mivel indítványozóként az alkotmányjogi panaszomban egyértelműen meghatároztam az Alaptörvényben biztosított jogaimnak a sérelmét, ezért az alkotmányjogi panaszom megfelel az Abtv. 52. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti követelménynek, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszomat az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* pontja alapján nem utasíthatja vissza.

A jogbiztonság, a visszamenőleges hatály tilalma a jogállamiság alapja, ezért a jogbiztonság követelménye a jogalkotó kötelezettségévé teszi azt, hogy a jogszabályok világosak, egyértelműek, valamint működésüket tekintve kiszámíthatóak, előreláthatóak legyenek. A jogalkotó a társadalombiztosítási járulékot társadalombiztosítási adóvá alakította, és ezzel jogilag annak a feltételeit teremtette meg, hogy az állam nem köteles a befizetés arányában nyugellátást biztosítani. Ezt támasztja alá az, hogy az Alaptörvényben levő megfogalmazás szerint a magyar állam csak törekszik arra, hogy nyugellátást biztosítson, ez azt jelenti, hogy az állam kénye-kedve szerint adhat vagy vonhat meg nyugellátást. Az államnak nincs korlátlan joga a tulajdon korlátozásában, valamint a diszkrimináció alkalmazásában, és a közérdekre történő hivatkozás nem elegendő, annak jogszerűségét tényekkel kell bizonyítania alperesnek, és a magyar államnak is. Sajnálatos módon Magyarországon kialakult az a joggyakorlat , hogy egyes bíróságok egyes ügyekben nem vizsgálják meg kellő alapossággal az állami intézkedések alaptörvényellenességét, európai uniós jogszabályokba ütközését és egyezményellenességét, és nem kezdeményezik az Európai Unió Bíróságánál az előzetes döntéshozatali eljárást. Ezzel pedig jelentősen sérül a közbizalom, mert az állampolgároknak az igazságszolgáltatás függetlenségébe vetett hitét ingatja meg. Részletesen hivatkoztam azon új tényekre, körülményekre, amely kérdésekben a Kúria nem döntött és az Alkotmánybíróság sem hozott még döntést alkotmányjogi panasz vagy bírósági kezdeményezés hiányában. Az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárást pedig szintén nem kezdeményezte egyetlen magyar bíróság sem, holott annak törvényi feltételei megvannak, hiszen az általam hivatkozott jogszabályok és indokolás alapján a bíróságok önállóan – alperesi vagy felperesi indítvány hiányában – is dönthettek volna az előzetes döntéshozatali eljárás

Megállapítható tehát, hogy a magyar állam az európai normákkal és az általános jogelvekkel ellentétes módon elvonja a hatályos jogszabály alapján szerzett magántulajdonomat, és a társadalmi igazságosságra hivatkozva, de valótlan adatok alapján, súlyosan diszkriminatív intézkedéseket alkalmaz velem szemben. Ez a gyakorlat egyértelműen ellentétben áll egyebek mellett a jogállamisággal, a kiszámíthatósággal, az előre tervezhetőséggel, és ennek megfelelően az Alaptörvény, az Egyezmény, az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió Alapjogi Chartája szellemiségével és normaszövegével. Az uniós jogban a hátrányos megkülönböztetésnek két alapvető formája van: a közvetlen (nyílt) diszkrimináció és a közvetett (burkolt) diszkrimináció. Ez az alapvető elhatárolás megjelenik a Defrenne(II)-ügyben a férfiak és nők egyenlő díjazását előíró EGKSz 119. cikk (EKSz 141., jelenleg EUMSz 157. cikk) alkalmazásánál, l. 43/75 Gabrielle Defrenne v Société anonyme belge de navigation aérienne Sabena [1976] EBHT 0455, 18. pont. Ugyanakkor a megkülönböztetés a Bíróság joggyakorlatában korábban is megjelent az EGKSz 95. (később EKSz 90., jelenleg EUMSz 110.) cikkénél, a piacvédő és diszkriminatív adóztatás tilalmánál, l. pl. 94/74 Industria Gomma Articoli Vari IGAV v Ente nazionale per la cellulosa e per la carta ENCC [1975] EBHT 0699, 13. pont. Azt, hogy mi a közvetett és közvetlen diszkrimináció, és mi közöttük a különbség, legtöbbször a hátrányos megkülönböztetés adott összefüggéseiben lehet megállapítani. Ez függ attól, hogy kik között, milyen alapon, milyen módon, milyen magatartás tanúsításával tilos a hátrányos megkülönböztetés. A Palermo-ügy az állampolgárságon alapuló közvetett diszkrimináció egyik egyszerű és világos példájával szolgált. Ebben a tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Rendelet 3 (1) cikke által, az egyenlő bánásmódot előíró szabályok nem csak a társadalombiztosítási rendszerek jogosultjainak állampolgárságán alapuló nyílt diszkriminációt tiltják, hanem a megkülönböztetés burkolt formáit is, melyek más megkülönböztető feltételek alkalmazásával ténylegesen azonos eredményre vezetnek.

Tény az, hogy az egyenlőségi irányelvekben a hatékony jogvédelmet szolgálja a bizonyítási teher megfordítása, és ezt a tagállamoknak biztosítani kell. A panaszosnak, felperesnek elég olyan tényeket bizonyítani, melyek alapján valószínűsíteni lehet, hogy közvetlen vagy közvetett, hátrányos megkülönböztetés történt. Ezután a bizonyítási teher átfordul, és a bepanaszoltnak, alperesnek kell bizonyítani, hogy az egyenlőség elvének az irányelvekben védett formáit nem sértette meg. A bizonyítási teher átfordulásáról szóló irányelvi rendelkezéseknek fontos előzménye a 97/80/EK irányelv a bizonyítási teher megfordításáról. A Bíróság a Nikoloudi-ügyben röviden összefoglalta az irányelv jelentőségét: E tekintetben fontos megállapítani, hogy a 97/80 irányelv tizenhetedik és tizennyolcadik preambulum bekezdésére tekintettel az irányelv célja többek között az egyenlő bánásmód elve érvényesítésének hatásosabbá tétele, mivel az első ránézésre hátrányos megkülönböztetés esetén a bepanaszoltnak, alperesnek kell bizonyítania, hogy nem sértették meg ezt az elvet. Ha a panaszos, felperes arra hivatkozik, hogy az egyenlő bánásmód elvét megsértették az ő kárára, és olyan tények fennállását valószínűsíti, amelyek alapján közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés vélelmezhető, akkor a közösségi jogot – így különösen a 97/80 irányelvet – akként kell értelmezni, hogy a bepanaszoltnak, alperesnek kell bizonyítania, hogy nem sértették meg ezt az elvet. C196/02 Vasiliki Nikoloudi v Organismos Tilepikoinonion Ellados AE [2005] EBHT I-1789, 74–75. pontok.

Az általam sérelmezett jogi szabályozás figyelmen kívül hagyja az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből eredő azon kötelezettségét, amelynek alapján a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük. Tényként kell rögzíteni, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) (2) bekezdésének sérelmét az Alkotmánybíróság a 3112/2016. (VI.3.) AB határozatában (ABH), és az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből eredő azon kötelezettségére is figyelemmel kell értékelni, amely szerint a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük. A Simmenthal ügyben kimondta az Emberi Jogok Európai Bírósága, hogy a nemzeti bíróságnak joga van mellőzni a nemzeti jogot, ha az a közösségi joggal ellentétes.

Az Alkotmánybíróság 1718/B/2010. AB határozata szerint: „Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból" ez kényszerűen nem következne." Ezzel az Alkotmánybíróság a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának kötőerejét mondta ki saját döntéseire vonatkozóan. Hiszen azoknak az alapjogoknak az esetében, amelyekben az Alkotmány, valamint az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint az Emberi Jogok Európai Egyezménye, az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga által meghatározott alapjogvédelmi szint. Ez pedig azt jelenti, hogy a szabályozás megítélése tekintetében a strasbourgi esetjogban kikristályosodott elvek megkerülhetetlen mérceként szolgálnak. Az Alkotmánybíróságnak – saját maga által meghatározottan – követnie kell a Strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatát. Ezentúl az általam sérelmezett jogi szabályozás figyelmen kívül hagyja – az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből eredő azon kötelezettségét – , amelynek alapján a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük.

Tényként kell rögzíteni, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) (2) bekezdésének sérelmét az Alkotmánybíróság a 3112/2016. (VI.3.) AB határozatában (ABH), és az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből eredő azon kötelezettségére is figyelemmel kell értékelni, amely szerint a bíróságoknak a nemzeti jogot a Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, ekként a magyar jogrendszer részét képező Egyezménnyel összhangban kell alkalmazniuk és értelmezniük. Hivatkozom az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára, amely szerint a nyugdíj csökkentése vagy megszüntetése tulajdonba való beavatkozásnak minősül, amelyet jogos érvekkel kell alátámasztani (lásd Kjartan Asmundsson, 40. §; Rasmussen kontra Lengyelország 38886/05. sz., 71. §, 2009. április 28.; és Wieczorek, 57. §, Lakicevic és társai kontra Szerbia és Montenegró 27458/06. 33604/07. 37205/06. sz., 59. §] és 33604/07, § 72, 13. December 2011.„Buchen kontra Cseh Köztársaság", Ítélet 2002 nov.22, 36541/97., Gaygusuz kontra Ausztria 1996 sept. 16, Bírósági határozatok gyűjteménye, 1996-IV, 1142 old., 41 bek.)

A jogállam elvének szerves részét képezi a jogbiztonság követelménye, amelynek érvényesülése során nem hagyható figyelmen kívül a bizalomvédelem, vagyis a szerzett jogok védelmének biztosítása: „A jogállam alapvető eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság – többek között – megköveteli a megszerzett jogok védelmét, a teljesedésbe ment, vagy egyébként véglegesen lezárt jogviszonyok érintetlenül hagyását, illetve a múltban keletkezett, tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozását." [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 81.] A szerzett jogok védelméről a társadalombiztosítási ellátásokkal összefüggésben a 43/1995. (VI. 30.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is irányadó, több jogbiztonsági értékelemre rámutatott: 1) a váromány alkotmányos védelmére; 2) a kötelező járulékfizetés alkotmányos tartalmára; 3) a megszerzett ellátás megvonásának alkotmányos következményére. „A szolgáltatásokat és a hozzájuk fűződő várományokat nem lehet sem alkotmányosan megfelelő indok nélkül, sem pedig egyik napról a másikra lényegesen megváltoztatni. Az átmenet nélküli változáshoz különös indok szükséges. A kötelező biztosítási rendszer esetében a járulékok kötelező befizetése, vagyis e »vagyonelvonás« fejében a biztosított a rendszer fokozottabb stabilitását várhatja el." (ABH 1995, 188, 193.)

<u>A jogbiztonság, a visszamenőleges hatály tilalma a jogállamiság alapja, ezért a jogbiztonság követelménye a jogalkotó kötelezettségévé teszi azt, hogy a jogszabályok világosak, egyértelműek, valamint működésüket tekintve kiszámíthatóak, előreláthatóak legyenek.</u>

Tény az is, hogy a magyar médiában rendszeresen megjelentek olyan szakmai interjúk volt bírókkal [redacted] stb.), akik egyértelműen kijelentették, hogy a magyar bíróságok elfogulatlan bíráskodása erősen megkérdőjelezhető, ezért sok esetben születhetnek olyan bírósági ítéletek, amelyek különböző vezetői elvárásoknak kívánnak megfelelni. Kérdésként felmerülhet, amennyiben ezen állítások valótlanok lennének, akkor miért nem indultak hatósági eljárások a nyilatkozatot tevő volt bírókkal szemben? Egyes magyar jogalkotók és jogalkalmazók a jogszabályi rendelkezések „csűrés-csavarásával" próbálják igazolni döntéseiket, miközben vélhetően csak a személyes megélhetésük miatt akarnak megfelelni az elvárásoknak. Ez az eset hasonló, mint a devizahitelesek ügye, amelyben szintén érintett voltam és amelyben a magyar állam utólagosan több törvény megalkotásával is próbálta igazolni, hogy a magyarországi bankok mindent jogszerűen tettek (a hazai és nemzetközi bírói fórumokon évek óta még vita folyik arról, hogy kit terhel a felelősség), miközben a kiváltságosok kedvező árfolyamon megszabadulhattak a devizahiteleiktől, a többiek pedig fizethették/fizethetik továbbra is a tartozásaikat, sőt emberi tragédiák sora bekövetkezett, miközben Szlovéniában, Romániában és Horvátországban a devizahiteleseket teljes mértékben kártalanították jogszabályok alapján a bankok. Hasonlóképpen a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá történő visszamenőleges hatályú „lecsúsztatása" alacsonyabb jogi védelme kapcsán szintén érintett vagyok, éppen 10 éve minden évben szüneteltetnem kell a szolgálati járandóságomat, amennyiben a munkabérem meghaladja a minimálbér 18-szeresét.

Ebben az esetben is csak joghátrányt szenvedek, mivel a jogalkotó visszaélésszerűen alkalmazza a felhatalmazását. Kérdezem, hol van ma becsülete a tisztességes munkámnak, hogyan tudnék az időskori életemre, megélhetésemre felkészülni, amikor a jogalkotó minden formában megvonja, csökkenti a társadalombiztosítási járulék (biztosítási alapú) befizetésem után járó anyagi ellentételezést, a szolgálati nyugdíjamat megvonja, a társadalombiztosítási járulék (jelenleg már társadalombiztosítási adó) alapján kiszámítandó öregségi nyugdíjam esetében a jogszerző időtartamot jogsértő módon majdnem 4 évvel, azaz kb. 10-15% nagyságú (havonta kb.40-50.000 forint) összeggel csökkenti. Egyes felmérések szerint Magyarországon az állampolgárok bizalma megrendült az igazságszolgáltatásban, főleg amikor a médiában megjelent hírekben az szerepelt, hogy egyes bírók anyagi juttatásainak csökkenése (lásd bírák kényszernyugdíjazása), vagy azok nem kellő mértékű éves emelése esetén rögtön a bírói függetlenségre, az általános jogelvekre, a hatályos jogszabályokra, és az emberi jogaik súlyos megsértésére hivatkoztak, ugyanakkor más – a bírókat közvetlenül nem érintő ügyekben – rendszeresen az állam javára döntöttek (devizahitelek, korhatár előtti ellátás, rokkantsági ellátás, stb.). Tényként kijelenthető az is, hogy Magyarországon a 2018. január 1-jén hatályba lépett polgári perrendtartásról szóló törvény (2016. évi CXXX. törvény) olyan mértékben megnehezíti a bírósági eljárások megindítását, hogy az ügyvédek nagy többsége nem is vállalja a bírósági keresetek benyújtását, mivel azok nagy részét a bíróságok nem fogadják be, így a jogsérelmet szenvedett állampolgárok nagyon nehezen vagy egyáltalán nem is tudják érvényesíteni jogaikat, jogos érdekeiket. Ezt egyértelműen bizonyítják a hivatalos bírósági statisztikák, amelyek szerint Magyarországon a korábbi évekhez képest kb. 80-90%-kal csökkent a benyújtott keresetek, valamint megindult bírósági eljárások száma.

Megalázónak, és az emberi méltóságomat sértőnek tartom azt, hogy több évtizeden keresztül a köz szolgálatában, a köz érdekében példamutatóan végzett szakmai munkámat úgy „becsüli, hálálja meg, viszonozza" a magyar állam, hogy visszamenőleges hatályú törvény alapján elvonja a társadalombiztonsági nyugdíjam egy részét, miközben személyre szóló jogszabályok sorával hatalmas anyagi előnyökhöz juttatja azokat az embereket, akiknek az állami juttatásait nem tényleges társadalombiztosítási befizetés és szolgálati jogviszonyban jelentősen korlátozott alapvető emberi jogok ellentételezése alapozta meg.

III. A beadvány befogadhatósága

Az alkotmányjogi panasz jogalapját Magyarország Alaptörvénye és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) biztosítja:

Alaptörvény 24. cikk (Az Alkotmánybíróság)

(1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.

(2) Az Alkotmánybíróság

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;

(3) Az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés *b), c)* és *e)* pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

b) a (2) bekezdés *d)* pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;

c) a (2) bekezdés *f)* pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.

(4) Az Alkotmánybíróság a jogszabály felülvizsgálni nem kért rendelkezését csak abban az esetben vizsgálhatja, illetve semmisítheti meg, ha az a felülvizsgálni kért jogszabályi rendelkezéssel szoros tartalmi összefüggésben áll.

(9) Az Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény

Abtv. 26. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c)* pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és

b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c)* pontja alapján, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

Abtv. 27. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,

a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,

b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy

c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.

***Abtv. 28. §** (1) Az Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja.*

(2) Az Alkotmánybíróság a 26. § alapján indítványozott eljárásban a bírói döntés alkotmányosságát is vizsgálhatja.

***Abtv. 29. §** Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.*

Panaszosként úgy vélem, hogy a Kúria Kfv.III.45.003/2021/2. szám alatt hozott végzésével zárult ügyben alaptörvény-ellenes valamint egyezményellenes és európai uniós szerződésekbe ütköző jogszabály alkalmazása folytán Alaptörvényben biztosított jogaimnak a sérelme következett be a jelen alkotmányjogi panasz II. részében írtak szerint. A Kúria Kfv.III.45.003/2021/2. szám alatt hozott végzését a Fővárosi Törvényszék 2021. november 11-én küldte meg elektronikus úton a jogi képviselőmnek, így a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére törvényes határidőben kerül sor.

IV. Kérelem

Alkotmányjogi panaszomat az Alkotmánybíróság e tárgykörben hozott végzéseinek **ismeretében terjesztettem elő. Az Abtv. 24. 5 (3) bekezdése szerint nincs helye az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásának**, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alaptörvénynek ugyanarra a rendelkezésére, illetve elvére (értékére), és azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alaptörvény-ellenességet megállapítani (ítélt dolog), **kivéve, ha az Alkotmánybíróság döntése óta a körülmények alapvetően megváltoztak.**

Fentiek vonatkozásában jelen alkotmányjogi panaszban egyértelműen rámutattam arra, hogy a jogalkotó az általam támadott jogszabályi rendelkezésekkel tulajdont von el továbbá olyan, velem azonos homogén csoportba tartozó, társadalombiztosítási járulékot/adót fizetőkre vonatkozó rendelkezések léptek hatályba, amelyek alapján a körülmények alapvetően megváltoztak az Alkotmánybíróság döntései óta.

Jelen alkotmányjogi panaszomban foglaltak alapján a korábbi alkotmányjogi panaszoktól eltérő alkotmányos összefüggésekre hivatkozva kérem az alaptörvény-ellenességet megállapítani. Tekintettel arra, hogy az Abh-k óta a körülményekben változás következett be, az Alkotmánybíróság ítélt dolog miatt a jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló jelen alkotmányjogi panasz (indítvány) az Abtv. 24. S (3) bekezdése és az Ügyrend 30. S (2) bekezdés b) pontja alapján nem visszautasítható. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján (nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata) a jogszabályok vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi. Az eljárást az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa indítványozhatja. A bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli. [Abtv. 32. § (2) bekezdés].

Fentieken kívül hivatkozom arra is, hogy 2019. november 29-én (17:54 órakor) megjelent a Magyarország bíróságai hivatalos honlapon az Elnöki köszönet című irományt, amelyet az Ítélőtáblák elnökei valamint a Törvényszékek elnökei írtak alá és az Országos Bírósági Hivatal Elnöke részére készült. A Törvényszékek és Ítélőtáblák elnökei olyan tartalmú köszöntő beszédet írtak alá, amelynek szemantikai értelmezése alapján erősen megkérdőjelezhető Magyarországon az egyedi ügyekben eljáró bíróságok függetlenségének, pártatlanságának ténye. Az Elnöki köszöntő a médiában megszólaló jogi szakértők kritikus véleményét, illetve volt bírók markáns szakmai álláspontját követően azonnal eltávolításra került a Magyarország bíróságai honlapról. Példa nélküli, hogy ilyen tartalmú dokumentum került aláírásra a bírósági vezetők részéről. Az általam csatolt Elnöki köszönet, valamint a különböző médiafelületeken megjelent egykori bírók által közöltek alapján megkérdőjelezhető Magyarországon az egyedi ügyekben eljáró bíróságok függetlenségének, pártatlanságának ténye.

Sőt a különböző médiafelületeken közelmúltban megjelent hivatalos közlemények tartalma, sajtótájékoztatókon tett kijelentések, a magyar állam egyes vezetői (hivatalos személyek) által – a magyar börtönökben levő fogvatartottak részére megítélt kártérítések, és a gyöngyöspatai szegregáció kapcsán hozott ítéletekkel összefüggésben – tett nyilatkozatai szerint is megkérdőjelezhető Magyarországon az egyedi ügyekben eljáró bíróságok függetlenségének, pártatlanságának ténye. Az egyes ügyeket tárgyaló magyar bíróságok függetlenségét, pártatlanságát a médiában évek óta nyilatkozó volt bírók [redacted] stb.) is erősen megkérdőjelezték, amelyekkel kapcsolatban – azok cáfolata érdekében – a magyar bíróságok vezetői (elnökei) egyetlen esetben sem kezdeményeztek és nem indítottak hivatalos eljárást.

Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a hatályos a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése alaptörvényellenességét, továbbá nemzetközi szerződésekbe, az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az „Emberi Jogok Európai Egyezményének" egyes – jelen alkotmányjogi panaszban hivatkozott – cikkeibe ütközését az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a) és c) pontja alapján állapítsa meg, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy kezdeményezze az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását a perbeli időszakban hatályos társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22/A. § (1)-(3) bekezdése, 37. § (1) bekezdése, a 2020. június 30-ig hatályos Tny. 22/A. § (1) bekezdése és a „jelenleg hatályos" Tny. 22. § (3a) bekezdése, valamint a Tny. 42. § (3) bekezdése kapcsán, azok nemzetközi szerződésekbe, az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió Alapjogi Chartájának és az „Emberi Jogok Európai Egyezményének" egyes cikkeibe ütközése folytán.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Kfv.III.45.003/2021/2. számú végzését – beleértve a Fővárosi Törvényszék 112.K.702.641/2021/8. számú ítéletét valamint az alperesi (Budapest Főváros Kormányhivatala, [redacted],) BP/L100/13399-11/2020. számú társadalombiztosítási határozatot is – az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontba ütközését állapítsa meg, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg és kötelezze a Fővárosi Törvényszéket új eljárás lefolytatására és ennek megfelelő ítélet meghozatalára.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét fenti számú alkotmányjogi panaszom elbírálására az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c), d), f), g) pontja, az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) és b) pontja továbbá az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontja, továbbá az Abtv. 28. § (1) (2) bekezdés valamint az Abtv. 29. § (1) bekezdés és az Abtv.41. § (1) bekezdése alapozza meg.

Véleményem szerint elfogadhatatlan az a magyar alkotmánybírósági gyakorlat, amely szerint az öregségi nyugellátások, korhatár előtti ellátások, rokkantsági ellátások, szolgálati járandóság kapcsán kezdeményezett szinte valamennyi alkotmányjogi panaszt elutasította, vagy azok befogadását megtagadta az Alkotmánybíróság. Ezekben a kérdéskörökben hozott egyes végzéseit, határozatait az Alkotmánybíróság kizárólag azután módosította, miután az Emberi Jogok Európai Bírósága vagy az Európai Unió Bírósága – az Alkotmánybíróság határozatai vagy végzései miatt ezekhez a bírói fórumokhoz fordult – magyar panaszosok kérelmeinek helyt adtak, és megállapították, hogy az Alkotmánybíróság határozatai, végzései egyértelműen nemzetközi szerződésekbe ütköztek.

A fentieken túl a magyar állampolgárok által más ügyekben kezdeményezett alkotmányjogi panaszait is nagy számban utasítja el, vagy tagadja meg azok befogadását az Alkotmánybíróság, és csak az Emberi Jogok Európai Bírósága vagy az Európai Unió Bírósága által elmarasztaló ítéleteket követően kénytelen – utólagosan – módosítani a korábbi végzéseit, határozatait. Ezen magyar alkotmánybírósági joggyakorlat kapcsán felmerül az a kérdés, hogy vajon ez miért nem koherens az Emberi Jogok Európai Bíróságának valamint az Európai Unió Bíróságának jogértelmezési gyakorlatával.

Szeretném megjegyezni, amennyiben korábban az általam rendőrtisztként alkalmazott jogszabályok alapján bevezetett rendőri intézkedéseimet (helytelen jogértelmezések miatt) ilyen számban bírálta volna felül az illetékes ügyészség, akkor nagyon gyorsan megszüntette volna a szolgálati jogviszonyomat az állományilletékes parancsnok, vagy akár büntetőeljárást is kezdeményeztek volna velem szemben. Ráadásul nekem akkor, mint aktív állományban levő rendőr főtisztnek nagyon sok esetben néhány másodperc alatt kellett döntenem, és ha azokban a helyzetekben rosszul döntöttem volna, akkor a nyomozó ügyészség vagy a katonai ügyészség hónapokig, akár évekig is vizsgálta volna ezeket az intézkedéseket, és akár el is marasztaltak volna.

Családom megélhetése és személyes biztonsága érdekében személyes adataim valamint jelen alkotmányjogi panaszom tartalma – figyelemmel az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseire, továbbá a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) alapján – más szerv, vagy hatóság vagy magánszemély részére csak és kizárólag előzetes, írásbeli engedélyem alapján adható ki, vagy tehető hozzáférhetővé, illetve az Alkotmánybíróság honlapján közzétenni, mivel anyagi vagy/és jogi retorziók lehetősége sajnálatos módon nem zárható ki.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és az 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II.27.) AB Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel egyértelműen kijelentem, hogy jelen alkotmányjogi panaszommal összefüggésben személyes adataim valamint jelen alkotmányjogi panaszom nyilvánosságra hozatalához, az Alkotmánybíróság honlapján történő (még anonim módon történő) közzétételéhez sem járulok hozzá.

Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, az alkotmányjogi panaszomat az abban leírtak figyelembe vételével elbírálni.

Budapest, 2021. december 30.

Tisztelettel:

[redacted]

[redacted]

Kelt: Budapest, 2021. december 30.

[redacted]